

Hozzuk létre
saját helyi
értéktárainkat!

10 - 13. oldal

Megalakult
a Felvidéki Magyar
Moziklub

30 - 31. oldal

Az érthető
Dél – Szlovákiáért

40 - 41. oldal

www.onkormanyzas.sk

V. ÉVFOLYAM 4. SZÁM, 2015. december

ÖNKORMÁNYZATI SZEMLE

14. oldal

Öt év a helyi politika szolgálatában

Felvidéki
Magyar
Moziklub

MOZG3D MOZI

RÁKÓCZI
SZÖVETSÉG

PRO CIVIS
OBČIANSKE ZDRUŽENIE
POLGÁRI TÁRSULÁS

 Felvidéki Magyar Moziklub

Elhozzuk az élményt!

A rendezvénysorozat védnöke:

Öry Péter

Tartalom

Idén is fontos témák voltak terítéken	4
Hozzuk létre saját helyi értéktárainkat!	10
Öt év a helyi politika szolgálatában	14
A „legmagyarabb” város – Bős új státusa	17
Dél-Szlovákiában is az értékteremtő közmunka program lehet a megoldás	19
Így élünk Nagytúron	22
Kényeztetés, vagy elemi szolgáltatás?	26
Abafalva pályázik, megragadja a lehetőségeket	27
Megalakult a Felvidéki Magyar Moziklub	30
Önkormányzati teendők választási kampány idején	32
Kétnyelvű űrlap rendezvénybejelentéshez	33
Önkormányzati útmutató: Adókötelezettség (áfa) átruházása az építőiparban	37
Az érthető Dél-Szlovákiáért A Rákóczi Szövetség pályázati felhívása	40
A választójogi törvény II. része	42

Ünnep

Rajtafelejttem tekintetem községem ádventi koszorújának fényeiben. Egy pillanatra áthat az ünnep közelsége.

A gyertyafények nem hivalkodóak, melegséget sugároznak. Akkor is, ha látom közben: az élet, a hétköznapi forgataga nem csendesül. Nincs időnk megállni. Ez a pillanat is csak egy lopott pillanat, mert már sűrűn bűgcseng a telefon, az ajtón türelmetlen kopogás... Karácsony közeleg, végére jár az esztendő, az önkormányzat, a községi hivatal tele van munkával. Most kell megalapoznunk a jövő esztendőt.

Erről ritkán esik szó. Tele van rohanással, kemény munkával minden napunk. Tele van számokkal, adatokkal, törvényekkel, teendővel a fejünk, a jegyzetfüzetünk is, hogy még csak véletlenül se maradjon elvégzetlen feladat, elfelejtett tennivaló, mert arra nincs mentség. Széppé kell tenni az ünnepvárást a közösségeinknek is, apró figyelmességgel, jó szóval, kis segítséggel, olykor mókázással, vidámsággal. És ilyenkor, év vége táján a köszönetről sem feledkezhetünk meg, egy-egy kedves elismerő szó kijár mindenkinek, aki az év folyamán szebbé tette a települést, az itt élők életét, mindannyiunk napjait.

Bármilyen fáradtságos napok vannak mögöttünk, erőt kell merítenünk a holnaphoz. Derűt, nyugalmat, figyelmet, türelmet, hiszen azért vagyunk a tisztségünkben, azért választottak meg bennünket, hogy készen álljunk, ha szükség van ránk. Jó lenne elrugaszkodni néha a hétköznapi taposómalomtól, madártávlatból látni magunkat, vagy kissé még magasabbról, ahonnan egyszerre belátható a ránk bízott közösség, s benne magunkat is messziről személve láthatjuk. Mert a tervezés mellett a számvetés napjait is jelenti az ádventi időszak

Nem csak a hívő emberek kiváltsága, ráfér mindenkire, az ünnep lényegének átélése. Mert segít az elrugaszkodásban, a dolgok fontosságának felismerésében. Abban, hogy jól lássunk, amikor magunkra, közösségünkre nézünk, s ebben a nagyon nem egyszerű világban, ami körülvesz bennünket, bölcsen tudjuk végezni feladatainkat.

Kívánom: legyen szép, meghitt ünnepe minden olvasónknak!

Öry Péter

ÖNKORMÁNYZATI SZABADEGYETEM

Nagymegyeri Városi Művelődési Központ

www.procvivis.sk | www.onkormanyzas.sk | procvivis@pr

5. ÖNKORMÁNYZATI
SZABADEGYETEM
Nagymegyeri Városi Művelődési Központ

2015. OKTÓBER 16-17.

PRO
CIVIS

V. Önkormányzati Szabadegyetem: Idén is fontos témák voltak terítéken

Október 15–17-én tartotta Nagymegyeren szokásos önkormányzati szabadegyetemét a Pro Civis Polgári Társulás, amely ilyen minőségében a legfontosabb fóruma a magyar önkormányzati képviselőknek, polgármestereknek Szlovákiában. Az immár ötödik tanácskozás központi témái idén a magyar nemzetstratégia mentén megvalósuló önépítkezés, illetve a szlovákiai magyarság gazdasági felemelkedését segítő pályázati lehetőségek, valamint a kisebbségi oktatásügy egyre égetőbb gondolatai voltak. Az érdeklődésre jellemző, hogy idén is száznyolcvanán töltötték meg a város kultúrházának nagytermét, ahol az előadások mellett szakmai vitára, kötetlen beszélgetésekre és egy-egy – egymástól távol eső – régió képviselőinek tapasztalatcseréjére is lehetőség nyílt. A szakmai tanácskozás ezúttal is úgy mond kétpólusú volt, hiszen a péntek délelőtti előadók zömmel magyarországi szakpolitikusok, míg a délutáni téma előadói – egy kivétellel – hazai szakemberek voltak.

Őry Péter, a Pro Civis Polgári Társulás elnöke köszöntője után **Czibalmosné Molnár Éva**, Magyarország szlovákiai nagykövete mondott megnyitót. Ebben hangsúlyozta és példákkal illusztrálta a Magyarország és Szlovákia közti egyre élénkülő gazdasági kapcsolatok fontosságát. Mint mondta, a kölcsönös kereskedelmi forgalomban Pozsony Magyarország harmadik legfontosabb kereskedelmi partnere. Ez a forgalom 2015-ben elérheti a 9 milliárd eurót. Kölcsönös érdek a mikro- és a közepgazdaságok erősítése. Ahhoz, hogy ez létrejöhessen, a jövő útja mindenképpen

összefogásban, a kölcsönös bizalomban és a megegyezésben rejlik a két ország között. Kiemelte, hogy a közös gondok közös megoldása képezheti a más területeken fennálló vitás kérdések megoldásának kiindulási alapját.

Ugyancsak köszöntötte a fórumot **Bereinyi József**, a Magyar Közösség Pártja elnöke is. Az MKP-elnök felszólalásában arról beszélt, hogy három téma van, ami jelentős mértékben érinti az önkormányzatokat. Az első a kisiskolák ügye, amelyben az MKP a törvénymódosítás mellett van. „Ami most történik,

az egy ördögi terv a kormány részéről, mivel abba szeretné belekényszeríteni a választások előtti öt hónapban az önkormányzatokat, hogy dönteniük kelljen, hol legyen és hol ne legyen iskola. Ebbe a kísérletbe nem szabad belemenni. A legfontosabb az, hogy a választások után olyan összetételű parlament legyen, amely ebben a kérdésben jobb döntést hoz” – hangsúlyozta. Azt is kiemelte, hogy a kormány nagyot késik a pályázati kiírások területén. Ezekre oda kell figyelni a megyék szintjén is, legyünk ott a döntéseknél, akkor tudunk segíteni a településeken. Majd szólt arról, hogy az MKP vitára bocsátotta az önkormányzati modell tervezetét, amely furcsa módon éppen a magyar közélet egyes szereplőitől részesült elutasításban. Arra is kitért, hogy jó lenne, ha némely magyarországi pártok önmérsékletet tanúsítanának, mert csak rontanak a helyzetünkön. Az MKP Berényi szerint a kormányváltásban érdekelt, és lehet a Smer nélkül is kormányt alakítani tavasszal. Ne az legyen a vita tárgya: ki legyen a Smer koalíciós partnere. A választások fő kérdése: visszaadni az embereknek a bizalmat, hogy ne az oligarchák uralkodjanak, hanem a kis- és középvállalkozók. Az asszimiláció megfordítható, az európai példák közül a baszkok jogállását említette, hozzátéve, nekünk is megvan a felkínált modell, ez pedig az MKP által kínált önkormányzati dokumentum.

Magyar - magyar együttműködés

Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár ismertette az államtitkárság küldetését. Szólt arról, hogy például a Bethlen Gábor Alap segítségével a magyar állam mintegy 60 milliárd forinttal támogatja a határon túli magyarságot. Szólt a kettős állampolgárság fontosságáról és arról, hol tart ez a folyamat. A Kárpát-medencei magyarság számarányát tekintve csökkent, de míg a többségi magyarság esetében pozitív, a szórványban aggasztó a helyzet, helyenként hetven százalékos a lélekszám csökkenése. 12,5 millió magyarról beszélhetünk a Kárpát-medencében, míg a világban élő magyarok száma közelíti a 15 milliót. Szólt a programokról, például a Petőfi-programról, amely a szórványmagyarságot segíti (a rendezvényen bemutatkoztak a program felvidéki ösztöndíjasai). A fi-

gyelem központjában a magyar-magyar kapcsolatok erősítése áll (átjárhatóság-program). Méltatta az önkormányzati szabadegetem fontosságát, hiszen az ilyen rendezvények jó fórumot teremtenek a tapasztalatcserének, egyben szakmai továbbképzést biztosítanak az önkormányzati tisztviselőknek.

Molnár György, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet nemzeti integrációs és Kárpát-medencei hálózatfejlesztési igazgatója előadásában elmondta, hogy a Kárpát-medence egységes gazdasági régióként kell, hogy működjék. Ma is időszerű a kihívás: paradigmaváltásra van szükség ahhoz, hogy a felvidéki magyarság részese legyen egy Kárpát-medencei gazdasági összefogásnak.

„Mindig a brüsszeli pályázatokról beszélünk, de vannak-e közös gazdasági

céljaink? Fejlesztési cél, összefogás? A válasz: nincsen. A nemzetstratégiai intézet ezért kidolgozott egy gazdaságstratégiai fejlesztési programot és Kárpát-haza Fejlesztési Hálózatot, amelynek 402 fejlesztési szakértője azért dolgozik, hogy összetartó és gyarapodó legyen a Kárpát-medencei magyarság, hogy ne szoruljon háttérbe a kisebbségben élő magyarság. A magyarság háttérbe szorulását csak komplex gazdasági programmal lehet megállítani, a széttagoltságot egységnek kell felváltania”

– mondta a szakpolitikus. „A 2014-20 közötti időszakra a kormány olyan fejlesztési programot dolgozott ki, amelyben részt vehetnek a határon túli, külföldi magyarok is. A korábbi kormány ezt nem tartotta prioritásnak, ezért 2010 után gyakorlatilag 2014-ig nem

volt mozgásterünk. A transznacionális együttműködésnek immár nincs akadálya, Magyarországon keresztül lehet finanszírozni pl. felvidéki projekteket is. Ezek kapcsán évi százmilliárd forintosszegegről (a hét év alatt hétszázmilliárd) beszélhetünk.” Molnár György azt is elmondta, hogy felmérték a Kárpát-medence sűrűn lakott területeinek gazdasági teljesítményét, és az eredményeket figyelembe véve indítanak gazdasági fejlesztési programokat a 2020-ig tartó időszakban. Itt szeretnék kihasználni a határon túli együttműködést támogató brüsszeli dotációs programokat. A lehetőségeket kihasználva kívánják elérni a magyar-magyar gazdasági kapcsolatok erősítését.

A következő előadó az MNKH Közép-európai Kereskedelemfejlesztési Hálózat kft. igazgatója, **Skapinyecz Péter** elmondta, a határon túli vállalkozások segítése is a feladatuk. „Szeretnénk olyan együttműködések kialakítani

határon túli és magyarországi vállalkozások között, hogy például harmadik piacon is közösen tudjunk megjelenni. Az a célunk, hogy a Kárpát-medencei régióban minél nagyobb jövedelem termelődjön, és ez a jövedelem helyben is maradjon. Ezt a pénzt az itt működő cégek használják fel, az ő eredményeiket javítsa. Ezáltal munkahelyeket teremsenek és az itt élőknek nyújtsanak jobb megélhetést.”

A délelőtti előadásokat **Abaffy Patrícia**, a Külgazdasági és Külügyminisztérium Európai Területi Társulásokért Felelős Osztályának osztályvezetője előadása zárta. Ő az EGTC-k és ETT-k (vagyis a régiók, kistérségek) együttműködésében rejlő lehetőségeket vette számba, kiemelve előadása végén, hogy a már meglévő ETT-khez bármelyik önkormányzat csatlakozhat napjainkban is.

Délután **Hrubík Béla**, Ipolynyék pol-

gármestere osztotta meg tapasztalatait a jelen levő polgármesterekkel, önkormányzati képviselőkkel. Az ipolynyéki önkormányzatnak több sikeres EU-s pályázat mellett egy nagypályázatot is sikerült elnyernie a 2010-2012-es időszakban, amelyben négy ország sok községe vett részt. Ennek köszönhetően sikerült felújítaniuk többek közt a községben látható tájházat, de térrendezést és kopjafaállítást, számtalan határon átnyúló kulturális programot is sikerült megvalósítaniuk.

Oktatási helyzet, megoldáskeresés

Az oktatásüggyel foglalkozó délutáni előadások első felszólalója Tóth Tibor weblapfejlesztő volt, aki bemutatta magyariskola.sk címmel idén tavasszal indított honlapját. Mint elmondta, a weboldallal az a célja, hogy a szülőket, pedagógusokat, diákokat egy platformra sikerüljön emelni, hogy megbeszélhessék a gondjainkat. A honlap első sikereként a magyar iskolák megmaradásáért indított petíció felkarolását emelte ki.

Jerasz Anikó, a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács (MNT) képviselője a vajdasági magyarok tapasztalatait (és sok tekintetben megszívleendő eredményeit) ismertette. Mint elmondta, az MNT az oktatás, a tájékoztatás és a kultúra terén érte el az elmúlt években a legnagyobb sikereket. Fő célkitűzésük az volt, hogy a magyarul tanuló diákok száma és aránya is növekedjék

a vajdasági magyar oktatásban, valamint az oktatás színvonalának emelését is elérjék. A Vajdaságban 152 oktatási intézmény van, ezek közül 38 kiemelt státust kapott, mert fontosak a közösség számára. Tíz intézményben csak magyarul folyik az oktatás, ezek ezért nem lettek kiemelve. Nyolc középiskolában a jogok egy részét a Nemzeti Tanács átvette. Nyolc iskolában többségében magyar nyelvű az oktatás. Ezek is bekerültek a kiemelt intézmények státusába.

A színvonal emelésének szándékára jellemző, hogy a magyar oktatást igyekeznek anyanyelvi tankönyvek kiadásával és az oktatási programok átalakításával ösztönözni. 152 magyar tankönyvet adtak ki (!), emellett magyar vonatkozású tananyagokat, tankönyvi mellékleteket. Egy év alatt 203 ezer eurót osztottak ki pályázati támogatásként. Minden óvodát, iskolát felkeresnek év elején, brosrúrákat osztanak. Megemlítette, hogy a vajdasági magyar oktatás is élvezi a Bethlen Alap és a Rákóczi Szövetség támogatását. Azokból a falvakból, ahol nincs magyar iskola, a közeli iskolába iskolabuszokkal szállítják a gyerekeket, sőt az óvodásokat is. Ez mintegy 300 diákot érint. Magyar nyelvű napközök indultak. 2010-től emelkedett a szórványtelepüléseken a magyar nyelven tanulók aránya! Sajnos, a vajdasági elvándorlásnak is betudható, hogy a magyar nemzetiségű tanulók 20%-a nem tanul az anyanyelvén, míg a középiskolákban öröndetesen növekedett a tanulók száma (az alapiskolát végzettek 90% tanul tovább). Ez nem tartalmazza a Magyarországon tanulók arányát.

Fodor Attila, a Comenius Pedagógiai Intézet igazgatója előadásában oktatásügyünk fő problémáira mutatott rá. Ezeknek okai: a politikai megosztottságunk és a magyarság fogyása. Az előadó első helyen említette a szlovákiai magyar oktatás rendezetlen jogállását, amelynek tulajdonképpen hiányzik a törvényes alapja is, hiszen a 245/2008-as közoktatási törvény nem különböztet meg magyar nyelvű iskolákat, csak oktatási nyelvet. A Közoktatási Tanács annak idején az MKP–Most-Híd közti egyeztetésen javasolta egyfajta minimum megfogalmazását, ebből azonban az utóbbi párt kifarolt. Ugyanakkor egy érdekes jelenségre is rámutatott: 1990 óta fogy a magyar iskolákban a tanulók

száma, ám az országos adatokhoz képest az arány megmaradt! 25 százalékkal fogyott a magyar gyerekek számra, de fogyott a szlovák is. Rámutatott, hogy miközben közel 700 oktatási intézményünk van, 120 (46%) olyan iskolánk van, ahol a gyerekek száma nem éri el az 50-et. A kisiskolák kapcsán a gondok egyik oka, hogy a „fejkvótát” annak idején 250 tanuló iskolákra állították be. Fodor Attila szerint miközben 510 településen a magyarok szám aránya meghaladja a 15%-ot, riasztó tény, hogy ebből 200 településen nincs magyar óvoda! További gondot jelent a városi nagy iskolák elszippantó hatása, s ezzel együtt a kisiskolák sorvadása, az iskolák (és önkormányzatok) riva-

lizálása, a gyerekek átcsábítása, de az is, hogy még mindig magas a szlovák iskolában tanuló magyar gyerekek aránya. Ugyancsak kiemelte a nyolcéves gimnáziumok nem mindig pozitív hatását. Ugyanakkor az oktatási szakember követendő példaként említette az iskolaközpontok lehetőségét, példaként említve a komáromi Marianumot, ahol a gyermek lényegében egy intézményt látogat az óvodától a középiskola érettségijéig.

A következő előadó **Géresi Róbert**, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökhelyettese volt, aki az egyházi iskolák szerepéről beszélt. Köztudomású, bár nem mindenki tud róla, hogy a református egyház a rendszerváltás óta 7 általános iskolát alapított és üzemeltet, ezen kívül 2 gimnáziumot (Rimaszombat, Léva). Ezek az iskolák „erős várai” a szlovákiai magyar oktatásügynek.

A nap utolsó felszólalójaként **Csáky Csongor**, a Rákóczi Szövetség főtitkára a szövetség tevékenységéről beszélt. A Rákóczi Szövetségnek immár megkerülhetetlen szerepe van a Kárpát-medencei magyar iskolák támogatásában. Mindemellett például tavaly 40 központi rendezvényt tartott, 40 000 résztvevővel (képzések, táborok stb.). 12 000 gyereknek tette lehetővé, hogy utazzon, és megtapasztalja az anya- és az utódállamok magyarságának helyzetét (például dunaszerdahelyi gyerekek jártak a Székelyföldön). Szólt az iskolaválasztási programról, amely annak idején eredetileg a Felvidékre fókuszált, de napjainkban már Kárpát-medencei programról beszélhetünk, amelynek minden magyar gyerek részese (13 ezer család), kezdve az óvodától. A szövetség munkatársai felkeresnek minden falut, ahol magyar iskola működik, ajándékot hoznak és döntésükért gratulálnak a családoknak.

Szórványprogramok Felvidéken is

Szombaton a szórványmagyarság helyzete, a Petőfi Sándor Program és a készülő felvidéki értéktár témái voltak terítéken. **Mucsi Géza**, a Nemzetpolitikai Államtitkárság osztályvezetője elmondta, hogy a Petőfi Sándor Programot a Körösi Csoma Sándor-programmal párhuzamosan indították, a Kárpát-medence szórványmagyarságának a megsegítésére. Ismertette, hogy a Nemzetpolitikai Államtitkárság a program során ötven magyar fiatal küldött ki a magyarok lakta országokba. „Az érintett országokban felvettük a kapcsolatot a magyar szervezetekkel, egyházakkal, oktatási intézményekkel, hogy jelöljék meg azokat a területeket, ahol a legnagyobb hasznukra lehetnek ösztöndíjaink” - mondta. Felvidékre 8 ösztöndíjas érkezett. Bozzay Klára Nyitrára, a Zoboraljai Kulturális Intézetbe, Burovincz Laura Fülekre, a Csemadok Füleki Alapszervezetéhez, Dancsa Anita Galántára, a Galánta és Vidéke Társuláshoz, Kertész Csilla Lévára, a Czeglédy Péter Református Gimnáziumba, Kocsis Dániel Attila Kassára, a Rovás Civil Szervezethez, ill. Debrőd Község Önkormányzatához, Kurilla Tünde Tornaljára a városi önkormányzathoz, Pathó Marianna Nagykürtöshöz, a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányához és Veres Annamária Nagykaposra, ill. Kaposkelecsényre a Csemadok Bercseniy Miklós Alapszervezetéhez került.

Az ösztöndíjasokat **Fazekas Anna**, a Nemzetpolitikai Államtitkárság munkatársa, szakértő mutatta be. Elmondta, hogy kilenc hónapot töltenek a fogadóintézményben, és az a feladatuk, hogy segítsék az intézmények programjait, a magyar közösségeket, és havonta szakmai jelentéseket, beszámolókat készítenek.

Ladányi Lajos, a Kárpát-medencei Szórvány Tanács tagja, aki mentorként vesz részt a Petőfi-programban, a szórványmagyarság helyzetéről beszélt. Elmondta, hogy kidolgoztak egy szórványstratégiát. Felvidéken három ilyen csoportosulás van: Zoboralja, a peremvidék, valamint Kassa és Pozsony. Kiemelt fontosságú programokat kell készíteni az oktatás, a kultúra és az önkormányzatiság területén. Létre kell hozni egy olyan intézményrendszert, amely a szórványosodással foglalkozik. „Ahol a tömbmagyarság nem foglalkozik a szórványosodással, olyan, mintha egy időzített bombán ülne. Tapasztalatait ezen bomba hatástalanítására kell felhasználnia” – mondta Ladányi.

Értékmentés

A készülő Felvidéki Értéktárról **Szakáli István Loránd**, a magyar Földművelésügyi Minisztérium agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős helyettes államtitkára és **Varga Péter**, a Gazda Polgári Társulás elnöke számolt be. A helyettes államtitkár kiemelte, hogy a hungarikumok ügye olyan nemzeti ügy, amelyet minden magyar magának érezhet, függetlenül attól, hogy világ melyik részén él. Hangsúlyozta, tisztában kell lennünk az értékeinkkel,

mert csak akkor van önbecsülésünk. Mint megtudtuk, a Külhoni Magyarság Értéktárnak 106 nemzeti értéke van, 64 a Vajdaságból, 19 Horvátországból, 6 Muravidékről, 6 Kárpátaljáról, 5 Erdélyből és 6 a Felvidékről. Ez utóbbiak a következők: a deáki templom, a bényi műemlékek, a kurtaszoknyás falvak, a pozsonyi kifli, a kőtés, a paprikás kattancs. Hozzátette: a központi költségvetés terhére 110 millió forint értékben ún. „hibrid” pályázatot kívánnak kiírni, amibe kölcsönösen bevonják a határon túli településeket. A pályázat célja, hogy a meglévő települési, testvérvárosi kapcsolatok elmélyüljenek, valamint újak alakuljanak ki az értékgyűjtés mentén.

Varga Péter, a Gazda Polgári Társulás elnöke a Felvidéki Magyar Értéktárat mutatta be. Elmondta, hogy a helyi értékek gyűjtése kapcsán várják a

javaslatokat olyan nemzeti értékekre, amelyek ismertek a Felvidék egész területén. „Ezek az értékek kerülhetnek majd be a felvidéki magyar értéktárba, innen pedig tovább kerülhetnek a Kárpát-medence értékei közé. Ehhez egy intézményrendszert szeretnénk kialakítani: mindenképp létrehozni egy 9-12 tagú értéktár bizottságot, melynek tagjai ágazati szakemberek – művészettörténészek, etnográfusok, építészek, agráriumban, élelmiszeriparban tevékenykedő szakemberek és egyéb ágazatokhoz kötődő szaktekintélyek, hagyományőrök.”

Az V. Önkormányzati Szabadegyetem kétnapos tanácskozását Öry Péter, a Pro Civis Polgári Társulás elnöke zárta, aki sikeresnek értékelte a tanácskozást, hiszen az elmúlt öt évben idén volt a legnagyobb az érdeklődés.

Kövesdi Károly

Hozzuk létre saját helyi értéktárainkat!

Több közéleti kérdés mellett a Felvidéki Értéktár Mozgalomról is szó volt az Önkormányzati Szabadegyetemen, a következő héten pedig megtartotta alakuló ülését a Felvidéki Értéktár Bizottság is, melynek a Gazda Polgári Társulás a koordinátora, de alapító tagja a Csemadok, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet is. A cél: értékeink számbavétele, népszerűsítése, a közösségépítés, önismeretünk és önbecsülésünk erősítése, no meg a terjesztésük – régióink gazdaságának élénkítése érdekében is.

Hungarikum és Kárpát-medencei magyar értéktár

Szakáli István Loránd, agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős helyettes államtitkár a szabadegyetemen elmondta: a hungarikumokról szóló törvényt 2012-ben fogadta el a magyar országgyűlés. Maga a gondolat – összegyűjteni nemzeti értékeinket – azonban sokkal korábbi, de a törvény megalkotása a mozgalmon nagyot lendített. A hungarikum törvény nem országban, hanem magyarságban, nemzetben gondolkodik, de sajnos a külföldi magyarok között (így a Felvidéken) nem sikerült azt a lendületet felvenni, mint az anya-

országban.

Az, ha egy ország, egy nemzet azon dolgozik, hogy az értékeiket összegyűjtse és rendszerezze, természetes. „Nagyképpen azt is mondhatnánk, hogy maga a törvény hungarikum, és az a gondolatiság, ami e mögött van, is hungarikum.” – emelte ki az államtitkár Mielőtt a törvényalkotók meghozták a jogszabályt, utánanézték, példákat keresve a világban és Európában, hogy van-e hasonló kezdeményezés, amely azt a célt szolgálja, hogy egy ország és nemzet összegyűjtse értékeit. Vannak hasonló kezdeményezések, például a spanyolországi, amely a spanyol termékeket gyűjti össze. De olyat, amelyet a hungarikum törvény filozófiája hordoz, nem találtak.

A törvény egy hosszú folyamat eredménye. Szakáli szerint a magyarság

huszadik századi történetét nem övezte siker, és ne csak Trianonra gondoljunk, hanem azokra az idegen ideológiákra is, amelyek a rendszerváltást megelőzően hatottak a nemzetre, majd 1989 után is jöttek ideológiák, kicsit más-ként, de részben ezek is befolyásolták a magyar közgondolkodást. Ezekben az ideológiákban a nemzet sokszor háttérbe szorult. A rendszerváltozást követően sem álltak helyre a dolgok, hanem a Nyugatról és az Amerikából ide áramló dolgokat kezdtük el értékelni, így a magyar szellemi termékek ismét háttérbe szorultak.

A törvény abból a gondolatiságból indult ki, hogy csak akkor értékelhetjük reálisan önmagunkat, ha tisztában vagyunk az értékeinkkel.

– Ha tisztában vagyunk azzal, mit ad-

tunk a világnak, akkor sokkal reálisabban látjuk magunkat, jobb alapokon tudjuk elfoglalni helyünket Európa nemzetei között. Ez pedig sokszor ki lehet az önértékelésünkre, és ez pozitív folyamatokat indíthat el” – fejtette ki az államtitkár. – Az értéktár mozgalom azt szolgálja, hogy számba vegyük az értékeinket és erre alapozva egy stabilabb jövőt építsünk.

A törvény meghozásától számított harmadik évben már némi konzekvenciát is le lehet vonni. E szerint a törvény végrehajtása határon belül sikertörténet, mert az emberek valós igényeire rezonál a jogszabály, közel 550 helyi értéktár jött létre Magyarországon, és sikerült egy közösségépítő pezsgést kiváltani. A törvény legnagyobb erénye az államtitkár szerint, hogy nem akar túlszabályozni. Az érték ugyanis sokszor érzelmi kérdés. A legnagyobb érték az alulról jövő értékek felkarolása. A törvény nemzeti jellegű, de sajnos, a határon túl nem sikerült ugyanazt a lendületet felvenni. Ennek ellenére 106 külhoni értéket már listáztak, ebből 6 kapcsolódik a Felvidékhez, Erdélyhez 5, ami azt jelenti, hogy itt még nem indult be az értékgyűjtés. Délvidék 64 értéket vett számba az elmúlt időszakban. Az értéktár legfelsőbb szintje a hungarikum. Jelenleg 54 hungarikum létezik, ezek mindegyike Magyarországról származik. Négyet nemrégiben vettek fel az értéktárba: a debreceni páros kolbászt, a fröccsöt, a bajai halászlét és a délföldi kamilla virágzatát is, mert a gyógyhatásának felfedezésében azonosíthatóak a magyar emberek.

Amikor értéktárban gondolkodunk, fontos különbséget tenni, mi igazi csúcsteljesítmény, mi a tájegységi érték. Az értéktár rendszere a magyarországi struktúrának felel meg, helyi, térségi és nemzeti értéket különböztet meg. A felvidéki magyarság értéktárát a felvidéki magyarság állítja majd össze. Így közelebb érezhetjük önmagunkhoz az értéktárat.

A magyar földművelésügyi minisztérium az értéktár kialakítására 48 millió forintot különített el, meghívásos pályázaton keresztül lehetett forráshoz jutni. A szaktárca a határon túli partnerektől a terepmunkák elvégzését és az effektív segítségnyújtást várja el. Felvidékről a Gazda Polgári Társulás lett a partnere a minisztériumnak – mondta Szakáli, aki arra is felhívta a figyelmet:

imázsépítő szerepe is lehet az értéktáraknak, ugyanis ezek lehetnének a nemzetkép kiépítésének alapjai.

Az államtitkár azt kérte a szabadegyetem hallgatóságától: legyenek partnerek az értéktár kialakításában, mert ez nemzeti érdek. Kapcsolódjanak be, és vigyék el az üzenetet, hogy érdemes ezzel foglalkozni, és gyűjtsék ők is az értéktárba való közkinccseket.

Varga Péter, a Gazda Polgári Társulás elnöke az Önkormányzati Szabadegyetemen elmondta: szeretnék elindítani az értékgyűjtést, mellyel az az egyik céljuk, hogy ne csak hat érték legyen a nemzeti értéktárban a Felvidékről. December végére bővíthet is a lista.

Varga Péter szerint a mozgalomnak közösség-összetartó ereje mellett,

identitást erősítő és gazdasági vetülete is lehet. Ugyanis a települések a saját települési, vagy tájegységi értékeikből kiindulva építhetik a jövőt, fejleszthetik a gazdaságot. Kiindulva abból, hogy a magyarok által lakott régió mezőgazdasági területnek számít, az itteni értékek felmérése kitörési pont lehet, nemcsak a gasztronómia és a borászat terén. Varga szerint például a kiscécsi pincesor szintén méltó helyet foglalhatna el az értéktárban. Nem csupán gasztronómiai szempontból, hiszen kitérő a bor és a helyi ételek is finomak, de maguk a pincék is csodás építészeti értékek. Egy községben erre fel lehet építeni a falusi turizmust. Furik Csaba polgármester pedig mindent meg is tesz azért, hogy a turizmus virágozzék. „Hiszem, hogy hasonló értékei minden településnek vannak” – mondta Varga Péter. – A Gazda Polgári Társulás egyik cél-

ja, hogy tájékoztassa a lehetőségekről a felvidékeket, megteremtse az intézményi háttérrel ahhoz, hogy létre jöjjön a Felvidéki Magyar Értéktár – fogalmazott.

Megalakult a Felvidéki Értéktár Bizottság

A Nagymegyeren megtartott Önkormányzati Szabadegyetem utáni héten megtartotta alakuló ülését a Felvidéki Értéktár Bizottság is, melynek a Gazda Polgári Társulás a koordinátora, de alapító tagja a Csemadok, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet – amely eddig is foglalkozott gyűjtéssel. A szervezetek az alapító okirat aláírásakor sajtótájékoztatót tartottak. Az alapító okiratot a szervezetek vezetői írták alá, azaz: Varga Péter, Bárdos Gyula, Jókai Tibor és Huszár László.

A mozgalom célja kialakítani a helyi, önkormányzati értéktárakat, hiszen települési szinten tudják az emberek a leginkább, hogy mit tisztelnek, mi jelent számukra értéket. Ezért akár helyi szakbizottságok is tehetnek javaslatokat, de hagyományörzők is felmérhetik a település értékeit, és akár tájegységi értéktárak is kialakulhatnak így.

Az érdeklődők az info@ertekter.sk e-mail címen további információkat is kaphatnak az Értéktár Bizottságtól. November 1-től pedig már működik a www.ertektar.sk című honlap is.

– Több évtizede folyik helytörténeti értékfeltáró munka a Felvidéken, a magyar kormányhoz köszönhetően, fokozatosan jutottunk el oda, hogy az alig ismert dolgokból egy felvidéki értéktár épüljön ki egy piramis rendszer mintájára – mondta **Huszár László** az alapító okirat aláírása előtt.

Varga Péter, a Gazda PT elnöke szerint nagy megtiszteltetés a Gazda PT számára, hogy a földművelésügyi minisztérium partnerszervezeteként meg tudta szólítani azokat a társadalmi szervezeteket, amelyek örömmel veszik fel a munkát az értékgyűjtés területén.

– A Felvidéken sem szabad elfeledkeznünk a hagyományainkról és értékeinkről, és ebben nagy segítséget nyújt maga a Csemadok, az SZMPSZ és a Művelődési Intézet is, hiszen az értékgyűjtésnek a háttérét éppen ők fogják megteremtteni. Több konferen-

cián és egyeztetésen vagyunk túl. A mozgalmat még május 14-én indítottuk útjára Komáromban, majd az egész országban népszerűsítettük, nemrégiben Nagykaposon szerveztünk területi konferenciát. A tárgyalások során meggyeztünk, hogy ez a négy szervezet fogja megalapítani a Felvidéki Értéktár Bizottságot, és ez a bizottság hozza létre a Felvidéki Magyar Értéktárat. Van mit bemutatnunk, sok felvidéki érték van, amelyek becsatlakoztathatók majd a külhoni magyar értéktárba – mondta el Varga Péter.

Bárdos Gyula kifejtette: „A Csemadok országos elnökeként örülök annak, hogy végre a felvidéki magyarság is aktívabban bekapcsolódik abba a tevékenységbe, amely a többi magyarok által lakott régióban sokkal intenzívebben folyik. Bízom benne, hogy mi is elkezdjük értékeink felkutatását. Közösségi szempontból ez egy nagyon fontos kezdet. A mostani alapító okirat elfogadásával jelét adjuk annak, hogy a magyar nemzet részeként a Felvidék is nagyon sok értéket alkotott, adott, a többi magyar régióhoz hasonlóan.”

– Szakmai vonalon már több mint tíz éve elindult a helyi értékek kutatása, az Értéktár kialakításában érvényesíteni tudjuk azokat az eredményeinket, anyagokat, munkákat, amelyeket már felku-

tattak a Szanyi Mária által szervezett Kincskeresők. De szeretném megemlíteni a Nógrádban és Gömörben szervezett Projekt Napokat is, amelyet alelnökünk, Adám Zita szervez és melynek alapja szintén a helyi hagyományok, értékek felkutatása. Ebbe a rendezvénybe az iskolákat és a hátrányos helyzetű diákokat vonják be, akiknek az a feladatuk, hogy felkutassák a régi népi mesterségeket, majd ezt bemutassák. Örülök neki, hogy ilyen keretet tudunk biztosítani az értékeink felkutatására, melyek így nagyobb eséllyel maradnak fenn az utókor számára – mondta **Jókai Tibor**, az SZMPSZ elnöke.

Varga Péter az alapító okirat aláírása után elmondta: a Felvidéki Értéktár Bizottságnak 15 tagja van, szakembereket kerestek meg, történészeket, helytörténészeket, hagyományörzőket, muzeológusokat, néprajzosokat, akik szívesen vállalták a munkát. Honlapjukon, a www.ertektar.sk címen is várják az értékek regisztrálását. Itt megtalálhatók azok az információk is, amelyek alapján az egyes területek megalakíthatják a saját értéktárakat.

Hat felvidéki érték már bekerült a külhoni magyar értéktárba, a deáki római katolikus templom, Bény román kori műemlékei, a Garam-menti kurta szoknya, a pozsonyi kifli, a kötés, és a pap-

rikás kalács, azaz a kattancs.

Jókai Tibor kérdésünkre azt is elmondta: „Amikor 2008-ban bevezették az előző kerettantervet, képzést szerveztünk a helyi értékek kutatásáról a pedagógusoknak, ezért azt is mondhatom, hogy az SZMPSZ a szakmai tudásával segíti a felvidéki értékek felkutatását. A képzésen résztvevők olyan tudással rendelkeznek, amelynek módszertani alapjaira fel lehet építeni a helyi értékeknek a felkutatást, besorolását. Persze felmerülhet a kérdés, miért is kezdtük el mindezt évekkkel ezelőtt. A pedagógusok látták, hogy ha a gyerekek a múltbéli dolgokat kutatják, ki lehet őket húzni a számítógépek elől, illetve az interneten talált dolgokat tovább kutathatják. A Szanyi Mária által tíz éve elindított Kincskeresőkhöz hasonló a nógrádi és a gömöri iskolákban elindított akciónk is. A szociálisan hátrányos helyzetben lévő tanulóknak pedig nagy előnyük származhat ebből. A tanulók a pedagógusok irányításával felkutatják a régi mesterségeket, és bemutatót tartanak belőlük. Ezzel megtanulnak egy régi mesterséget. Sok gyerek tanulási nehézségekkel küzd, de a játékos oktatásnak köszönhetően könnyen elsajátíthatják ősünk mesterségét.

– Ki kell terjesztenünk a gyűjtő munkát. Olyan szakemberek, védnökök bevonásával dolgozunk majd, akik biztosítani

tudják a munka tudományosságát. Tudjuk, hogy az értéktár kialakításának van helyi, regionális vonzata, de van e mellett nemzeti jellege is, azaz a magyarság szempontjából már kiemelkedő érték. A Csemadok elsősorban a helyi értékek felkutatásában, ápolásában, a helyi értéktárak létrehozásában tud segíteni, de fontos, hogy hírt is adjunk ezekről, emléket állítsunk egy táblával, megemlékezéssel. Fontos, hogy a közösség tudjon arról, hogy ezek a helyek milyen szerepet töltek be” – nyilatkozta lapunknak **Bárdos Gyula**, a Csemadok elnöke. – Fel kell kutatnunk azokat a személyiségeket is, akik formálták a régiót, a magyarságot, ismernünk kell ezeket az embereket. Tudnunk róla, hogy itt éltek, és munkásságukat feltárni, ezzel is példát állítva a felvidéki magyarságnak.

Huszár László, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet igazgatója elmondta: „Az elmúlt évtizedekben Ágh Tibor, Takács András és még sokan mások, nagyon sok mindent feltérképeztek, begyűjtöttek már. Népszokásokat, táncokat, dalokat. Ehhez hozzá tudjuk tenni még a helytörténeti és egyéb publikációkat. Az összegyűjtött adatokat az Intézet honlapján a településmustra segítségével már össze is tudjuk kapcsolni. A helyi gyűjtéseknél az a nehéz, hogy egy-egy helyre többször vissza kell

menni, hiszen az emberekből az első beszélgetésnél nem mindig jön elő minden emlék, információ. Nem mellékesen: a bizalomnak is ki kell alakulnia a gyűjtő és az adatközlő között. Hozzáteszem, itt nem tudományos gyűjtésekről van szó, hanem közművelődésről és az identitás megőrzésről. Fontos, hogy a településeken helyiek gyűjtsenek, hiszen az ismerősök között hamarabb kialakul a bizalmi viszony. Azért fontos a Felvidéki Értéktár Bizottság megalakulása, és azon belül a helyi értéktár bizottságoké, hogy a gyűjtés sikeres legyen. Másrészt el kell mondani: az érték az, amit a közösség elfogad. Tehát ha egy településen van egy templom, vagy egy szobor, emléktábla, ami a helyieknek fontos, az is felkerülhet a listára, de akár egy sportesemény is érték lehet. Ugyanígy az ételek. Azokat az értékeket gyűjtjük, amelyeket a hungarikum törvény is meghatároz. De gyakorlatban a település lakóin is múlik, hiszen a helyi értéket lehet javasolni további elbírására, hogy bekerülhessen a regionális, vagy országos értéktárba.”

Neszmeri Tünde

Fotó: a szerző és hungarikum.hu

Az értéktár az alábbi kategóriákból áll össze:

Személyiségek: Írók, költők, műfordítók, Nobel-díjasok, sportolók, zeneszerzők.

Művészeti alkotások: irodalom (népmesék, könyvek, dokumentumok), zenei alkotások (népdalok, népzene, kortárs dalok, zene), színház- és filmművészeti alkotások, kézművesség, iparművészeti tárgyak, épített környezet (templomok, múzeumok, színházak, hidak stb.)

Találmányok, alkotások: magyar feltalálók találmányai, a kézművészetben/iparban használt egyedi megoldások, a sportban alkalmazott egyedi megoldások

Néprajzi hungarikumok: népi hangszerek, munkaeszközök, építészeti megoldások, bútorok, népművészet, ősi magyar hitvilág, magyar hagyományok és ünnepek

Élelmiszerek: ételek, italok, gyógyhatású hungarikumok
Őshonos és nemesített állatok
Őshonos és nemesített növények
Tájegységek

Öt éve a helyi politika szolgálatában

Öt éve annak, hogy a Pro Civis polgári társulás égisze alatt olyan munka kezdődött el, amelynek célja a magyar nyelvű hivatali ügyvitel segítése településeink önkormányzataiban. Olyan közegben kellett alapozó tevékenységet felvállalni és végezni, melyben évtizedeken át ahhoz szoktattak hozzá bennünket, hogy a magyar nyelvet használni ugyan nem tilos, de teljesen felesleges, mert a hetvenes évek normalizációs időszaka óta hivatalosnak és hitelesnek csak az államnyelven kiállított iratokat, rögzített ügyvitelt ismerték el. A magyar nyelv ezzel egy nagyon fontos funkcióját veszítette el szülőföldünkön, s visszaépíteni a hivatali használatba – hogy újra legyen művelt köznyelvünk – nem is olyan egyszerű.

***Mit sikerült öt év alatt elérni, megvalósítani a tervekből? - Öry Pétert, a Pro Civis polgári társulás elnökét kérdeztük.**

A Helyi Önkormányzatok Európai Chartája szerint a helyi önkormányzatok minden demokratikus rendszer alapintézményét képezik, mert „az állampolgárok közügyekben való részvételének joga egyike az Európa Tanács valamennyi tagállama által elfogadott demokratikus elvnek”, és „e jog legközvetlenebbül a helyi szinten gyakorolható”. Aki a helyi politikában részt vesz, tudja, milyen sokszínű és sokféle annak a gyakorlata, s az egységes törvényi háttér és szabályozás a nem mindig egységes, pontosabban nem azonos feltételek és körülmények közepette mennyi kreativitást, fejtörést okoz annak, aki kisebb vagy nagyobb közösségért visel felelősséget.

Amikor öt évvel ezelőtt lehetőséget kaptunk arra, hogy a helyi közösségünk

támogatása érdekében létrehozott civil szervezetünk, a Pro Civis országos hálójában próbáljon szakmai segítséget nyújtani a dél-szlovákiai magyar lakta települések önkormányzatainak munkájukban, csak reménykedtünk, hogy képesek leszünk a feladatra.

Elsősorban azt tartottuk szem előtt, hogy a hatékony és az állampolgárokhoz közelálló helyi politika érdekében régióinkban meg kell szervezni magunkat, mert bár számos lehetőséget-jogot biztosítanak a szlovák törvények az önkormányzatoknak, ezeken belül pedig a magyar közösségnek is, a törvények végrehajtó rendeletei továbbra sem születnek meg, anyagi fedezetet pedig azokhoz a feladatokhoz, amelyek végrehajtásáért mi, helyi politikusok vagyunk felelősek, huszonöt év alatt egyetlen költségvetésben sem rendeltek hozzá.

A siker érdekében először a déli régió önkormányzati politikusait próbáltuk

megszervezni. Minden év októberében tartunk egy szabadegyetemet, ahol mód van szabad eszmecserére, mellette pedig a legégetőbb problémák megbeszélésére is. Dél-Szlovákia gazdasági-lag-szociálisan nincs jó helyzetben. Kár lenne tagadni, egyetlen szlovák kormány sem dolgozott ki még stratégiát ennek a térségnek a felzárkóztatására.

***Magad uram, ha szolgád nincs, ez lenne a szervezet filozófiája?**

Ez is. Legalább ennyire fontosnak tartjuk, hogy az önkormányzatok gazdasági-pályázati lehetőségeivel is foglalkozzunk, hogy legalább azt a keveset, amit saját erőből megvalósíthat egy önkormányzat, megpróbáljuk megszerezni. Az európai forrásokból közvetlenül megpályázható támogatásokról, a határokon átnyúló együttműködési lehetőségekről avatott szakemberek, szakpolitikusok tájékoztatnak. Egyfajta kapcsolatépítésre is mód nyílik a sza-

badegyetemeken, s mostanra eljutottunk odáig, hogy a hazai szakmai csoportosulásokkal, civil szervezetekkel is partnerként ülünk asztalhoz. Jó dolog, ha mondjuk gazdasági és agrárszakemberek adnak pontos tájékoztatást arról, milyen operatív programokból számíthatnak fejlesztési forrásokra a települések, vagy magyarországi előadók, politikusok ismertetik, milyen pályázatok készülnek a határon túli magyar közösségeknek, az európai területi társulásoknak, amelyeknek a létrehozásában is segítenek, közvetítenek.

Társulásunk tevékenységének egyik értelmét abban látom, hogy az összes érintett – és érdeklődő – önkormányzatot szolgálni tudja. Nem egyenként kell próbálkoznunk, és szolgáltatásainkat szabadon igénybe vehetik. Tehát ingyen van, az ügyvitel kétnyelvűsítése terén például.

***Nem egyszerű dolog a kétnyelvű ügyvitel. Magyarul jelenleg hatvanöt törvény olvasható a társulás honlapján, legalább százötven űrlapminta is letölthető.**

Készülnek továbbiak is. Olyan törvények, helyi rendeletek, amelyekre különböző önkormányzatok tesznek javaslatot. Néha kapunk egy-két nyelvész-től bírálatokat is a fordítások minőségét illetően, de hát tudatában kell lennie mindenkinek, hogy ez alapoza munka, melyhez nem állnak rendelkezésre nagyszótárak, a hatályos magyar jogszabályok adnak útmutatást. Azt is mondhatnám: nagy eredmény, hogy már van mit bírálni, mert a hivatali magyar nyelv a mi régióinkban csak így alakulhat, formálódhat. Amolyan nyomtatott törvénygyűjteményt is készítünk és küldünk önkormányzatainknak, időről időre mintaűrlapokat is szétküldünk, többnyire CD-melléklettel, kétnyelvű iskolai-óvodai beíratási űrlapokat például... És mivel az egészség- és vagyónvédelmi figyelmeztető feliratok kifüggesztése az adott településen húsz százalékos kisebbség nyelvén is kötelező, s ezért még büntetés is kirogható, a szlovák nyelven elérhető ilyen feliratokat is kétnyelvűsítettük. Maticaként mintacsomagokban szétküldtük az önkormányzatoknak, sajnos azonban erre máig nincs igazi kereslet, pedig ez minden közigazgatásnak, közműszolgáltatónak, vállalkozásnak kötelessége

lenne. Néhány benzinkutat magam kerestem meg, jelentettem a kormányhivatal illetékeseinél, ők kirakták magyar nyelven is a feliratokat. Minden jogsértőt azonban képtelen lennék feltérképezni és bejelenteni. Erre a helyieknek kellene odafigyelniük, vagy mondjuk a parlament talaján kellene vele valamit kezdeni, az országos politika szintjén, mert az áram-, a gázszolgáltatók, a vasúti és közúti személyforgalom kiesik az önkormányzatok hatásköréből.

*** Az évente négyszer megjelenő szakfolyóiratot, az Önkormányzati Szemlét a dél-szlovákiai magyar lakta települések minden magyar nem-**

zetiségű önkormányzati képviselője megkapja. Most zárjuk a lap ötödik évfolyamát. Milyen a visszhangja a folyóiratnak?

Sokan várták kíváncsian az anyaországban is, hogy képesek leszünk-e olyan folyóiratot kiadni, ami szakmai szempontból is erősíti az önkormányzatiságot. Azt kell mondanom, kellemsen csalódtak még a kételkedők is. Nemzetközi és hazai kontesztusban tudunk foglalkozni az önkormányzatok hatásköreivel, feladataival, a Szemle számos írása taglalta a helyi és regionális önkormányzatok autonóm működésének feltételeit. Rendszeresen tájékoztattunk az európai régiók

bizottságának tevékenységéről, az ott megalkotott közös európai irányelvekről, sok figyelmet fordítottunk a regionális és kisebbségi nyelvek kartájának követelményeire és azok szlovákiai alkalmazására, de a kisebbségek helyzetének értékelésére is.

Útmutatóval is rendszeresen segítettük az önkormányzatok munkáját, felhíva a figyelmet az időszerű kötelességeikre. És természetesen beszámoltunk a szabadegyetemeinken elhangzott legfontosabb előadásokról is. Sokat méríthettek belőle olyan emberek is, akik nem voltak jelen a tanácskozásunkon. Azt hiszem, még ma is érdemes vizsgalozni egy-egy korábbi lapszámot, amikor valamilyen problémára megoldást keresünk. A megjelent riportokból, interjúkból is lehet tanulni.

*** Nemrég elkezdte megszervezni a Szlovákiai Magyar Polgármesterek és Önkormányzati Képviselők Szakmai Közösségét. Mit szeretne elérni vele?**

Mivel a rendszerváltás óta eltelt ne-

gyed évszázad során nem alakult ki a magyar polgármestereknek és önkormányzati képviselőknek szakmai fóruma, a Pro Civisben úgy éreztük, eljött az ideje, hogy végre megalakuljon egy ilyen intézmény. Felhívást intézünk valamennyi szlovákiai magyar település polgármesteréhez és önkormányzati képviselőjéhez, hogy csatlakozzon kezdeményezésünkhöz, és közösen alapítsuk meg a Szlovákiai Magyar Polgármesterek és Önkormányzati Képviselők Szakmai Közösségét. Hangsúlyoznám: kifejezetten szakmai fórumról van szó, amelynek keretében különböző fontos témákról lehet véleményt cserélni, és a közös gondolkodás eredményeként közös stratégiát kialakítani, s nem utolsósorban egymást segíteni, tapasztalatokat cserélni, átadni egymásnak. A fórumon teret kaphatna minden olyan téma, felvetés, ami az önkormányzatisággal, az önkormányzati munka szakmai kérdéseivel, gondjaival összefügg; legyen szó akár fejlesztési lehetőségekről, rendezvények szervezéséről, nyelvhasználati kérdésekről, törvények értelmezéséről és napi használatáról, és minden más témáról, ami a dél-szlovákiai, magyarok lakta települések

önkormányzati munkáját érintik. A SZMÖK nem kíván sem politikai, sem társadalmi szervezetekkel versenyezni, vagy azokat helyettesíteni, kizárólag az önkormányzati szakmunka nyitott fóruma szeretne lenni. A teljesség kedvéért meg kell jegyezni, hogy eddig közel 300-an léptek be, ami figyelembe véve a magyar képviselők és polgármesterek számát, még kevésnek is mondható a valós összefogás megalapozásában. Sok olyan kimondottan belső, szlovákiai kérdés van, amit nemegyszer jó lenne gyorsan megbeszélni, vagy amiben közös fellépésre lenne szükség. Levegőben lóg például a közoktatási rendszer átalakításának a kérdése, pedagógusok petícióznak azért, hogy vegyék el az iskolákat az önkormányzatoktól, s úgy tűnik, a kormányzat részéről van erre fogadókészség. Nekünk viszont vannak sajátos érdekeink is a magyar nyelvű oktatás, a magyar iskolák megtartása terén. Jó lenne hát, ha az ilyen kérdésekben naprakészen tudnánk közös álláspontot kialakítani.

Sok erőt kívánok a további munkához!

(-ts)

A „legmagyarabb” város – Bős új státusa

A csallóközi nagyközség, Bős, a kilencvenes években naponta jelent meg a híradásokban a dunai vízlépcsővel és Nagymagyarossal kapcsolatos nemzetközi vita kapcsán. Az erőmű azóta működik, gazdasági hasznot termel, sokszor a kormányzati kommunikációban is szó esik róla, idén azonban nem miatta került ismét a honi média figyelmének középpontjába a Duna partján fekvő település.

A menekültválság ugyanis a nyáron Szlovákiát is elérte, a község lakosai pedig népszavazáson elutasították a migrációs tábor újranyitását, mert az évekkorábban bezárt táborról nem csak kellemes emlékeik voltak. Augusztusban a népszavazáson a település megközelítőleg 4300 szavazásra jogosult polgárának 58,43 százaléka vett részt, így a referendum érvényes volt. A reggel héttől este hétig tartó voksoláson a résztvevők 96 százaléka igennel, 4 százaléka pedig nemmel válaszolt a referendum egyetlen kérdésére, amely így hangzott: “Ellenzi Ön egy ideiglenes menekülttábor létesítését Bősön, a Szlovák Műszaki Egyetem Épületében?”

A népszavazás ugyanakkor a hatályos törvények szerint nem számított ügödöntőnek, vagyis annak eredménye semmire sem kötelezte a menekülttábor újranyitásáról döntést hozó belügyminisztériumot. Így aztán szeptemberben

megjötték a menekültek, azóta pedig az első tapasztalatok velük.

Mindezzel viszont nem ért véget a nagyközség idei címlapos híreinek sora, mert novemberben kormányjavaslat alapján döntött a parlament és 2016. január 1-jétől Nagyturánnyal együtt Bős is város lesz.

A részletekről **Fenes Iván** polgármestert kérdeztük.

Milyen volt az év a polgármester szempontjából?

Kétségtelenül mozgalmas esztendő volt. Akik csupán a sajtóból értesültek a Bősön történekről, azt gondolhatnák, hogy csupa dráma és felfordulás az életünk. Semmi sem áll ettől távolabb – bár való igaz, sok olyan váratlan kihívással kellett szembenéznünk, mely értékes időt és energiát vett el tőlünk. A médiafelszín alatt azonban egy nagyon termékeny és eredményes időszakot zárunk. Bős sok mindennel lett gazdagabb; a jövő reménytelinek látszik.

Minek köszönhető a városi rang elnyerése?

Ahogy minden egyénnek, úgy a közösségnek is vannak természetes fejlődési szakaszai. Bős mára kinötte a falu és a község kereteit. A vízerőmű felépítésével és üzemeltetésével az elmúlt évtize-

dek kormányai adtak nekünk kiemelt jelentőséget. Bős egy olyan régió központi települése, mely három országot köt össze – két főváros is csupán egy óras autóútra van tőlünk. Inkább az a különös, hogy eddig még nem kaptunk városi rangot...

Ez nem egy új dolog. Már elődeim is ezen munkálkodtak; többször is kérelmeztük Bős városként való elismerését. Ennek feltételeit már régen teljesítettük. A történelemben hosszú évszázadokon keresztül viseltük a mezővárosi címet. Minden okunk és érdemünk meg van rá, hogy ismét város legyünk.

Hogyan értékeli mindezt a lakosok?

Azt hiszem, a legtöbben büszkék arra, hogy városi polgárok lesznek. Nyilvánvaló, hogy minden alkalommal elmondjuk: ez most még csak presztízs kérdése. Ez egy cím, státus. Nem jár vele legvadabb álmaink hirtelen megvalósulása, különleges pénzügyi támogatás. Január első napján is ugyanaz a Nap kel ránk (ha csak nem lesz borús az ég), mint bármikor. Hosszú távon azonban városi címünk, számtalan új lehetőségre nyitja rá az ajtót. Ebben az esetben nem rövid távú érdekekről van szó. Gyermkeink, unokáink jövőjét építjük. Most rájuk kell gondolnunk.

Van köze mindennek ahhoz, hogy Bős a migránsok befogadása kapcsán sokat szerepelt a médiában?

Csupán annyi, hogy az átmeneti befogadó állomás ügyében a belügyminiszter is megjelent Bősön. Ez lehetőséget adott arra, hogy személyesen is megkérjem: támogassa a két évvel ezelőtt már benyújtott kérelmünket. Amit elértünk, amit megkapunk, azt magunknak köszönhetjük. A migránsokkal semmit nem nyertünk. A városi rangért több generáció keményen megdolgozott!

Mégis: milyenek a migránsokkal kapcsolatos tapasztalatok?

A táborat nem kívántuk. Az emberek nyomatékosan, és nemzetközi mértékben is példaértékű demokrácia-gyakorlással tudtára adták a kormánynak: nem óhajtának idegen tömeget a szomszédságukban. Önkormányzatunk minden jogilag lehetséges eszközzel tiltakozott. A miniszterek azonban döntöttek, és átléptek felettünk. A központnak nem örülünk, de kénytelenek vagyunk vele együtt élni.

Eddig semmiféle atrocitásra nem került sor. A migránsok és a helyi lakosok közt szinte alig van kapcsolat, a konfliktusok lehetősége korlátozott. Mostanáig kihívó viselkedésnek, konfrontációra való hajlamnak tanújelét nem adták. A bősiek biztonságot és félelemtől mentes életet akarnak. Feltételezem, a menekültek többsége is egy békésebb, boldogabb jövő reményében hagyta el szülőföldjét – ha valóban a háború borzalmai elől menekültek, nekik sem érdekük, hogy befogadóik ellen forduljanak.

A nyugalomról mindenesetre megerősített rendőri jelenlét is gondoskodik.

Mivel jár a település számára, hogy városi rangot kap?

Mint már említettem, hosszú távon csak fejlődésre, pozitív hatásokra számítunk. A lakosok számára ez semmiféle terhet

nem jelent, áldozatot nem követel tőlük. Ezt most is le kell szögezni: nem lesznek magasabbak az adók, senkinek nem kell megváltoztatnia életmódját! A várossá válás egy esély a kitörésre. Élünk vele, vagy veszni hagyjuk – mindez a mi felelősségünk!

Milyen további fejlődési lehetőségeket lát?

Elsősorban a turizmus fejlődésére számítok, a helyi vállalkozások megerősítésére és új munkahelyek létrehozására. A lakosság számának növekedésével számolok; fiatal, kreatív és munkaerős polgárokat szeretnék látni Bősön. Olyanokat, akik tiszteletben tartják és magukénak érzik hagyományainkat, közösségünk örökségét.

Mit szeretne elérni e választási ciklusban?

Természetesen, teljesíteni a választási programomat. Befejezni a megkezdett munkát, a már megkezdett beruházásokat. Szeretném, ha Bős élhető település lenne, kellemes kisvárosi hangulattal. Mivel hamarosan az ország legmagyarabb városa leszünk, ezzel az a feladat is rám hárul, hogy lehetővé tegyem nemzeti identitásunk megerősödését.

Rajkovic Péter

Dél-Szlovákiában is az értékteremtő közmunka program lehet a megoldás

Putnoknak van arra válasza, hogyan lehet a munkából régen kiszorult embereket visszavarázsolni a munka világába, s hogy a közfoglalkoztatást mi módon lehet sikeressé tenni. Tamás Barnabás, Putnok város polgármestere már több ízben is találkozott gömői polgármesterekkel, hogy a jó példákat, tapasztalatokat megossza.

Elsődleges problémának a szakképzés hiányát tartja, úgy véli, a képzési formákat, s ez által a szakmát itt is a piaci igények szerint kell alakítani. Jó szervezettséggel, átgondoltan a közfoglalkoztatást is át lehet formálni. A 2014-es évben a magyar belügyminiszter elismerő oklevéllel jutalmazta meg az önkormányzatot a közfoglalkoztatásban elért eredményeinekért. További terveik között szerepel, hogy értékesítéssel is foglalkozzának, és szociális szövetkezetet hozzanak létre.

Közös a sorsunk, közösek a gondjaink

A Sajó-völgyében elhelyezkedő Putnok magyarországi kisváros Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a szlovák határtól 5 km-re. Egykor a Gömör-Kishonti vár-

megyéhez tartozott, mely rimaszombati székhellyel a legnagyobb volt az akkori Magyarországon. Trianon után Magyarországon Putnok lett a megyeszékhely a 22 településsel, majd újbóli járassá alakulása után ismét visszanyerte régi központi szerepét. Szlovákiában két kerületbe (Besztercebánya, Kassa) osztották a három járásra (Rimaszombat, Nagyrőce, Rozsnyó) szabdalják az egykori egységes Gömör megyét.

A térségnek jellegéből adódóan azonosok maradtak a gondjai, legyen szó szlovák vagy magyar részről. A határellenőrzés 2007. december 21-i megszűnése után, amikor már nincs vám- és útlevél-ellenőrzés, leegyszerűsödött és könnyebbé vált a kapcsolatok kialakítása és ezek fenntartása. „Ha problémáink megoldásán közösen gondolkodunk, a megoldás sikeres lesz” - nyilatkozta Tamás Barnabás.

Sajó-Rima Európai Területi Társulás (ETT)

A Sajó-Rima Korlátolt Felelősségű Európai Területi Együtműködési Csoportosulást 2013. 04. 04-én jegyezték be jogerős végzéssel, szám szerint 13. sorszám alatt. Ez Putnok, Ózd, Tornalja,

Rimaszombat önkormányzatainak együttműködésével alakult meg. Tulajdonképpen a 2000. július 7-én létrehozott, de adottságait, lehetőségeit tekintve az EU keretei között kevésbé hatékony Sajó-Rima Eurorégió Egyesület kapcsolatrendszerét, részbeni működési területét örökölte. Az eurorégió 324 szlovákiai és 125 magyar települést ölelt át, közel egymillió lakossal 6000 négyzetkilométeren. Szlovákiából a Rimaszombati, Rozsnyói és a Nagyrőcei járásokat foglalta magába, Magyarországról pedig több település mellett Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Önkormányzata, az Ózd-putnoki kistérség, a Kazincbarcikai kistérség, a Miskolci kistérség, a Tiszaújvárosi kistérség és a Mezőcsáti kistérség a tagja. Így az új ETT működése és elfogadottsága már megalapozott.

A négy érintett város együttes lakoslétszáma megközelítőleg 75 000 fő. Az új ETT összehangolt, fenntartható fejlődésre törekszik mind gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti szempontból. Továbbá célként tűzte zászlajára a határon átnyúló együttműködés fejlesztését, az eurorégió versenyképességének növelését és a területen élők életminőségének javítását. Az ETT igazgatótanácsát 2015. május 27-én választották meg. Az alapító 4 város polgármestere a tag, az elnök-igazgató - Tornalja javaslatára és a tagok egyet-

értésével - Putnok polgármestere, Tamás Barnabás. Ő helyben már bizonyított – erről szól a cikkünk következő része –, s remélhetőleg a jó tapasztalatokat sikerül kiterjeszteni az eurorégió egész területére is, és ehhez a pályázati pénzeket is meg tudják szerezni.

A városfejlesztés újragondolása

A Putnok város gazdálkodását és fejlődésének növekedését meghatározó szénbányászat és a környező városok ipara 1990-2000 között teljesen megszűnt. Így leállt a városfejlődés, a népesség folyamatosan csökkent. A 2002-es népszámlálási adatok szerint a város lakossága több mint 10%-kal csökkent egy évtized alatt. A program a problémákat még nem teljesen oldotta meg, de mindenképpen javította a helyzetet. A legfontosabb hatás a munkanélküliek, álláskeresők számának csökkenése, a családok megélhetésének javulása. Ez hatással van a helyi vállalkozásokra is, mivel a településen nagy bevásárlóközpontok nincsenek, ezért az emberek elsősorban a kis, családi jellegű vállalkozásoknál költik el a pénzüket.

Az elképzeléshez a magyar kormány meghozta azokat a törvényeket, amelyekkel 2011-ben értéktérmető Mezőgazdasági START Munkaprogramot lehetett beindítani. Az önkormányzat városvezetése egy munkacsoportot állított fel, mely megtervezte a programot a szerint, hogy mely területeken mennyit lehet megtakarítani, milyen plusz hozadékaik lesznek a munkának. A céljuk egy fenntartható és értéktérmető modell kidolgozása volt, amely segít a helyi munkalehetőségek növelésében, valamint a helyi emberek munkaerő-piacra való belépésében. Kidolgozták a pályázatokat.

A program az önkormányzat menedzselése és teljes körű támogatása mellett valósul meg. A végrehajtó a Putnoki Városgondnokság karöltve a helyi önkormányzati intézményekkel, a helyi vállalkozók egy részével (pl. Gömöri Faiskola), a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjával és a képző szervezetekkel.

A nemrégiben lezajlott átfogó, városrehabilitációs program eredményeképpen megszépült a város, folyamatosan felújításra kerültek a közintézmények. Az ott élők, valamint az oda látogatók megtapasztalhatják, a város

teljesen új, a 21. század elvárásainak megfelelő arculatot öltött.

Dísznövények, konyhakerti növények termesztése

Putnoknak nem csupán a belvárosa, a polgármesteri hivatala szépült meg az utóbbi időben, de láthatunk szép díszburkolattal ellátott tereket, utcákat és gondozott parkokat virágpompába öltözve. Ezeket a virágokat a közmunkaprogram kereteiben dolgozók gondozzák, nevelik mindaddig, míg kiültetésre nem kerülnek. A közmunkaprogram annyira sikeresnek bizonyult, hogy még a megmaradt virágokat is értékesítik. Városi kegyeleti boltot is üzemeltetnek. Az egyik közeli pusztán konyhakerti növényeket termesztnek. Ennek célja a helyi közétkeztetést ellátó önkormányzati mintakonyhára való költséghatékony termelés. Az önkormányzat által bérelt majd 15 hektár földterületen termelik meg az iskolák és a közintézmények számára a zöldségfélék java részét. Ebben az évben a gabonanövények és a burgonyafajták kiváló termést hoztak, melyek tartósítását, tárolását az iskolák konyháiban már elvégezték.

Jeddi József, a Putnoki Városgondnokság igazgatója úgy véli, hogy valóban jó eredményeket értek el. „Nagyon sokféle konyhakerti növényből tudunk minőségi betakarítást végezni, és minőségi árut beszállítani a konyhákra. Kitűnő kollégák és munkahelyi vezetők dolgoznak itt. Az összeszokott gárda jó munkát végez. Sikeres a szántóföldi növénytermesztésünk is. A mezőgazdasági munkának, túl azon, hogy a konyhák ellátását biztosítani tudja, a foglalkoztatási eleme is sikeres. Értéktérmető munkát tudnak végezni az itt dolgozók. Jó érzéssel végzik ezt a munkát. Hiszen azok, akik vasárnap, vagy kora reggel kijönnek locsolni, és mindenféle kényszer nélkül szívügyüknek tekintik, tudják, ahhoz, hogy jó termés legyen, azt megfelelő időben kell locsolni. A munkaidő beosztásuk is ehhez van igazítva, s ezt szívvel-lélekkel elvégzik. Én ennek nagyon örülök, s köszönöm is az ő munkájukat” - mondta a programról készült, a város honlapján elérhető kisfilmben.

Állattenyésztés, vágóhíd, száraztésztaüzem

A megtermelt kukorica, búza és egyéb takarmánynövény-féleségeket a köz-

munkaprogram részeként az állatok etetésére hasznosítják. Így jól működik a közmunkaprogram keretében az állattenyésztés, ezen belül a sertés- és a tojótyúktartás.

A baromfi- és sertésenyésztésnek köszönhetően mára már olyan mennyiségű tojást és hústerméket tudnak előállítani, ami egy száraztésztaüzem és vágópont létesítésének a lehetőségét célozta meg.

2016. januárjától szarvasmarha-tenyésztéssel is szeretnének foglalkozni. A köz-eljövőben a város vezetése egy vágóhíd kialakításában is gondolkodik, mert most bérvágásban dolgozzák fel a húst.

Ízek háza gömöri étkekkel

Létrehozták az Ízek házát is, ahol kisebb rendezvényeket is tudnak tartani, s természetesen önállóan gondoskodnak az ellátásról. Tizenhat asszonyt képeztek ki arra, hogy a gömöri ízek készítését elsa-játítsák. Örömmel készítik a krumpli- és kenyérlángost, gancát, gulykát. „Ez egy nagyon lényeges kérdés, hogy az ember ne feledkezzen el arról, hogy hol él, honnan jött, s azokat a hagyományokat próbálja meg életben tartani. Mi ezt tesz-szük” - tette hozzá a polgármester.

Faipari munkák, járdalap- és térkövezítés, járda- és parkolóépítés

Ugyancsak a közmunkaprogramon belül kiválóan működik a faipari munkákat végző üzem, ahol virágládákat, padokat, valamint a kerítéshez szükséges díszelemeket, léceket gyártják, készítik. Most van folyamatban egy lapszabászati, bútorkészítő üzeme kiépítése. Olyan gépeket vásároltak, amelyekkel irodabútorokat tudnak gyártani, így a város intézményeibe nem kell majd bútorokat rendelni, azt saját erőből, az anyagköltség árán el fogják készíteni.

Az értéktérmető programhoz tartozik még a járda- és a térkövek gyártása, melyet szintén a közmunkaprogram részeként végeznek a városgondnokság irányítása, felügyelete mellett a hozzáértő emberek.

A saját készítésű térkövek és járdalapok szintén a közmunkaprogram jóvoltából kerülnek beépítésre a kisvárosi igényeknek, szükségyszerűségnek megfelelően. Így készültek el a járdák, a parkok tér-

burkolása, valamint az igényes parkoló kialakítása. A parkolóhelyek kifestését is maguk végezték el.

El kell ismerni a közmunkát, s értékelni kell a dolgozókat

A programban minden munkás érezheti, hogy az ő munkájára szükség van, s kiválóak az eredményeik. Putnokon minden nemzeti ünnepen kitüntetések adnak át, és polgármesteri dicsérek is kiosztásra kerülnek. Közmunkások is szerepelnek az elismertek között.

A programba romákat és nem romákat egyenlő eséllyel vonnak be, de az elsődleges célcsoport a nyilvántartott helyi álláskereső, akiknek a száma 800-850 körül van. Olyan munkavégzési formát biztosítottak számukra, amellyel nem segélyekből élnek, s nem hasztalan sepregetéssel töltik el az időt, hanem értéket teremtetnek, hasznosat tesznek azért a pénzért, amelyből a családjaikat el tudják tartani. Három bérfokozatban kapják a fizetésüket: segédmunkás, szakmunkás, irányító.

Értékteremtő közmunka folyik

A Putnoki Járási Hivatal Munkaügyi Központjának Kirendeltségével kiváló a város vezetésének a munkakapcsolata. Az együttgondolkodás látványos fejlődést mutat. Elek Franciska, a kirendeltségi vezető elmondta, olyan programokat hajtanak végre, amelyeket specifikusan az önkormányzat dolgozott ki. „Az önkormányzatok a programjaikat úgy tervezték meg, hogy ismerik a helyi álláskeresőket, ismerik azokat a személyeket is, akik kulcsszerepet tudnak vállalni egy-egy program sikeres megvalósításában, s rájuk alapozva dolgoznak ki egy-egy programot” - mondta.

Tamás Barnabás, Putnok polgármestere bízik abban, hogy a Start-közmunkaprogram egy tartós foglalkoztatást is fog jelenteni. „Ténylegesen értéket teremtünk, hiszen ennek az a lényege, hogy ne csak a fűkaszálásról szóljon a munka, hanem az értékről, az értékesítésről is. Úgy érzem, ez nálunk megvan, nemcsak a mezőgazdasági terület, hanem a dísznövénykertészetünk is szerintem nagyon jól működik. Ezen a fronton van előrelépési lehetőség is, s a jövőben is több embernek tudunk itt munkát biztosítani” - nyilatkozta a polgármester, hozzátéve, előbb-utóbb oda kell fejlődniük, hogy

mindezt a szociális szövetkezet keretén belül végezzék.

Szociális szövetkezet létrehozását tervezik

A szociális szövetkezet beüzemelése azért fontos, hogy piacképesé is tudjanak válni. A többletermelést így a piacra tudják vinni, s értékesíthetik. „Nem szeretnénk átesni a ló túloldalára, ezért a szakképzésre is odafigyelünk” - mondta a polgármester. Tamás Barnabás kifejtette: a céljuk az, hogy olyan szakembereket képezzenek, akiket majd a gazdasági szféra is át tud venni, s akiket a vállalkozók is tudnak foglalkoztatni. „Mégiscsak az a jó, ha városunkban gazdasági tevékenység is zajlik, s egyre több olyan cég alapul, telepedik meg, mely foglalkoztat embereket, és később adót is fizetnek, hiszen az sem mindegy egy település életében, hogy milyen az adó-erőképesége” - szögezte le.

Biztosítani kell a megfelelő szakképzést

A munkanélküliek nagy szemléletváltáson mentek végig Putnokon, kezdenek visszaszokni a munkához. Télen OKJ-s képzésbe kapcsolódnak be, hogy segédmunkásokból szakmunkásokká, illetve irányítókká váljanak. Putnokon jelenleg virágkötőt, bádogost, vasipari szakmunkást, kőműveseket képeznek.

Szlovákiában is ez jelentheti a megoldást

Auxt Ferenc, a Magyar Közösség Pártja Országos Elnökségének a tagja, az MKP rimaszombati járási elnöke több éve szorgalmazza, hogy a Dél-Szlovákia falvaiban is fennálló gondokra közösen

keressék a megoldást. Ezért már több fórumot is szervezett, ahol a gömöri polgármesterek megismerkedhettek a putnoki példával.

„A Rimaszombati járásban ezt az óriási munkanélküliséget egyik pillanatról a másikra nem tudjuk csökkenteni, de ilyen értékteremtő közmunkát itt is jó volna bevezetni. Változtatni kell a közhasznú munkán, mert a tömeges utca-söpörgetés nem teljes értékű munka” - mutatott rá Auxt Ferenc, akinek meghívására Peter Pollák (OĽaNO) szlovák parlamenti képviselő, a Szlovák Köztársaság romaügyi kormánybiztosa is ellátogatott már Rimaszombatra és Putnokra. Tárgyaltak a polgármesterekkel.

A magyarországi példák, Auxt Ferenc felzárkóztatási törekvései és Peter Pollák kormánybiztos elképzelései találkoztak. „Igyekezni fogok a szlovák parlamentben arra ösztönözni a kollégákat, hogy nálunk is szülessenek hasonló jó törvények, amelyek lehetővé teszik Szlovákiában is a Start-Értékteremtő-Közmunka Programot. A jövőre nézve is örülök az együttműködésnek” - nyilatkozta Peter Pollák.

Jó lenne, ha Szlovákiában is megvalósulhatnának a Putnokon bevált közmunkaprogramok „Várjuk a márciusi választásokat, s bízunk abban, hogy olyan változások állnak be a szlovák parlamentben, amelyek következtében már a déli régiók sorsát is figyelembe veszik. Bízunk benne, hogy az MKP is bele fog tudni szólni a törvényhozásba. Két generáció már úgy nőtt fel, hogy nem volt munkája, ezen változtatni kell” - szögezte le Auxt Ferenc.

Homoly Erzsó

Nagytúron cél a falu jellegének megtartása

Nagytúr község Ipolyságtól mintegy három kilométerre észak irányba terül el. A település 1967-ben Kistúr és Középtúr összevonásával jött létre. Mindkét településrész nagy múltra tekint vissza. A községi hivatal adatai alapján a falunak 750 lakója van, ezzel a Lévai járás közepes községeihez tartozik. A település kiterjedése 919 hektár. A nemzetiségi összetétel alapján magyar többségű, a falu lakosságának mintegy hatvan százaléka a magyar nemzetiségű. A dél-szlovákiai régióra jellemző módon a többségi nemzet itt kisebbségben él. Nemzetiségi problémák nincsenek, a rendezvények, a tájékoztató anyagok, valamint a községi hivatal kommunikációja is két nyelven folyik. A felekezeti hovatartozás szerint a római katolikus vallásúak aránya megközelíti a nyolcvan százalékot. A katolikusok nagy számaránya szintén jellemző az Ipolymentére. A szlovák nemzetiségűek nagy része az evangélikus felekezethez tartozik.

Munkalehetőség van, de...

A munkalehetőség tekintetében, a dél-szlovákiai településekhez hasonlóan, a

rendszer váltás előtt itt is mezőgazdaság volt a vezető ágazat. A Korpona-patak mentén a Börzsöny és a Selmeci-hegység lankái által körülhatárolt völgyek remek termőtalajjal rendelkeznek. Évszázadok óta – ezt kihasználva – mezőgazdasággal foglalkozott a helyi lakosság.

A szocializmus időszakában az állami kézben lévő termőföldeken dolgozott a lakosság túlnyomó többsége. A kilencvenes évek folyamán fokozatosan csökkent a termelőszövetkezetben dolgozók száma, mígnem megszűnt a szövetkezet. Ez időben sokan váltak munkanélkülivé. Nehezen találnak megfelelő munkahelyet, s a meglévő munkahelyek többsége pedig alacsony fizetést kínál – vélik a helybeliek. Ennek ellenére napjainkban elenyésző számú állástalant regisztrál a községi hivatal. Ez nagyban köszönhető annak, hogy az évek során számtalan vállalat telepedett le a községben.

„Falunkban több olyan munkáltató is jelen van, mely több tucat főt alkalmaz” – jegyezte meg az Önkormányzati Szemlének **Jaroslav Péter**, Nagytúr polgármestere. Legjelentősebb munkáltató a Molitas vállalat, amely ülőgarnitúrákba készít belső szivacszer-

kezeteket. Már több mint egy évtizede tevékenykedik a községben. A vállalat mintegy nyolcvan főt foglalkoztat, a többsége helybeli. Emellett a környék településeiről is járnak be dolgozók. Sőt még Ipolyságról is vannak alkalmazottjaik.

Az egykori termelőszövetkezet helyét részben átvették a helyi mezőgazdasági vállalkozók. Az egyik legjelentősebb mezőgazdasági magánvállalat mintegy húsz embernek biztosít munkahelyet. További üzem koszorúk és művirágok készítésével foglalkozik. Ez további huszonöt-harminc főt foglalkoztat. Emellett egy fafeldolgozó vállalat is üzemel a faluban, mely negyven-ötven főt foglalkoztat.

„A község hivatal is foglalkoztatja a helybelieket. Közfoglalkoztatás révén jelenleg is több nagytúrinak biztosítunk megélhetést” – fogalmazott a polgármester. A munkaügyi hivatal legutóbbi májusban kiadott statisztikai adatai szerint a munkanélküliek száma tíz. Emellett vannak a közmunkások, akiket a községi hivatal havi hatvan – nyolcvan órás munkaidőben foglalkoztat. Számuk jelenleg eléri a tízet. Feladataik közé tartozik többek között a közterületek tisztítása, a község tulajdonában

álló épületek és környékük karbantartása.

Természetesen vannak olyan lakosok is, akik napi szinten ingáznak a közeli Ipolyságra, vagy a járási székhelyre, Lévára. Ugyanakkor vannak olyan nagytúriak is, akik mintegy nyolcvan kilométer tesznek meg a munkahelyükre. „Budapest mellett dolgozok, két műszakban. Maga a munkába vezető út majd két órát vesz igénybe” – mesélte az egyik lakos. Mindamellettt itt is megfigyelhető a munkahely utáni elvándorlás. Több nagytúri lakos már hosszabb ideje dolgozik külföldön. A leggyakoribb célállomás Csehország, Németország, Ausztria, Nagy-Britannia és Hollandia.

Lakhatás önerőből

A községi hivatal próbálja a lehető legnagyobb mértékben támogatni a fiatalokat. Mint a polgármester hangsúlyozta, az anyagi lehetőségek figyelembe vételével cselekszenek. Szociális lakásokat jelenleg nem tud biztosítani a község, mivel a költségvetése ezt nem teszi lehetővé. A fiatalok önerőből oldják meg a lakáshatásukat. Faluszerte megfigyelhető a régi házak átalakítása. Az ifjú családok felvásárolják a telkeket az ingatlanokkal, melyeket felújítanak. Sok esetben lebontják a régi ingatlant s új, komfortosabb lakóházat építenek. A község utcáit járva alig látható elhanyagolt épület. Ugyanakkor sok az újépítésű családi ház, valamint a felújítás alatt álló ingatlan.

„Gyermeknevelés szempontjából falun biztonságosabb az élet. Községünkben nem élnek nehezen alkalmazkodó személyek” – fogalmazott az Ipolyságon született és tizenöt éves kora óta Kistúron lakó Jarmila Šišková. Változott a falusi élet – állítja több helybéli. Korábban szinte az összes családi házhoz tartozott baromfiudvar. A szárnyasok mellett nem hiányozhatott a kecske, a sertés, sőt a szarvasmarha sem. „Manapság alig pár család nevel háziállatokat. Nem éri meg ezzel foglalkozni, egyszerűbb megvásárolni mindent a boltban” – tette hozzá Jarmila.

A falusi életben nagy szerepet kap a személygépkocsi, mivel a mindennapi létszükségletek autó nélkül nehezen oldhatók meg. A tömegközlekedés Ipolyság és Palást felé megoldott. A

kora reggeli és a délutáni időszakban sűrűn, napközben kétóránként közlekednek a járatok. Ám a járási székhely csupán átszállással érhető el. Mint Jarmila mondta: „A tömegközlekedést fejleszthetnék. A középiskolás fiamat minden hétfő hajnalban autóval viszem el Palástra, onnan tud csupán eljutni a középiskolájába. Több szülő cselekszik hasonló módon.” Sok szülő a távolság és a tömegközlekedési lehetőségek miatt választja a közelebbi tanintézményt, annak ellenére is, hogy a gyermek gy nem az általa kívánt szakon tanulhat tovább.

Iskola nincs, az óvodában van elég gyerek

Minden település életének sarkalatos pontja az oktatási intézmények megléte. Nagytúron jelenleg egy összevont óvoda működik. Az 1967-es település-összevonás előtt mindkét községben volt óvoda. Az egyesülést követően központosították a tanintézményeket is.

A községi hivatal oldalsó szárnyában helyet foglaló intézményben jelenleg 18 gyermeket látnak el. A nevelés nyelve vegyes, magyar és szlovák egyszerre. Érdekességként megemlíthető, hogy a gyerkőcök között ipolyságiak is vannak. Az intézményt nem fenyegeti a bezárás veszélye. Mint Jaroslav Péter elmondta, a jelenlegi létszám megmarad a következő évekre is, ezáltal biztosított az óvoda jövője.

Korábban alsó tagozatos alapiskolájuk is volt. A magyar és a szlovák tannyelvű intézmény a hetvenes évek második felében épült le. Onnantól kezdte a kisiskolások Ipolyságra és a szintén közelben található Palást iskoláiba jár-

nak. Napjainkban az iskolások nagy többsége az ipolysági tanintézményeket látogatja. A napi ingázást a helyközi autóbuszjáratokkal, valamint a szülői autózással biztosítják. Iskolabusz nincsen a régióban.

Fejlesztések - újrahasznosítással

A település mindent megtesz annak érdekében, hogy a lehető leghatékonyabban valósuljanak meg a fejlesztések. „Költségvetésünk éves szinten 180-190 ezer eurót tesz ki. Ebből fedezzük a közalkalmazottaink bérezését, a község tulajdonában lévő épületek fenntartását. És bizonyos fejlesztésekre is elkülönítünk pénzeszeget” – fogalmazott a polgármester.

Fejlesztések egy részét önerőből végezte el a falu. Amint Jaroslav Péter hangsúlyozta, minden lehetőséget meg kell ragadni, apró lépések által is kivitelezhető a térség fejlesztése.

2015-ben a kormányhivatal jóvoltából 40 000 eurós támogatással multifunkciós sportpályát alakítottak ki a Somogyi-parkban. Ezzel a sportolási lehetőségeket gyarapították. 28 000 euróból megújul a kistúri halottasház, már kiírták erre a közbeszerzési pályázatot. A következő finanszírozási programban szeretnék a középtúri halottasház rekonstrukcióját is elvégezni. Az önkormányzat a munkahivatalnak köszönhetően jelenleg is több lakost alkalmaz a közmunkásként.

A korábbi fejlesztési programoknak köszönhetően kiépülhetett a vezetékes gáz- és vízhálózat, ám a szennyvízrendszer még várat magára. Ennek kivitele-

zéséhez több millió euróra lenne szükség. Ezt csupán állami finanszírozással, vagy pályázati támogatásból valósíthatnák meg.

Az úthálózat állapota kielégítő. A község fenntartásába tartozó útszakaszokat rendszeresen javítják. Az előző választási ciklusban mintegy kétszáz méteren készült új aszfaltburkolat. A községet körülvevő mezei útvonalakat is rendbehozták.

A fejlesztések során kerülve a városiasodást, törekednek a vidéki jelleg megtartására. Ezt szem előtt tartva a kivitelezésnél a betonnal szemben a természetes anyagok felhasználását irányozzák elő. Ennek jó példája figyelhető meg a Somogyi-parknál. A Kistúron található kúria körül a századfordulón alakították ki a több, mint háromhektáros angolparkot. Az utóbbi évtizedekben közösségi térként használták a létesítményt, ám kellő odafigyelés hiányában fokozatosan elkorcsosodott a park fa- és növényállománya. Szakértők bevonásával jelenleg is tart az újraparkosítás. A kivágásra ítélt fákat újrahasznosítják. Többek között leendő járdák szegélyeként láthatjuk viszont a fák apróra vágott rönkjeit és ágait.

Kistúr egykori központi tere szintén megújult. Ottjártunkkor még folytak a munkálatok. Kialakításra került egy kis piactér. Ennek burkolatát szintén a kivágott fák újrahasznosított rönkjei alkotják. A tér központi elemeként egy

faragott alkotásban a falu jelképe jelenik meg. A fa a piactérről származik. A piactér szegélyét pedig újrahasznosított kövekből készítették.

Elkelne egy-két helyi művészeti csoport

A község közösségi életét a hagyományos kulturális és sportrendezvények jelentik. Évente megrendezésre kerül az újrakiállítás-aszfaltburkolat, valamint a polgármester foci-kupája. Több mint húszéves múltra tekint vissza a batyubál. Június végén szervezik meg a hagyományos falunapot. A térségben ezzel a nagytúriai nyitják meg a falunapok szezonját.

„Szinte minden hónapra jut valamilyen esemény” – kezdi az Önkormányzati Szemle tájékoztatását Jámbor Mónika, a községi hivatal kultúráért felelős hivatalnok. „Januárban aszfaltburkolat-aszfaltburkolat, februárban batyubál és gyermek álarcosbál, áprilisban a sportpálya tavaszi nagytakarítása, júniusban falunap gyermeknappal egybekötve. Idén júniusban volt a turistaút-avató, remélhetőleg rendszeressé tudjuk tenni a túrázást minden évben. Első alkalommal szerveztünk augusztus folyamán tollaslabda-bajnokságot. Többször rendeztünk már pajtafesztivált, ennek időpontja szeptember hónapja. Októberben rendszeresen megtartjuk a nyugdíjasok köszöntését. Karácsonyváro műsorral is kedveskedünk a nagytúriaknak” – sorolta fel a hivatalnok. Hivatalos nyugdíjas

klub jelenleg nem működik a faluban, ám 2016 januárjától magánkezdemenyezés alapján beindul a nyugdíjasok napközi otthona. Jelenleg is folyik a toborzás és a tájékoztatás.

A programok nagy részét a falu önréből valósítja meg, bár pályázati támogatásokat is felhasználnak egyes események lebonyolításánál. Nyitra Megye Önkormányzatának támogatásával valósul meg az év eleji aszfaltburkolat-bajnokság. A község már harmadik alkalommal pályázott sikerrel a kulturális minisztériumnál. Az évenkénti ötszáz eurós támogatásból fokozatosan bővítik a községi könyvtár könyvállományát.

A községi hivatal igyekszik a falu rendezvényeinek lebonyolításába bekapcsolni a helyi magánvállalkozókat és a szakembereket. Ennek jó példája az évenként megrendezésre kerülő karácsonyváro rendezvény, ahol a Nagytúron élő kézművesek és mesteremberek mutatkoznak be. „Megfelelő ötletekkel sokszor kis pénzből is nívós kulturális eseményt lehet összehozni. Csak akarni kell” – fogalmazott Jámbor Mónika.

A település 2010-ben a felvette a kapcsolatot Felsőpetény községgel. Ebből a magyarországi faluból települtek át 1948-ban az ottani szlovákok az Ipoly menti községbe. Az elmúlt években több, főleg kulturális eseményen közösen jelentek meg. A felsőpetényiek vendégszereplőként eljöttek a nagytúri falunapokra. Az itteniek is részt vettek a felsőpetényi programokon. „A kap-

csolatfelvétel célja a testvértelepülési viszony kialakítása volt. Sajnos, mégis elmaradoztak a találkozások. Újra kellene próbálkoznunk” – véli Jámbor Mónika.

A falunak van bejegyzett Csemadok alapszervezete, ám más településekhez hasonlóan az elmúlt évtizedek során lappangó, alvó szervezetté vált. Fiatal kultúraszervezők hiányában az előregedő tagság tevékenysége is megszűnőben van. „A Csemadok csak olyan helyen tud fennmaradni, ahol valamilyen népművészeti csoport is működik. Nálunk sajnos ez hiányzik” – sajnálkozott Jámbor Mónika, ám hozzá tette: „Szerencsések vagyunk, mert van egy szép kultúrházunk, ahol sok szép dolgot meg lehet szervezni.” A legfőbb gond, hogy nincsenek helyi műkedvelő kulturális csoportok. A rendezvényeken így vendégszereplők és az óvodás gyermekek lépnek fel. Ezzel kilógnak a sorból a régióban, mert az Ipoly mentén szinte minden faluban működik legalább egy népművészeti csoport.

A községben működik A Nagytúrért – Pro Túr Polgári Társulás, melynek célja a község fejlesztése. A szervezet az elmúlt években a különféle támogatásoknak köszönhetően apróbb infrastrukturális fejlesztéseket hajtott végre. Az egyesületek közül említésreméltó még a helyi futballklub, a vadászok és a kisállattenyésztők egyesülete.

Ami nagyon hiányzik

A községben nincs kiépítve az egészségügyi ellátás. A lakók a betegségeikkel - panaszaiikkal, illetve a sürgős egészségügyi problémáikkal az ipolysági rendelőköt keresik fel. Gyógyszertár szintén nem található a faluban. Az orvosi ellátással kapcsolatosan az egyik helybeli, Kajasz Mária az Önkormányzati Szemlének így írta le a helyzetüket: „A nagymamám súlyos beteg, mi szállítjuk be a városban szakorvosi kezelésre. Ugyancsak mi járunk be az ipolysági gyógyszertárakba kiváltani a gyógyszereit. A családok többsége ugyanígy jár el. Általában kivárjuk, míg összegyűlik pár szakorvostól a recept, s egyszerre váltjuk ki azokat.”

A faluban egy üzletláncához tartozó élelmiszerüzlet, valamint egy magánvállalkozásként üzemeltetett bolt található. Mint az egyik lakó megjegyezte: a magántulajdonú kisboltban nagy a vá-

laszték, de több háztartási cikket csak a városban tudnak beszerezni. Önálló postahivatallal nem rendelkezik a falu. A szomszédos felsőtúri postahivatalához tartoznak, egy ottani alkalmazott látja el a postai szolgáltatásokat. „Hiányzik a helyi postahivatal, ha ügyeinket akarjuk intézni, azért is Ipolyságra kell bejárnunk” – fűzte hozzá.

Másfajta kereskedelmi egység nem található Nagytúron, csak a társas összejöveteleket szolgáló presszó és a kocsmá. „Hétvégenként a fiatalok többsége a közeli város szórakozóhelyeit keresi fel. Gyakoriak az otthon és a pincékben megszervezett bulik, baráti társasági összejövetelek” – tudtuk meg egy helybeli fiataltól. Kellemes időben a sportpálya a fiatalok találkozási helye. Csoportokba verődve itt beszélgetnek, szórakoznak. A tél beálltával, illetve a kedvezőtlen időjárás esetén ettől a lehetőségétől is elesnek. Régebben a nyári időszak szerves részei voltak a mulatságok, melyeket nemcsak a helyi fiatalok kedveltek. Mint Jarmilától megtudtuk, jelenleg csak pár ilyen alkalom van, közülük a legjelentősebb a farsangi bál.

Vidéki turizmus?

Ezen a téren bizony kisebb lemaradás tapasztalható. Némi haladás ugyan, hogy az önkéntesek az előző évben megtisztítottak és felújítottak egy turistaútvonalat. Ennek köszönhetően mintegy öt-hat kilométeres szakaszon járható be a falu környéke. Idén tavasztól már szervezett túrákat is tartottak, és a tervek szerint a tél folyamán kilátóval is gazdagodik a turistaútvonal. A kerékpározóknak is kínálnak lehetőségeket. A falu kataszterén keresztülhalad egy ke-

rékpárút, melyet egy gyügyi székhelyű civil szervezet alakított ki.

Ezt a falunak is jobban ki kellene használnia. Többen is elmondták, lenne mit megörökíteni az utókor számára, de náluk még egy tájház sincs, pedig Kistúr egykori történelmi központjában állnak a község legrégebben épült házai. Mint a polgármester megmutatta: több régi parasztházat vikendházként használnak az új tulajdonosok. Az egyik elhagyatott oldaltornácós házikó azonban lehetne a falu tájháza. A parasztház tulajdonosa el is adná, ám a falu költségvetése nem teszi lehetővé, hogy megvegyék – magyarázta a polgármester. Pályázati pénzből kellene megoldani, mert akkor amolyan kis falumúzeum működhetne a nyugalmas és természetközeli utcáskában.

Azt, hogy természetbarát és környezet-tudatos legyen a falu, fontosnak tartják. Már régebben bevezették a szelektív hulladékgyűjtést. Sok falubeli él is a lehetőséggel, szétválogatja a hulladékot. „Bár egyeseknek van még mit tanulniuk” – mondta Jaroslav Péter, talán arra utalva, hogy a faluvégén csobogó Korpona-patak mentén ottjártunkkor is viritott egy elég rendes hulladékkupac. Vélhetően a patak partján élő lakosok hordják ki ide a szemetüket. „Jó úton haladunk, mert maximálisan igyekszünk kihasználni a pályázati és egyéb, állam által nyújtott lehetőségeket. Stratégiai szempontból fejlődünk, de mindezek eléréséhez dolgoznunk kell, nem lehet tétlenül várni a szebb jövőt” – summázta a polgármester. Hát: így élnek Nagytúron...

Pásztor Péter

Fotó: Pásztor Péter és Jarmila Šišková

Kényeztetés, vagy elemi szolgáltatás?

Amikor néhány polgármestert arról akartam faggatni, hogy mi a helyzet náluk a szociális munkásokkal – most azokra gondolok, akik a rászorulókat, betegeket, időseket gondozzák –, kaptam néhány érdekes választ. Volt, aki bevallotta, nincs rá igény; volt, aki attól fél, ha egy évben sikerül is rá támogatást szerezni, pályázati pénzeket lehívni, a másik évben már nem, és ő nem tudja kigazdálkodni a falu amúgy is alacsony költségvetéséből az embere(k) bérét, hogy mondja meg hát akkor a nyugdíjasainak, hogy holnaptól nincs, aki körülugrálja, kényeztesse őket. Egy másik konkrét vélemény az volt, hogy senki nem kérte még, és egyébként is: az emberek nem engednek be csak úgy akárkit a házukba.

Tapasztalataim alapján egyértelműen arra jutottam, az ilyen segítők alkalmazása gyakoribb és egyszerűbben megoldható a városokban, vagy a nagyközségekben, mint előregedő apró falvainkban, pedig a városokban általában van valamiféle öregotthon vagy panzió is... Csak hát az ódzkodás valódi okát egyik megkérdezett sem mondta el. Arra gondolok, hogy a szociális szolgáltatások adminisztrációs – ügyviteli terhekkel is járnak, s erre az aprófalvakban nincs községi alkalmazott. A mindenes polgármester sem biztos, hogy mindenhez ért, és még talán (jobb esetben) az egyszem alkalmazott sem.

Több esetben „félreértés” áldozata lettem, amikor szociális munka, munkás szavakat használtam, azt hitték, olyanokra gondolok, akik munkanélküliek, és közhasznú munkások. Pedig nem, azokra a szociális munkásokra gondo-

lok, akiknek ez a tanult szakmája, a végzettsége. Arra gondoltak pályaválasztás előtt, ők segíteni akarnak az embereken. Mert hát a szociális munkások egyik fő célja, hogy javítsák a rászorulókat életminőségét, vagy mondjuk így: a szociális munkás szolidaritást vállal a hátrányos helyzetűekkel, és küzd a szegénység ellen, s nem csupán az egyedül élő idős emberek problémáival foglalkozik, hanem gyermekekkel, más okból hátrányos helyzetű emberekkel, hajléktalannal.

De nézzünk néhány konkrét példát! Szabó Olgától, Path község polgármesterétől tudakoltam, alkalmaz-e szociális munkásokat, élnek-e az ottani idős emberek azzal a lehetőséggel, hogy ilyen formában segítsék őket.

– Szerettem volna megszervezni, de nem volt rá igény – mondta el Szabó Olga.
– Gondolom, azért nem, mert a fürdő területén nyugdíjasotthon működik, és azok, akik betegségük miatt gondozásra szorulnak, szívesen veszik igénybe a szolgáltatásait. Közel van, a családtagok látogathatják őket szinte bármikor, és biztosított a teljes körű ellátásuk.

– *Ha igény lenne rá, tudna miből a község keretét elkülöníteni egy szociális munkás bérére, az ilyen szociális „hálózat” fenntartására? Létezik valamilyen külön forrás ennek finanszírozására, például pályázati lehetőség?*

– A pályázati pénzekkel rendre úgy járnak, mint brácsás a gázszival. Jámi jár, de nem jut. Az állami pályázatok pénzeszközei nem azokba a községekbe vándorolnak, ahol a lakosság többsége az

MKP-ra szavazott. Persze, szemkiszúrásként itt-ott dobnak valamit – idén pl. 4 750 eurót a község háza körüli parkoló, piactér és park létrehozására. Mondanom sem kell, hogy ennek a tízszerese kellene, és akkor még nem újtottuk fel a majdnem 50 éves épületet sem. Egyébként pedig megjegyezném, hogy a szociális biztosítási rendszerbe meglehetősen komoly összeget fizet be minden munkaviszonyban levő személy, meg az adó sem kevés, így nem igazán értem, miért várják el a községektől, hogy az állam helyett szociális munkát végezzenek.

Izsán teljesen más a helyzet, mint ahogy Domin István polgármestertől megtudtam, ők minden lehetőséget kihasználnak. „Jelenleg működik a szociális szolgáltatásunk, két alkalmazottunk teljes állásban van a hivatalnál, de a teljes bérüket megkapjuk. Feltétel az is, hogy legyen szakvizsgájuk.”

A pályázati finanszírozási források azonban mind uniós pénzek, a záruló tervezési időszakból, így a lehetőség sok településen megszűnik a kifutó támogatásokkal. Hogy lesz-e, s mikor lesz újra „keret” szociális szolgáltatások működtetéséhez, azt egyelőre nem tudni. Csak ígéret van rá, hogy még decemberben kiírják a pályázatot. Feltehetőleg azonban a parlamenti választásokig nem fog tisztázódni, kik kapnak támogatást, így az önkormányzatoknak két lehetőség maradt: vagy megelőlegezik saját költségvetésből, vagy megszüntetik azt is, ami jól bevált, és amitől egy kicsivel jobban érezték magukat azok, akikre a szociális munkások rendszeresen rányitották a kaput.

Vadkerti Neszméri Csilla

Abafalva pályázik, megragadja a lehetőségeket

Abafalva kisközség a Gömörben, a Sajó bal partján a szlovák-magyar határ mellett fekszik Tornaljától 11 km-re délre. Majdnem egybeépült a szomszédos Sajószentkirállyal. Keresztülhalad a falun a Rimaszécsen (9 km) át Rimaszombatra (31 km) vezető 571-es út, mely itt csatlakozik a 67-es főút Bánrévét Tornaljával összekötő szakaszához. Északról Sajószentkirály, nyugatról Hanva, délnyugatról Sajólénártfalva, délkeletről Bánréve, északkeletről Serényfalva községekkel határos. Keleti határa egyben államhatár Magyarország és Szlovákia között. Nyugati határának egy részét a Sajó alkotja.

A falu területét az Aba nemzetség 1249 és 1251 között szerezte meg. Első írásos említése 1268-ból származik terra Aba filii Serefin néven. A mai települést is a 13. században alapították. 1910-ben 738 magyar lakosa volt. A Beneš-dekrétumok alapján 1947. január 22-én 27 családot erőszakkal csehországi kényszermunkára deportáltak. 1975 és 1991 között Sajószentkirály község része volt. 1991-ben 580 lakosának 81%-a volt magyar. A népszámlálási adatok szerint 2001-ben 606 lakosából 402

magyar, 117 szlovák és 70 cigány nemzetiségű volt. 2011-ben 593 lakosából 397 magyar, 135 szlovák és 46 roma nemzetiségű volt.

Hanobik Irén polgármester a negyedik időszakát tölti a falu élén, 2002-ben időközi választásokon került a falu élére. Elődje, akire jó érzéssel emlékszik, Kovács Lajos elhunyt. Az ő nyomdokain haladva irányítja azóta is a falut. Időközben sok tapasztalatot szerzett, sok mindent sikerült megvalósítania, de még jó pár terve is van. A Magyar Közösség Pártjának Rimaszombati Járási Elnökségének a tagja, s például jár elől egy község irányításában. Őt kérdeztük a faluról, a nehézségekről, a pályázatokról, programokról, s nem hagytuk szó nélkül az errefelé sokat emlegetett lepusztult határátkelőt sem.

- Kérem, pár szóval mutassa be Abafalva községet.

- Abafalva a Rimaszombati járás déli részén, a határmentén terül el. Bánrévével szomszédos település vagyunk. A lakosság létszáma 610 jelenleg, nemzetiségi összetételre 80% magyar és 20%

szlovák, de ténylegesen a roma lakosság körülbelül 40 százalékot tesz ki. Nem vagyunk előregedő a falu, megmaradnak itt a fiatalok. Ha az utóbbi öt évet nézem, akkor több az újszülött, mint az elhalálozás. Sajnos viszont az aktív korú lakoságnak a 70%-a munkanélküli. Tehát a legtöbben szociális segélyekből élnek, páran megbízási szerződésre dolgoznak itt-ott. Néhányan dolgoznak Tornalján, egy-két fiatal eljár a rimaszombati kábelgyárba, más munkalehetőség nem nagyon van. Amúgy szép, rendezett település vagyunk, ez köszönhető a munkanélküli polgároknak is.

- Milyen közhasznú munkákat végeznek?

- 2004 májusától van arra lehetőség, hogy közhasznú munkába kapcsolódjanak be azok, akik álláskereső. Ennek keretén belül elég jól tudom irányítani a munkanélkülieket. Olyan rendszerben dolgozok velük, hogy kiosztok a családoknak egy-egy területet a faluból, amit egy egész éven át gondoznak. Ezért van mindig rend a faluban, a temetőknél, épületeink körül. Már csak egy szeméttel van, a többi mind sikerült velük felszámoltatni. A munka általában kinti, kaszálnak, takarítanak, szemetet szed-

nek. Vannak szakemberek, akik kőműves munkát is tudnak végezni, velük javítottak, meszeltetek, festetek. Van, mikor a helyi parókián, az iskola területén vagy a konyhán segítenek. Jelenleg 156 fő dolgozik közhasznú munkán.

– Ez elég nagy szám. Hogyan boldogulnak?

– Jól működik, de sokkal több segítséget is kaphatnánk. Az új törvények szerint munkaviszonyt is jó lenne velük kötni. Január elsejétől ezt húsz fővel próbálom meg. Nagyon nehezen választottam, s épp ma reggel is szomorú voltam, mert mindenki jelentkezne. A törvény viszont nem teszi lehetővé, hogy az anyagot, munkaeszközöket, gépeket is megvegyük a kezük alá. Ebben nem segíti a kormány az önkormányzatokat. Pedig pályáznánk.

– Hová nyújtottak be támogatási kérelmeket?

– Az évek során szinte mindenfelé pályáztunk. Régebben az Illyés Közalapítványhoz, a különböző magyar és szlovák minisztériumokhoz. Mindig figyeljük a kiírásokat. Már a magyar kormányhivatalba is küldtem pályázatot. De csak egy-két pályázat volt sikeres. Nagyobb projektünk volt a Mezőgazdasági Kifizető Ügynökségnél (PPA) 2008-ban, akkor a 1837-ben épült Fodor-kúriát, a jelenlegi községháza épületét újítottuk fel. Összesen 228 ezer eurót költött a falu, ebből 187 ezer eurót pályázati forrásból nyertünk. Szintén pályázatból - a szlovák munkaügyi minisztériumtól - 2005-ben sikerült üzemi autót venni, ugyanez évben játszótérre is sikeresen pályáztunk. Továbbá sikerült a műfüves pályára pénzt szereznünk a szlovák kormányhivataltól 2008-ban. Azóta két alacsony komfortfokozatú szociális lakást, 6 és 12 családost is sikerült felépíteni 2011-ben a szlovák régiófejlesztési és építésügyi minisztérium jóvoltából.

– Idén milyen pályázataik vannak?

– 2011 óta nem sikerült nagyobb pályázatot nyernünk. Idén is elküldtem a kérelmünket a hangszóró felújítására, a személtlerakatok felszámolására, pályáztam a két szociális lakás előtt lévő út leaszfaltozására. Egyik sem lett nyer-

tes. Sikeresek voltunk azonban a kamerarendszer kiépítésének a pályázatában, szeptember 30-ával át is adták. Az elszámolás megtörtént, bár a pénzt még nem küldték el érte. Nagyon meg voltam elégedve a szakemberekkel. Éppen most készülök újabb három pályázatot beadására: az Abaffy kastély felújítására, a halottasház tetőszerkezetének és nyílászáróinak a felújítására és az autóbusz-megállóra.

– Kik segítenek a pályázatírásban?

– Szakemberek segítségét vesszük igénybe. Rimaszombatból a kisebb pályázatoknál Szűcs Ferenc projektmenedzsert. A kamerarendszerre s az új kérvényeimre is Nyitráról a Prouininon részvénytársasággal van szerződés. Mi elkészítjük a terveket, beszerezzük a szükséges papirokat, ők végleges formába öntik. A tervrajzokat Ciprusz Erzsébet építész készíti.

– Milyen intézmények találhatóak a községben?

– Nem vagyunk nagy település, de van óvodánk, és újra önálló az iskolánk is. A helyi alapiskolát 2004-ben nyitották meg. A faluban mindig volt iskola, ám a hetvenes években a központosításkor megszüntették. A gyerekek a közeli Szentkirályra jártak. Majd a visszaigényelt épületet előbb Szentkirály kapta meg, s kihelyezett osztályként működött itt az iskola. Az óvodával közös igazgatás alatt működő tanintézmény 36 tanulóval nyílt meg. Majd sok lobbizás után, miután bebizonyítottuk, hogy több évfolyamra is van gyerekünk, önálló iskolánk lett. Felújított épületben kezdtek tanulni a gyermekek, a régihez 2007/2008-ban hozzáépítettünk egy szárnyat, beépítettük a tetőteret tantestületi szobának és a számítógépes teremnek. Jelenleg két tanerős az intézmény, két osztályban 28 diák tanul. Szeretném, ha több gyerek lenne. Nálunk nem abban látom a hibát, hogy elvinnék más iskolába a gyerekeket, itt egyszerűen nincs több gyerek. Arról nevezetes a falunk, hogy elég sok az egyedülálló, akinek már unokája is lehetne. Mindent megteszünk, hogy ez az iskola megmaradjon. Talán még nagy iskolákban sincs olyan rend, olyan műsorok, olyan foglalkozás a gyerekekkel, mint ami nálunk tapasztalható.

– Milyen rendezvényeket, programokat szerveznek?

– Csodálatos műsorokat produkálnak a kicsik. Nemrégén volt nyugdíjas napunk, nagyon készültek a Mikulásra is. S karácsonyra még nagyobb lázban vannak, mert egy kis színdarabot mutatnak majd be nekünk az iskolás gyerekek.

Katolikus egyházunk van, rendszeresen van mise a Nagybaldogasszony templomban. A község neogótikus római katolikus temploma 1907-ben épült. Helyben van plébánia is, ami felújítás alatt áll. A plébános tavaly érkezett, sajnos, nem tud magyarul. A hittan tanításával is gond volt, így a püspöki hivatal belegezésével ezt egy pedagógus végzi. Egyébként a templom szintén felújításra szorul, de nem igazán segít a katolikus egyház. Itt kevés az önkormányzat támogatása, mert a templom nem községi tulajdon.

Kulturális szervezetünknek, a Csema-doknak már csak a neve van meg, nem igazán működőképes. Vagyunk, van egy évzárónk, de a fiatalok ebben a szervezetben nem olyanok, mint régen. Viszont másfél évvel ezelőtt itt is megalakult a Via Nova Ifjúsági Csoport, ők egy kicsit aktívabbak. Most karácsonyra bált szeretnének szervezni.

Sportszervezetünk szétesőben van, ugyanis a futballcsapatunk megszűnt. Hogy mi miatt? 2010-ben, mikor nagy árvíz sújtotta a falut, a pálya is víz alá került. A járási szervezet nem vette figyelembe, hogy milyen nehéz helyzetben vagyunk. S amiatt, hogy kimaradt pár meccs, büntetéseket küldtek. Ezt nem állt módunkban kifizetni. Ki is léptünk a szövetségből. Ez volt a nagyobbik ok, a kisebbet a nagy fejlődés hozta. Mindent számítógépen keresztül kellett intézni, s nem voltunk erre felkészülve.

Viszont jól működik a tűzoltószervezet. Az önkéntes tűzoltóknak mindig is hagyománya volt nálunk. A szlovák belügyminisztériumtól mi is megkaptuk az árvízvédelmi pótkocsit és kilátásban van egy tűzoltó autó is.

– Abafalvához tartozik az egykori határátkelő is. Ezzel mi a tervük?

– Sajnos már nem a miénk. 2009-ben a falu még örömmel vette, hogy meg-

kapja az egykori határátkelő hatalmas többszintes, összesen 17 ezer négyzetméteres épületét. 2011. március 1-jével mint adományt meg is kaptuk a vámhivattaltól, s ez mintegy nyolcszáz ezer euróval növelte a község vagyonát. Nagyon nagy terveink voltak, de két éven keresztül nem volt pályázati lehetőség, nem voltam sikeres. Intézetnek nem felelt meg a hely, nem volt itt víz, aztán már áram sem. Kihasztnátlanul állt az épület, ráadásul őrizni kellett. Halmozódtak a problémák. Az épülethez tartozó telkeket fokozatosan eladta a község, s amit kaptunk érte, azt mindig a falu fejlesztésére forgattuk vissza.

Végül 2014 őszén eladtam a határátkelő épületét is egy magyarországi részvénytársaságnak, melynek több országban is van vállalkozása. Ők sem igazán haladnak vele, s elég szomorúan fogadom most azt a hírt, hogy ők is túl akarnak adni rajta.

Szomorú az is, hogy a közútkezelőség 2008-tól nem javítja meg azt a rövid útszakaszt, amin biztosítani lehetne a forgalmat. Ahol jelenleg halad a forgalom, az a község területe, de remélem, ez a kérdés már hamarosan megoldódik.

– Hogy állnak a községben a többi úttal?

– A főutat a kerület pár évvel ezelőtt rendbehozta, de a mellékutak is javításra szorulnának. Sokszor gondolkodom azon, hogyan döntsek, épületeket javítsunk-e vagy az utakat. Egy-egy utca megjavítása minden pénzt elvinne, így önerőből ez nem oldható meg. Ha az egyiket megjavítatom, akkor a másikkal lesz gond, hogy miért nem azt. Járják a főút mellett vannak. Amíg nem lesz egy új pályázati kiírás útfelújításra, addig ebbe nem tudunk belekezdeni.

– Már tizenharmadik éve polgármester. Hogy látja, milyen változásokon ment át a közigazgatás?

– Amikor kezdtem, akkor képes voltam mindent egyedül megcsinálni, egy olyan két éven át. 2004-től alakult át a rendszer, ekkor jöttek a számítógépek, a közhasznú munkások. S már nem győztem, akkor vettem fel egy munkaeót. Ez a munka, amit most végzünk, meg se közelíti a jó tíz évvel ezelőt. Akkor szép munka volt. Ma már kapkodva, ideges légkörben, papírháborúban élünk. Ez már nem szép, hanem kapkodó munka. Hiszen azóta már minden kompetenciát megkaptunk, mi vagyunk az építészek, a javítók, a tervezők, a munkahivatali munkaeők. Sorolhatnám. Egyszerűen nehéz így a falut, a szervezeteket, az intézményeket vezetni.

– Hogyan lehet mégis helyállni?

– Csak úgy, hogy minden mást elhagysz. A polgármesterség egy ilyen kis faluban talán csak magányosoknak való, vagy olyan házasságban, ahol a társ is segít. Kis gyerek mellett nem igazán végezhető ez a munkakör. Itt, a kis falvakban minden nap, minden órában, szombaton és vasárnap is rendelkezésre kell állni. S hovatovább rosszabb a helyzet, mert egyre több a munkanélküli, s annak egyre több a baja. Mindig több és több az idősök gondja-baja a papírokkal. Én szeretem ezt a munkát, szeretem csinálni is, s nagy megtiszteltetésnek érzem, hogy a választásokkor mellém állt a község. Nem is lenne baj, ha nem lenne ilyen sokrétű munka, és ilyen nagy a munkanélküliség.

– Van elképzelés-e, hogy mi lenne-lehetne a kivezető út ebből a helyzetből, vagy hogyan lehetne a munkanélkülieket foglalkoztatni?

– Igen, s volt is már rá példa, hogy hasznos közmunkát végeztünk. Az asszonyokkal téstát készítettünk, koszorúkat, adventi, húsvéti díszeket is. Kertet is gondoztunk, ültettünk krumplit a község területén, az iskolában volt zöldsüveg kert. De aztán leállt a termelés, mert nem volt miből az alapanyagokat, vetőmagokat megvenni. Ez mára teljesen leégett.

S most újra lenne elképzelésem. Láttam a szomszédban, a magyarországi Putnokon is, ahol értéktérítő közhasznú munkát végeznek, hogy ez lehetséges. De kellene az állam támogatása, hogy az eszközöket is meg tudjuk venni. A döntések meghozói figyelembe vehetnék, hogy az ilyen kis települések élete rendkívül nehéz, mert a lakosokra átszámított adóhányad, amit költségvetésként megkapunk, nagyon kevés. Az új évben is kihívás lesz például a 20 ember szerződéses foglalkoztatása, mert ugyan a bérük 95%-át megtérítik, de az 5%-ot magunknak kell előteremteni. Ez egy hónapra legalább 600, fél évre 3600, egy évre 7200 euró lesz. Helyi adókból az ilyen kis falu, mint a miénk, ahol igazi vállalkozások sincsenek, nehezen tud ennyi pénzt kigazdálkodni. Olyan segítség ez az állam részéről, amivel jócskán megterheli az önkormányzatot. Ennek ellenére kihasználjuk a lehetőségeket, mert fontos a munka az embereknek és a falunak. Csak nem könnyű.

Köszönjük a beszélgetést, és sikeres új esztendő kívánunk!

Homoly Erzsó

Közösségépítés, mozival

Megalakult a Felvidéki Magyar Moziklub

Hol vannak már azok az idők, amikor egy-egy jó filmre tömegével ültek be az emberek? Egyáltalán, hová lettek a „régidők mozijai”? Miért kell nosztalgiával gondolnunk azokra a vasárnapokra, amikor családi programot jelentett moziba menni akár kisvárosban, akár faluhelyen? Ezt a varázst napjainkra szinte teljesen kiszorította a televízió és az elektronikus média, nem utolsósorban a nagyvárosi plázák, bevásárlóközpontok hollywood-i kultúrterrorja. A nagy multiplexek elsorvasztották a kis mozikat, filmszínházakat, amelyekből napjainkra mutatóban is alig maradt.

A Felvidéki Magyar Moziklub, melynek ötletgazdája és védnöke Öry Péter, az MKP önkormányzati alelnöke, ezen próbál változtatni. A magyarországi Mozgó Mozi kft. kis csapata, amely eddig csak anyaországi településekre jutott el, a Rákóczi Szövetség és a Pro Civis Polgári Társulás összefogásának köszönhetően ezentúl a Felvidékre is elhozza a magyar és az európai filmművészet legjavát. Nem melleleg a legkisebbeknek is tartanak vetítést, amelynek fontosságát talán fölösleges hangsúlyozni. Az első helyszínen, november 19-én, a csallóközcsütörtöki kultúrházban a Bogyó és Babóca köz-

kedvelt animációs filmeket például több mint 180 gyerkőc nézte. Délután A kék bolygó ismeretterjesztő filmet vetítették, este pedig a Swing című magyar romantikus musical várta a felnőtteket. Az egész napos vetítésen természetesen ingyenesen vehetett részt a szép számú közönség. Öry Péter szerint a moziklub küldetése kétszeresen is fontos: azon túl, hogy eljuttatja a mai legkorszerűbb moziélményt oda is, ahol évekkel ezelőtt megszűnt a közösségi filmnézés, a felvidéki települések nézői anyanyelvükön élvezhetnek egy-egy kiemelkedő magyar vagy nemzetközi filmművészeti alkotást. Mindezt természetesen a legmodernebb, 3D-s mozivetítővel.

Öry Péter, a Pro Civis Polgári Társulás elnöke: „Napjainkban azt tapasztaljuk, hogy a közösségi élmény, beleértve például a mozizást is, mintha kiveszőben lenne. A mozizás olyan lehetőség, amely segíti a helyi közösségek erősödését. Ráadásul az emberek olyan kultúrával találkoznak, amelyre az országon belül nagyon ritkán adódik lehetőség. Ha valaki egy-egy csallóközi, mátyusföldi, nógrádi községből magyar nyelvű mozit szeretne látni, távoli városba kell utaznia, többnyire Magyarországra, hiszen a szlovákiai mozihálózatok nem vetítenek magyar

vagy magyar szinkronnal készült filmeket (kivévelt talán Dunaszerdahely képez). Ezen is szeretne változtatni a kezdeményezés. Felvidék-szerte folyamatosan minél több magyarok lakta településre szeretnének eljuttatni a magyar filmkultúra egy-egy kiváló alkotását. Az első szakaszban a Dunaszerdahelyi, a Komáromi és a Galántai járások településein lesznek megállók, de más helyszíneken is nagy az érdeklődés a moziklub iránt.

Sipos Kornél igazgató, a Mozgó Mozi tulajdonosa: „Az előkészítés több éven át zajlott, de magát a vetítést tavaly kezdtük, amikor sikerült megvásárolni

a felszereléseket. Magam is producer vagyok, és filmeket is készítek. Az elmúlt tíz évben azt tapasztaltam, hogy egyre kevesebb helyre tudjuk eljuttatni a hazai filmeket. Sokat törtem a fejem, hogyan lehetne ezen segíteni. A mozikultúra gyökeres megváltozásnak ugyanis több oka van. Az egyik, talán a legsúlyosabb, hogy megváltozott a technológia, amit a városok, falvak már nem tudnak megfizetni, illetve fenntartani. Ezért vágtuk nagy fába a fejszénket, és megvásároltuk a legmodernebb berendezést, amely 3 dimenziós rendszerben képes vetíteni. Három különböző méretű vásznat használunk, attól függően, milyen helyszínen történik a vetítés. A hangtechnika a legkorszerűbb, kilenc hangszóró szolgálja, illetve mi biztosítjuk a 3D-s szemüveget is a nézőknek.

Minden nap más helyszínen vetítünk, szerte az országban. Naponta többször; hétvégén napi ötször, hét közben háromszor-négyszer. Mindig vetítünk a gyerekeknek, minden alkalommal vetítünk premier-filmet, illetve valahányszor európai vagy magyar filmet. A magyar filmeket minden alkalommal bemutatjuk. A kínálatunkban szerepel például A kis herceg (francia film), a Veszettek c. magyar alkotás, egy vígjáték, illetve a James Bond, amely aktuális premier. Így próbálunk tematikusan minden igényt kielégíteni.

Havonta egyszer térünk vissza egy-egy városba, településre. Magyarországon szerte több mint hetven városban és településen vetítettünk eddig, de szeretnénk jelen lenni az anyaországon kívül is. Öry Péternek, a Felvidéki

Magyar Moziklub védnökének köszönhetően jutottunk el a Felvidékre, ahol Csallóközesütörtök volt az első helyszín. Célunk, hogy kiválasszuk azt a tiztizenkét települést, ahová negyedéves rendszerességgel tudnánk visszatérni. Ez több mint egyszerű szórakoztatás. Ez egy misszió, amellyel szeretnénk a Felvidéken, Székelyföldön, Kárpátalján, a Vajdaságban is ugyanezt a kezdeményezést megvalósítani.”

Kövesdi Károly

Nagy vászon, nagy élmény, közös filmnézés. Manapság szinte mindent megnézhetünk-letölthetünk az internetről, ez azonban nagyon távol áll a közösségi élmény megismételhetetlen varázsától.

Önkormányzati teendők választási kampány idején

A nagygyűléseket-rendezvényeket be kell jelenteni

Gyakori tapasztalat, hogy még a parlamenti választásokon induló pártok – és helyi csoportjaik vezetői – sincsenek tisztában azzal, hogy kampányrendezvényeiket kötelesek bejelenteni az érintett önkormányzatnál. Minden olyan rendezvény, nagygyűlés, mely közterületen – közösségi létesítményben – zajlik, bejelentési kötelezettség alá esik. (Kivévelt a zártkörű családi és céges rendezvények képeznek, saját otthonban vagy céges területen belül, illetve az egyházi-vallási rendezvények.)

A gyülekezési törvény értelmében minden természetes és jogi személy szabadon élhet gyülekezési jogával, amennyiben ezt békésen teszi. E jog gyakorlása arra szolgál, hogy kihasználják a szólásszabadság és más alkotmányos jogok és szabadságjogok lehetőségét, az információ- és véleménycserét, valamint hogy részt vegyenek a közügyek és egyéb társadalmi ügyek megoldásában, álláspontjuk és véleményük kifejezése útján. **A rendezvényhez nem szükséges állami hatóság előzetes engedélye, de: a rendezvényeket a községeknek be kell jelenteni.**

Azon rendezvényekre, amelyek bejelentési kötelezettség alá esnek, a község kiküldheti saját képviselőjét, akinek a szervező köteles megfelelő feltételeket biztosítani feladatai teljesítéséhez, elsősorban lehetővé tenni számára a rendezvény lefolyásának megfigyelését és a rendezvény esetleges feloszlásának elengedhetetlen lépéseit.

A község kijelölheti azt a helyet a község területén, ahol bejelentési kötelezettség nélkül tarthatók rendezvények a Tt. 84/1990. sz. törvénye 1. §-nak 2. bekezdése szerinti célokból. Párhuzamosan meghatározhatja azokat az időpontokat is, amikor ilyen rendezvények nem tarthatók.

A szervező köteles a rendezvényt írásban bejelenteni a községnek úgy, hogy a bejelentést a község legalább 5 nappal korábban megkapja, leghamarabb azonban 6 hónappal a rendezvény megtartásának napja előtt. A község indokolt esetben elfogadhatja a bejelentést rövidebb határidőben is. Jogi

személy nevében a bejelentést az nyújtja be, aki felhatalmazása van a jogi személy nevében eljárni. A bejelentés személyesen is benyújtható munkanapokon nyolc és tizenöt óra között. A község megteremt a feltételeket a bejelentések rendes fogadására.

A szervező jogosult a rendezvény bejelentett céljával összhangban személyesen vagy írásban vagy más módon a részvételre felhívni az embereket. A szervezőnek joga van rá, hogy a rendezvényre való meghívás a helyi hangosbeszélőben is kihirdetésre kerüljön. A községek és az állami hatóságok lehetőségük és a körművények szerint segítséget nyújtanak a szervezőnek. Ezek a jogosultságok nem vonatkoznak arra a szervezőre, aki nem jelentette be a rendezvényt, vagy ha a rendezvényt betiltották.

A törvény úgy rendelkezik: ha megalapozott az aggály, hogy a rendezvényt megakadályozzák, a szervező felkérheti a rendőri testület illetékes egységét, hogy a rendezvénynek védelmet biztosítson. A szervezőnek jogában áll közvetlenül vagy a rendezők segítségével utasításokat adni a résztvevőknek a rendezvény zavartalan lefolyásának biztosítása érdekében.

A szervező köteles a község kérésére biztosítani az együttműködést a rendezvény zavartalan lefolyásának biztosítása érdekében, biztosítani a szükséges létszámú, 18 éven felüli, arra alkalmas rendezőt; ügyelni a rendezvény békés lefolyására és intézkedni, hogy azt ne zavarhassák meg.

Ha a szervezőnek a rendezvény békés lefolyásának megzavarása esetén nem sikerül a rendet helyreállítania, a községtől vagy a rendőri testület egységétől kéri a szükséges segítséget. Így tehet akkor is, ha a rendezvény befejezése után a résztvevők nem távoznak békésen.

A község a helyi feltételekre való tekintettel vagy a közrend érdekében javasolhatja a szervezőnek, hogy a rendezvényt más helyszínen vagy más időpontban tartsák meg. A község kötelezheti az esti órákban megtartandó rendezvény szervezőjét a rendezvény olyan időpontban történő befejezésére, hogy ne kerüljön sor az

éjszakai nyugalom aránytalan megzavarására. A község, melynek a rendezvényt bejelentették, betiltja azt, ha a rendezvény bejelentett célja felhívás az állampolgárok személyiségi, politikai vagy más jogainak tagadására vagy korlátozására irányul nemzetiségük, nemük, fajuk, politikai vagy más meggyőződésük, felekezeti hovatartozásuk és szociális státusuk miatt, vagy ugyanezen okokból a gyűlöletkeltés és intolerancia ösztönözésére; erőszak végrehajtására vagy durva nevelatlenségre; az alkotmány, az alkotmányerejű törvények, a törvények és a Szlovák Köztársaságra nézve kötelező erejű és a Szlovák Köztársaság törvényeivel szemben elsőbbséget élvező nemzetközi szerződések más módon történő megsértésére.

A község betiltja a rendezvényt akkor is, ha olyan helyen kerülne megtartásra, ahol a résztvevők komoly egészségkárosodás veszélyének lennének kitéve, ha ugyanazon a helyen és ugyanabban az időpontban már egy korábban kézbesített bejelentés alapján rendezvényt tartanak és a szervezők között nem született megállapodás a rendezvény megtartásának időpontjáról; ha nem lehet eldönteni, melyik bejelentést nyújtották be korábban, a szervezők jelenlétében sorsolással hozzák meg a döntést; ha ugyanazon a helyen és ugyanabban az időpontban tartanak, ahol a hatályos törvényi előírások értelmében kulturális vagy sportrendezvény megtartását engedélyezték.

A község betilthatja a rendezvényt, ha az olyan területen kerülne megrendezésre, ahol a közlekedés és áruszállítás komoly korlátozására lenne szükség, amennyiben a rendezvény más helyen különösebb nehézségek nélkül megtartásra kerülhetne úgy, hogy az nem hiúsítaná meg a rendezvény bejelentett célját. A község nem tilthatja be a rendezvényt, ha a szervező elfogadta a község helyszinjavaslatát.

Tömören ezek a legfontosabb kitételei a gyülekezési jogról szóló törvénynek, melyeket az önkormányzatoknak fokozottan szem előtt kell tartaniuk a választási kampány idején, elkerülendő a felesleges vitákat a versengő politikai erők megbízottjaival, képviselőivel.

A nagygyűlés bejelentésének megkönynyítése érdekében közreadunk egy kétnyelvű bejelentő űrlapmintát is, mely honlapunkról (www.onkormanyzas.sk/rendeletek.html) is letölthető.

(-ts)

Obec Štvrtok na Ostrove – Csallóközsütörtök

Obecný úrad – Községi Hivatal
 Mýtne námestie 1 – Vám tér 1.
 930 40 Štvrtok na Ostrove – Csallóközsütörtök

1. ZVOLÁVATEĽ ZHROMAŽDENIA – A NAGYGYŰLÉS SZERVEZŐJE

(údaje zvolávateľa verejného zhromaždenia a splnomocnenca podľa ust. § 5 ods. 2 písm. e) a f) zákona – A nagygyűlés szervezőjének és felhatalmazottjának adatai a törvény 5. § 2. bekezdésének e) és f) pontja szerint)

Fyzická osoba – Természetes személy:

- Zvolávateľ – Szervező:
- o Meno a priezvisko – Utónév és családi név:
- o Rodné číslo – Személyi szám:
- o Trvalý pobyt – Állandó lakhely:
- o Kontakty – Elérhetőségek:
- Splnomocnenec – Felhatalmazott személy:
- o Meno a priezvisko – Utónév és családi név:
- o Trvalý pobyt – Állandó lakhely:
- o Kontakty – Elérhetőségek:

Právnická osoba – Jogi személy

- Zvolávateľ – Szervező:
- o Názov organizácie – Cégnév:
- o Štatutárny zástupca – Statutáris képviselő:
- o Sídlo – Székhely:
- o Kontakty – Elérhetőségek:
- Splnomocnenec – Felhatalmazott személy:
- o Meno a priezvisko – Utónév és családi név:
- o Trvalý pobyt – Állandó lakhely:
- o Kontakty – Elérhetőségek:

II. VEREJNÉ ZHROMAŽDENIE – A NAGYGYŰLÉS

(Údaje o verejnom zhromaždení podľa ust. § 5 ods. 2 písm. a) až d) zákona – A nagygyűlés adatai a törvény 5. § 2. bekezdésének a) – d) pontja szerint)

- Účel zhromaždenia - A nagygyűlés célja:
- Deň konania zhromaždenia – A nagygyűlés napja:
- Miesto konania zhromaždenia – A nagygyűlés helyszíne:
- Čas začatia zhromaždenia – A nagygyűlés kezdete:
- Predpokladaný čas ukončenia zhromaždenia – A nagygyűlés befejezésének várható időpontja:
- Predpokladaný počet účastníkov zhromaždenia – A nagygyűlés résztvevőinek várható létszáma:
- Počet usporiadateľov určených na organizáciu zhromaždenia – A nagygyűlés rendezőinek száma:
- Spôsob označenia usporiadateľov určených na organizáciu zhromaždenia – A rendezők megkülönböztető jelzésének módja:

- **Đalšie opatrenia prijatÉ zvolÁvateĽom za uskutoĽnenie zhromaĽdenia v sŰlade so zÁkonom – A nagygyŰlés törvény szerinti lefo-lyÁsa ÉrdekÉben a szervezŰ által meghozott egyÉb intÉzkedÉsek:**

V rÍpade pouliĽného sprievodu – Utcai felvonulÁs (tŰntetés) esetén

- **Východiskové miesto pouliĽného sprievodu – Az utcai felvonulÁs kiindulÁsi helye:**
- **Cesta pouliĽného sprievodu – Az utcai felvonulÁs Űtvonala:**
- **Miesto ukonĽenia pouliĽného sprievodu – Az utcai felvonulÁs befejezÉsének helye:**

POZNÁMKY K OZNÁMENIU:

1. Na zhromaĽdenie nie je potrebnÉ predchÁdzajúce povolenie štÁtneho orgÁnu, ale sŰ zakÁzanÉ zhromaĽdenia v okruhu 50 m od budovy zÁkonodarnÝch zborov, alebo od miest, kde tieto zbory rokujŰ.
2. ZhromaĽdenie mŰĽe zvolaĽ obĽan staršÍ ako 18 rokov alebo prÁvnickÁ osoba (musÍ byĽ registrovanÁ na ŰzemÍ Slovenskej republiky), alebo skupina osŰb.
3. PodĽa § 5 ods. 1 zÁkona Ľ. 84/1990 Zb. o zhromaĽĽovacom prÁve v znenÍ neskoršÍch predpisov (Ľalej len „ZÁkon“) je zvolÁvateĽ povinnÝ zhromaĽdenie písomne oznÁmiĽ obci tak, aby obec dostala aspoŇ 5 dní vopred, najskŰr však 6 mesiacov predo dŷom jeho konania. Obec mŰĽe v odŰvodnenÝch rÍpadoch prijaĽ oznÁmenie aj v kratšej lehote. Za prÁvnickŰ osobu predloĽÍ oznÁmenie ten, kto je v tejto veci splnomocnenÝ konaĽ v jej mene.
4. Ak sa mÁ zhromaĽdenie konaĽ pod šÍrym nebom mimo verejnÝch priestranstiev, je zvolÁvateĽ povinnÝ k oznÁmeniu priloĽÍĽ sŰhlas toho, kto je vlastníkom, rÍpadne ŰĽivateĽom pozemku. PodĽa ust. § 18 ZÁkona za verejnÝm priestranstvom pre ŰĽely verejnÉho zhromaĽdenia sa rozumejŰ pozemné komunikÁcie (s vÝnimkou neverejnÝch ŰĽelovÝch komunikÁciÍ) ako nÁmestia, triedy a ulice, ako aj Ľalšie priestory pod šÍrym nebom prÍstupné kaĽĽému bez obmedzenia.
5. V rÍpade, ak zvolÁvateĽ neuvedie Űdaje podĽa ZÁkona alebo Űdaje budŰ neŰplné alebo nepresné a tie vady nebudŰ ani po upozornení zo strany obce v stanovenej lehote riadne odstrÁnenÉ, nepŰjde o platné oznÁmenie. PovinnosĽ zvolÁvateĽa o oznÁmenie verejnÉho zhromaĽdenia je splnenÁ, ak vady oznÁmenia boli odstrÁnenÉ v lehote tam uvedenej.
6. Obec mŰĽe za podmienok uvedenÝch v ZÁkone rozhodnŰĽ o zÁkaze zhromaĽdenia (§10) rÍpadne o Ľase jeho ukonĽenia (§9), o ktorÝch rozhodne najneskŰr do troch dní od okamihu, keĽ dostala platné oznÁmenie. Obec v deŇ vydania rozhodnutia vyvesÍ písomné vyhotovenie rozhodnutia na svojej Űradnej tabuli aĽ do dŷa, v ktorom sa mÁ zhromaĽdenie konaĽ, a rozhodnutie vyhlÁsi miestnym rozhlasom alebo inÝm obdobnÝm spŰsobom. Ak obec v stanovenej lehote nevyvesÍ písomné vyhotovenie rozhodnutia na svojej Űradnej tabuli, mŰĽe zvolÁvateĽ zhromaĽdenie usporiadaĽ. Proti rozhodnutiu obce o zÁkaze zhromaĽdenia alebo Ľase jeho ukonĽenia mŰĽe zvolÁvateĽ do 15 dní od doruĽenia podaĽ opravnÝ prostriedok na sŰde, ku ktorÉmu priloĽÍĽ písomné vyhotovenie rozhodnutia. O opravnom prostriedku sŰd rozhodne do troch dní. OpravnÝ prostriedok nemá odkladnÝ ŰĽinok.
7. ZvolÁvateĽ je povinnÝ pri oznÁmenÍ verejnÉho zhromaĽdenia ako aj v priebehu uskutoĽnenia verejnÉho zhromaĽdenia postupovaĽ podĽa ZÁkona.
8. Tomu, kto zvolÁva alebo usporadŰva zhromaĽdenie bez toho, ŷe by splnil oznamovaciu povinnosĽ, alebo usporadŰva zhromaĽdenie, ktoré bolo zakÁzanÉ, alebo zÁvaĽne porušÍ inŰ povinnosĽ zvolÁvateĽa podĽa zÁkona, dopŰšĽa sa sprÁvneho deliktu a mŰĽe mu byĽ uloĽená pokuta.
9. ZvolÁvateĽ podpísaním toto oznÁmenia zÁroveň podĽa ust. § 11 zÁkona Ľ. 122/2013 o ochrane osobnÝch Űdajov a o zmene a doplnení niektorÝch zÁkonov v znp. uĽeĽuje sŰhlas na spracovanie osobnÝch Űdajov v rozsahu uvedenom v tomto oznÁmenÍ, ktoré poskytol obci za ŰĽelom evidovanie verejnÉho zhromaĽdenia.

MEGJEGYZÉSEK A BEJELENTÉSHEZ:

1. A nagygyŰléshez nem szŰksÉges állami hatŰsÁg elŰzetes engedélye, viszont nagygyŰlés ÖsszehÍvása a törvényhozŰ testŰletek 50 méteres körzetÉben, vagy olyan helyen, ahol ez a testŰlet Űlésezik, tilos.
2. A nagygyŰlést 18 Éven felŰli állampolgár, vagy jogi személy (mely a Szlovák KŰztársasÁg területén van bejegyezve), valamint ilyen személyek csoportja hívhat Össze.
3. A Tt. 84/1990- es számŰ, a gyŰlekezési jogról szóló törvény (továbbiakban, mint „törvény“) 5. § 1. bekezdésének értelmében a gyŰlés ÖsszehÍvója (szervezŰje) köteles a gyŰlekezést írásban bejelenteni a községnek Űgy, hogy a bejelentést a község legalább 5 nappal, leghamarabb azonban 6 hónappal a gyŰlés megtartása elŰtt megkapja. A község indokolt esetben elfogadhatja a bejelentést rövidebb hatÁridŰben is. Jogi személy nevében a bejelentést az a személy köteles benyŰjtani, aki a jogi személy nevében jogosult eljÁrni.
4. Ha a nagygyŰlés a szabad Ég alatt, kŰzterületen kívül kerül megrendezésre, a szervezŰ köteles a bejelentéshez csatolni a terület tulajdonosának vagy jogos hasznÁlójának a gyŰlés megtartásába beleegyezŰ nyilatkozatát. A törvény 18.

§ értelmében közterületnek minősülnek a közutak (kivéve a közcélú nem szolgáló magánutak), vagyis a terek, sugárutak és utcák, valamint egyéb más, a szabad ég alatt levő területek, melyek korlátlanul hozzáférhetőek a nyilvánosság számára.

5. Abban az esetben, ha a szervező nem tünteti fel a gyülekezés adatait a törvénnyel összhangban, vagy a feltüntetett adatok hiányosak, nem teljesek és ezek a hiányosságok a község felszólítása után se kerülnek a megadott időn belül kijavításra, a bejelentés nem minősül érvényesnek. A szervező bejelentési kötelezettségei teljesítve vannak, amennyiben a kifogásolt hiányosságok a megszabott határidőn belül kijavításra kerülnek.

6. A község a törvénybe foglalt esetekben dönthet a gyülekezés betiltásáról (10.§), vagy befejezésének időpontjáról (9.§), melyről az érvényes bejelentés benyújtásától számított legkésőbb három napon belül köteles dönteni. A község az írásos döntést a döntés kiadásának napján kifüggeszti a hivatalos hirdetőtábláján egészen addig a napig, amikor a nagygyűlés megtartásra kerül, és a döntést kihirdeti a helyi hangosbeszélőben vagy más, helyileg szokásos módon. Ha a község a megszabott határidőben nem függeszti ki az írásos döntését, a gyűlés összehívója a gyűlést megtarthatja. A község a gyülekezés betiltásáról vagy befejezésének időpontjáról szóló döntése ellen a gyülekezés összehívója jogorvoslati kérelmet nyújthat be a bíróságon, melyhez csatolni kell a község írásos döntését. A bíróság a jogorvoslatról három napon belül dönt. A jogorvoslati kérelemnek nincs halasztó hatálya.

7. A gyűlés összehívója köteles a gyűlés összehívásánál, illetve annak lebonyolításánál a törvénnyel összhangban eljárni.

8. Az a személy, aki a gyűlést az előzetes bejelentési kötelezettség teljesítése nélkül hívja össze vagy tartja meg, vagy olyan gyűlést tart meg, amely be lett tiltva, vagy komoly mértékben megsérti a törvénybe foglalt szervezői kötelezettségeit, közigazgatási jogsértést követ el és bírsággal sújtható.

9. A nagygyűlés összehívója a jelen bejelentés aláírásával a Tt. 122/2013-as számú, a személyes adatok védelméről szóló törvény 11. §-a alapján hozzájárul a nyomtatványon feltüntetett személyes adatainak kezeléséhez, melyeket a nagygyűlés nyilvántartásba vétele céljából adott meg a községnek.

Dátum – Dátum:

Miesto – Helyszín:

.....
Podpis zvolávateľa
Az összehívó aláírása

(vyplní zamestnanec obecného úradu – a községi hivatal alkalmazottja tölti ki)

Za evidovanie oznámenia o konaní verejného zhromaždenia podľa zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovanom práve v znení neskorších predpisov – A nagygyűlés bejegyzése a Tt. 84/1990 – es számú, a gyülekezési jogról szóló törvénye alapján.

Evidenčné číslo:

Nyilvántartási szám:

Dátum a čas doručenia oznámenia:

A bejelentés kézbesítésének ideje:

.....
Meno a priezvisko, podpis a pečiatka
Családi és utónév, aláírás és pecsétlenyomat

Az önkormányzatok választás-előkészítő teendői

A helyi önkormányzatoknak a márciusi parlamenti választások előkészítésében sok teendőjük van. A legfontosabb tudnivalókat a helyi lakosoknak folyamatosan teszik közzé hirdetőtábláikon és honlapjukon.

A helyi önkormányzatok kezelik területükön az **állandó választói névjegyzéket**, az ott állandó lakhellyel rendelkező személyek listáját. Ennek pontosságát ellenőrizniük kell. A választópolgárok maguk is meggyőződhetnek róla, hogy szerepelnek-e a listán és adataik pontosak-e. A községi hivatal legkésőbb 25 nappal a választások előtt **minden háztartásba** kézbesíti az értesítést, melyben feltünteti a választások időpontját, a választókör számát, a választásokra kijelölt helyiség címét, a szavazólap kitöltésének módját és a figyelmeztetést, hogy a választópolgárnak a szavazólap átvétele előtt személyazonosságát személyi igazolvánnyal kell igazolnia.

Annak a választópolgárnak, aki saját lakhelyén nem szavazhat, a **község választói igazolványt állít ki**, miközben törli őt az állandó névjegyzékből. Választói igazolvány kérhető személyesen, levélben és elektronikus úton. Személyesen legkésőbb a választásokat megelőző napig, vagyis 2016. március 4-én a hivatal munkaidejének végéig. Az írásos vagy elektronikus kérelem esetében legkésőbb 15 nappal a választások előtt kell a kérelem beérkeznie (február 15-én). E célból a község honlapján elektronikus postafi-

ókot hozhat létre. Ha a községnek nincs honlapja, a hirdetőtábláján teszi közzé az elektronikus kérelmek benyújtására szolgáló e-mailcímet.

Mivel sok választópolgár dolgozik külföldön, velük is foglalkozni kell. A törvény lehetővé teszi, hogy ők a parlamenti választáson postai úton szavazzanak. Postai úton választhat az a választópolgár, akinek nincs állandó lakhelye a Szlovák Köztársaság területén, és aki saját kérelmére speciális választói névjegyzékbe lett bejegyezve, valamint az a választópolgár, akinek van állandó lakhelye a Szlovák Köztársaság területén, de a választások napján annak területén kívül tartózkodik, és a postai úton történő választás lehetőségét kérvényezte a községtől, amelynek területén az állandó lakhelye van.

A választópolgár, akinek állandó lakhelye van a Szlovák Köztársaság területén, de a választások időpontjában a területén kívül tartózkodik, írásban vagy elektronikus úton kérvényezheti az állandó lakhelye szerinti községtől a postai úton történő választást. A kérvényt a választás napja előtt legkésőbb 50 nappal (január 10-ig) kézbesíteni kell. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő kérvényeket nem veszik figyelembe. A kérvényének tartalmaznia kell

- a választópolgár ezen adatait:*
- utónevet és családi nevet,*
 - személyazonosító számot,*
 - állandó lakhelyének címét,*

d) a külföldi tartózkodási hely postacímét.

A község legkésőbb a választások napja előtt 35 nappal elküldi választópolgár külföldi tartózkodási hely postacímére a borítékot, a szavazólapokat, a postai visszaküldésre szolgáló borítékot, a szavazás módjáról szóló tájékoztatót.

A postai visszaküldésre szolgáló boríték tartalmazza a „VOLBA POŠTOU” ('választás postai úton') feliratot. Kötelező feltüntetni rajta a községi hivatal székhelyének mint címzettnek címét és a választópolgár mint feladó címét.

A választópolgár szavazólap borítékba helyezését követően a borítékot leraagasztja, s azt a visszaküldésre szolgáló borítékba teszi, és postán feladva elküldi. A postai díjat a választópolgár fizeti. A szavazás eredményéhez hozzászámolja az azon szavazólapokon leadott szavazatokat, amelyek legkésőbb a választások napja előtti utolsó munkanapon a választópolgár állandó lakhelye szerinti község részére kézbesítésre kerültek.

Önkormányzati kötelesség a választások műszaki-szervezési biztosítása, a szavazókörök kijelölése, melynél a polgármesternek ügyelnie kell arra is, hogy akadálymentesen lehessen megközelíteni azokat.

Az önkormányzat helyi rendeletben köteles a kampány céljaira közterületi plakáthordozókat kijelölni, ügyelve az esélyegyenlőség és pártatlanság elvére is.

Önkormányzati útmutató

Adókötelezettség (áfa) átruházása a teljesítés átvevőjére az építőiparban

A Tt. 268/2015. sz. törvényével módosításra került a Tt. 222/2004, sz., az általános forgalmi adóról (hozzáadott-érték-adónak is nevezik) szóló törvénye. A 2016. január 1-től hatályos változás egyedi áfa-fizetési rendszert vezet be a kiszámlázott ár kifizetésének teljesítése alapján.

Annak a kivitelezőnek, aki alkalmazza ezt az egyedi áfa-fizetési rendszert, adókötelezettsége (áfa-fizetési kötelezettsége) csak azt követően keletkezik, hogy a nyújtott árukért és szolgáltatásokért járó összeget a megrendelőtől átvette (a megrendelő ténylegesen fizetett). A megrendelő csak olyan esetben élhet az áfa-visszatérítés jogával, ha a megrendelt árut vagy szolgáltatást már kifizette.

Az egyedi áfa-fizetési rendszert a regisztrált áfa-fizetők alkalmazhatják, ha éves forgalmuk az előző naptári évben nem érte el a 100 000 eurót, és várható, hogy a folyó naptári évben is 100 000 euró alatt marad a forgalmuk, illetve ha nem állnak csődeljárás vagy felszámolás alatt.

Az egyedi áfa-fizetési rendszert választó adófizető köteles írásban jelenteni az adókezelőnek, hogy él ezzel a lehetőséggel. A bejelentőlap mintáját a pénzügyi igazgatóság (adóhivatal) honlapján közzéteszi, ugyanitt nyilvánosságra hozza az egyedi áfa-fizetők listáját is. Az egyedi áfa-fizetési rendszer alkalmazását a kiállított számlán is fel kell tüntetni. Ha ezt elmulasztja, adókötelezettsége az áru vagy szolgáltatás átadásával jön létre.

A törvény az építési ágazatban belső önadózást vezet be. Ez azt jelenti, hogy építési munkák esetén az áfa-fizetési kötelezettség a munka

megrendelőjére/átvevőjére száll át.

A Szlovák Köztársaság Pénzügyminisztériuma új intézkedésének célja az építőipari vállalkozások egyik alapvető problémájának, a rossz fizetési fegyelemnek és a belőle eredő fizetésképtelenségnek a kezelése. (Az ágazatban jelenleg a számlakiállítást követően azok a vállalkozók (legtöbbször alvállalkozók vagy iparosok) is kötelesek befizetni az általános forgalmi adót, akiknek a megrendelő nem fizeti ki az elvégzett munkájukat, ezáltal pénzügyi problémáik keletkeznek, ami akár másodlagos fizetésképtelenségbe torkollhat.)

A minisztérium ezért döntött úgy, hogy az áfa-fizetési kötelezettség arra az áfa-fizetőre vonatkozzon, aki az építési munkákat átvette. Egyszerűen és közérthetően: az áfát az államnak a lánculat végső szereplője – a munka átvevője – fizesse. Ezzel egyben elejét lehet venni annak is, hogy az építési munkák kivitelezésének sorozata révén az indokltnál jóval több áfát igényeljenek vissza.

A pénzügyminisztérium a városi és községi önkormányzatok számára útmutatót dolgozott ki az új áfa-fizetési rend értelmezésére, tekintettel arra, hogy sok város és falu regisztrált áfa-fizető is, így az új szabályozás rá is vonatkozik.

A minisztérium az alapfogalmak tisztázása mellett példákon keresztül mutatja be, milyen esetben hogyan kell eljárnia az önkormányzatnak.

Alapkérdések

Mit jelent az adókötelezettség átruházása a teljesítés átvevőjére az építőiparban?

Az adókötelezettség átruházása a teljesítés átvevőjére a gyakorlatban azt fogja jelenteni, hogy az építkezési tevékenység elvégzője nem lesz köteles az áfát is felszámolni a munka befejeztével. Magyarán: áfa nélkül fog számlázni. Az áfa-fizetési kötelezettség átruházódik arra, aki a munkát átveszi, és aki ezt az adót záráskor az adóbevallásában feltünteti és az adókezelőnek befizeti.

Az adókötelezettség átruházási rendszere olyan építkezési tevékenységek esetében lép működésbe, amikor megbízási szerződés alapján készül az építmény vagy annak egy része, illetve egyes olyan esetekben, amikor az áru leszállításához az összeszerelés vagy üzembe helyezés is kapcsolódik.

Az adókötelezettség átruházása csak akkor jöhet szóba, ha mind az építési munkák kivitelezője, mind a teljesítés átvevője regisztrált áfa-fizető.

Mely községekre és városokra fog vonatkozni?

Csak azokra a községekre és városokra fog vonatkozni az új rendelkezés, amelyek regisztrált áfa-fizetők. Jelenleg sok község és város regisztrált áfa-fizető azért, mert például hőszolgáltató is, sportpályát vagy más intézményt, ét-

kezdét, büfét stb. működtet.

Mikor lép hatályba ez a változás?

Az áfa-törvény módosítása 2016. január 1-jén lép hatályba.

Hogyan fog működni a gyakorlatban?

A község havi vagy negyedéves adózási időszakban működhet. Ha a község, mely áfa-fizető, az adott időszakban bármilyen építési munkát átvesz olyan kivitelezőtől, aki/amely áfa-fizető, tekintet nélkül arra, hogy az építési munkálatokat milyen célra rendelte meg, az áfát nem a kivitelezőnek, hanem közvetlenül az államnak fizeti be. A község áfa-mentes számlát kap, **az áfa összegét a kiszámlázott árból számítja ki, ezt az összeget feltünteti az adóbevallásában és átutalja az államkasszáknak.** A regisztrált áfa-fizetők már jelenleg is kötelesek minden adózási időszakban adóbevallást benyújtani.

1. PÉLDA

A község sporttelepen nyújt szolgáltatásokat, ezért áfa-fizető havi adózási időszakkal. Az építési vállalat (áfa-fizető) a községgel megkötött szerződés alapján a helyi utak javítását végzi el. A munkát 2016. április 20-án adja át a községnek. A számlát a cég 2016. április 25-én állítja ki 20 000 euró összegre, áfa-nélkül. A számla kifizetése 2016. június 30-án esedékes.

MEGOLDÁS

Annak ellenére, hogy az átvett építési munkák – azaz az útjavítás – nem kapcsolódnak ahhoz a jogcímhez, mely alapján a község áfa-fizető, a község köteles április havi adóbevallásában feltüntetni az áfát 4000 euró összegben (a 20 000 euró 20 százaléka), és ezt az összeget legkésőbb 2016. május 25-éig köteles átutalni az adókezelőnek. A kivitelező a kiállított számlán köteles feltüntetni azt a szóbeli információt, miszerint: „átruházott adókötelezettség” áll fenn.

A község nem élhet az áfa-leszámitás lehetőségével, mert az építési munkákat nem a sporttelepen általa nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosan vette át, melyhez az áfa-fizetői regisztrációja kötődik. A község köteles a befogadott számla adatait az ellenőrző kimutatás B. 1-es részében feltüntetni.

2. PÉLDA

Az első példától eltérően a község negyedéves adózási időszakkal áfa-fizető. Az építési vállalat (áfa-fizető) a községgel megkötött szerződés alapján a helyi utak javítását végzi el. A munkát 2016. április 20-án adja át a községnek. A számlát a cég 2016. április 25-én állítja ki 20 000 euró összegre, áfa-nélkül. A számla kifizetése 2016. június 30-án esedékes.

MEGOLDÁS

A kivitelező a kiállított számlán köteles feltüntetni azt a szóbeli információt, miszerint: „átruházott adókötelezettség” áll fenn. A község köteles a 2016. évi 2. negyedév adóbevallásában feltüntetni az áfát 4000 euró összegben, és ezt az összeget legkésőbb 2016. július 25-éig köteles átutalni az adókezelőnek. A község köteles a befogadott számla adatait az ellenőrző kimutatás B. 1-es részében feltüntetni.

3. PÉLDA

A község vállalkozói tevékenységet folytat; építési munkákat végez. A község azonban nem áfa-fizető, mert csak kisebb építkezésekben vesz részt és az éves forgalma nem haladja meg a 49 790 eurót, mely a kötelező áfa-fizetési regisztrációhoz szükséges. A község kereskedelmi társaságnak nyújt építési munkákat 18 000 euró szerződéses áron.

MEGOLDÁS

Mivel a község nem áfa-fizető, nem köteles az elvégzett munkák után áfa-követelést érvényesíteni, tehát nem kell az adókezelőnek áfát átutalnia. A számlát a község áfa-mentesen állítja ki.

Ha a községnek nincs adókötelessége, értelemszerűen nem jön számításba az adókötelesség átruházása, így a munkák átvéve – még ha regisztrált áfa-fizető is – az építési szolgáltatások után nem köteles áfát felszámolni.

4. PÉLDA

A község vállalkozói tevékenységet folytat; építési munkákat végez. A község áfa-fizető ezen vállalkozói tevékenysége teljes terjedelmében. A község havi adófizetési rendszerrel dolgozik. A község építési szolgáltatást nyújt olyan cégnek, mely szintén áfa-fizető. A szerződő felek az elvégzett munkáért 20 000 euró – áfa nélküli – jutalomban állapod-

tak meg. Az építési munka 2016. június 30-án készült el.

MEGOLDÁS

2016. június 30-án, az építési munkák befejeztével a nyújtott szolgáltatásból áfa-fizetési kötelezettség keletkezik. A község mint kivitelező, alkalmazza az adókötelezettség átruházását az átvéve, aki/amely áfa-fizető. A község a számlát áfa-mentesen állítja ki és a számlán feltünteti a szóbeli információt, hogy „adókötelezettség átruházása” áll fenn. A nyújtott építési szolgáltatást az áfa-fizető község nem tünteti fel az adóbevallásában, sem az ellenőrző kimutatásban.

Az építési munkák áfáját az állami költségvetésbe a teljesítés átvéve köteles elvezetni, azaz a cég, mely számára a munkát végezték. Az átvéve a 2016. június adóbevallásában feltünteti az átvett építési munkák áfáját (áfa-érvényesítés záráskor). Az építési munkák átvéve, a kereskedelmi társaság köteles az átvett teljesítést feltüntetni az ellenőrző kimutatás B. 1-es részében.

5. PÉLDA

A község vállalkozói tevékenységet nem végez, ezért nem áfa-fizető. A község szerződést köt áfa-fizető kereskedelmi társasággal épület megépítésére. Az épületet a község községi hivatalként fogja használni. Az épületet 2016. június 30-án kell átadni. A szerződéses ár 600 000 euró áfával együtt.

MEGOLDÁS

A község az épület átadásakor a számlát áfás árral együtt kapja meg. A számlán a kivitelező köteles feltüntetni az adóalapot, az 500 000 eurót és az áfa összegét, a 100 000 eurót. A kivitelező nem alkalmazhatja az adókötelezettség átruházását a községre, mivel a község nem áfa-fizető.

6. PÉLDA

A község társasházat épít, a kész lakásokat értékesíti (eladja). Ebből kifolyólag a község adóköteles személynek minősül, és mint adóköteles személy áfa-fizetőként van regisztrálva. A község havi rendszerességgel adózik. Ezen kívül a község szerződést köt áfa-fizető kereskedelmi társasággal épület megépítésére. Az épületet a község községi hivatalként fogja használni. Az épületet 2016. június 30-án kell átadni. A szerződéses ár 500 000 euró áfa nélkül. A község 50 % (250 000 euró) előleget fizet ki 2016. január 10-én.

MEGOLDÁS

Az 50 %-os előleg átvételével először keletkezik adófizetési kötelezettség, mégpedig 2016. január 10-én, 50 000 euró összegben, másodsor pedig 2016. június 30-án, szintén 50 000 euró összegben. Az épület kivitelezője alkalmazza az adókötelesség átvétele történő átruházásának rendszerét, mivel a község adóköteles személy. Az adókötelesség átruházását annak ellenére alkalmazza, hogy az épület megvétele nem vállalkozási célt szolgál, melyre vonatkozóan a község áfa-fizetőként van regisztrálva. Az épület kivitelezése törvényből kifolyólag áfa-köteles építési tevékenység, mégpedig a termékek európai statisztikai besorolásának F szekciója értelmében.

A kivitelezőnek a számlát kétszer kell kiállítania:

- az átvett kifizetésekor legkésőbb 15 nappal az előleg átvétele után. A számlát áfa nélkül állítja ki és köteles a számlán feltüntetni a szóbeli információt, hogy „adókötelettség átruházása” áll fenn,
- az épület átadását követően legkésőbb 15 nappal a kifizetés átvétele után. A számlát áfa nélkül állítja ki és köteles a számlán feltüntetni a szóbeli információt, hogy „adókötelettség átruházása” áll fenn.

A község köteles bevallani az adóbevallásában:

- az áfát 50 000 euró összegben a 2016. januári adózási időszakban (a 250 000 eurós előlegből kell kiszámítani), és ezt az összeget legkésőbb 2016. február 25-ig be kell fizetnie az adókezelőnek,
- az áfát 50 000 euró összegben a 2016. júniusi adózási időszakban (a 250 000 eurós előlegből kell kiszámítani), és ezt az összeget legkésőbb 2016. július 25-ig be kell fizetnie az adókezelőnek.

A község nem élhet az áfa-leszámítás lehetőségével azon okból, hogy az épület a község működését fogja szolgálni és nem függ össze a lakásépítéssel, mely miatt regisztrált áfa-fizető. A község köteles kifizetésről a kivitelező által kiállított és tőle átvett számla adatait és a kész épület átadásakor átvett számla adatait az ellenőrző kimutatás B. 1. részében feltüntetni.

7. PÉLDA

A község regisztrált áfa-fizető, mert vendéglőt üzemeltet. Az adózási ciklusa negyedéves. Szerződést köt kereskedelmi társasággal a községi hivatal klímaberendezéseinek leszállítására és beszerzésére. A klimatizáció 2016. április 12-én kerül átadásra. Az áfa-mentes szerződött ár 10 000 euró. Az átadott műtárgy az áfa-törvény szempontjából építési munkának minősül, mégpedig a termékek európai statisztikai besorolásának F szekciója értelmében.

MEGOLDÁS

A klimatizáció kivitelezője az adókötelettség átruházási rendszerét alkalmazza, mivel a község adóköteles személy. Az adókötelettség átruházását annak ellenére alkalmazza, hogy a klímaberendezést nem abba az épületbe szereli be, amelyben a község vendéglője van.

A kivitelező köteles a számlát legkésőbb 15 nappal a felszerelt klímaberendezés átadását követően kiállítani. A számlán a kivitelező köteles feltüntetni a szóbeli információt, hogy „adókötelettség átruházása” áll fenn.

A község köteles a 2016 második negyedévi adóbevallásában bevallani az áfát 2 000 euró összegben (a 10 000 euróból kiszámítva), és ezt az összeget az adókezelőnek befizetnie legkésőbb 2016. július 25-éig.

A község nem élhet az áfa-leszámítás

lehetőségével azon okból, hogy a klímaberendezés kivitelezése nem függ össze a vendéglői szolgáltatások működtetésével, mely miatt regisztrált áfa-fizető. A község köteles a klímaberendezés felszereléséről a kivitelező által kiállított számla adatait az ellenőrző kimutatás B. 1. részében feltüntetni.

8. PÉLDA

A község költségvetési szervezetet alapított egyes főbb községi feladatok – pl. utak karbantartása – ellátására; a költségvetési szervezet ezek esetében nem adóköteles személy. A költségvetési szervezet azonban más, vállalkozói tevékenységet is végez, a község üdülőjét üzemelteti. A költségvetési szervezet a vállalkozói tevékenysége vonatkozásában áfa-köteles, havi adózási ciklusokkal.

A költségvetési szervezet újtávítási tevékenységet rendelt meg olyan kivitelezőnél, mely áfa-fizető. Az építési munkák 2016. május 3-án fejeződtek be. A szerződéses áruk 50 000 euró volt áfa nélkül.

MEGOLDÁS

Az építési munkák kivitelezője alkalmazza az adókötelettség átruházását a megrendelőre. Az adókötelettség átruházását annak ellenére érvényesíti, hogy az újtávítás nem függ össze azzal a tevékenységgel, melynek vonatkozásában a költségvetési szervezet áfa-fizető.

A kivitelező köteles a számlát legkésőbb 15 nappal az építési munkák átadását követően kiállítani. A számlán a kivitelező köteles feltüntetni a szóbeli információt, hogy „adókötelettség átruházása” áll fenn.

A költségvetési szervezet köteles az áfát bevallani a 2016. májusi adózási időszak adóbevallásában 10 000 euró összegben (50 000 euró összegből számítva), és ezt az összeget be kell fizetnie az adókezelőnek legkésőbb 2016. június 25-éig.

A költségvetési szervezet nem élhet az áfa-leszámítás lehetőségével azon okból, hogy az építési munkák nem függenek össze azzal a tevékenységgel, mely miatt regisztrált áfa-fizető. A költségvetési szervezet köteles az építési munkákat kivitelező által kiállított számla adatait az ellenőrző kimutatás B. 1. részében feltüntetni.

A Rákóczi Szövetség pályázata a magyar nyelvhasználat dél-szlovákiai terjesztéséért

Az érthető Dél-Szlovákiáért

Az érthető Dél-Szlovákiáért címmel ingyenes fordítási és grafikai szolgáltatást indít a Rákóczi Szövetség a szlovákiai vállalkozások és civil szervezetek részére, a magyar nyelv minél szélesebb körű használatáért. A kétnyelvű feliratok kivitelezésére 1000 euró értékben nyújthatnak be pályázatot a Rákóczi Szövetséghez az érdeklődők.

A pályázat célja, hogy anyagi, nyelvi és grafikai támogatás révén elősegítse a szlovákiai magyar nyelvhasználat minél szélesebb körű alkalmazását a vállalkozások és civil szervezetek közreműködésével.

Pályázni lehet kétnyelvű cégtábla, kirakat- és gépjármű-felirat, étlap, termék-leírás, címke, kulturális, sport és egyéb területek feliratainak költségeire. A szövegek fordításához és grafikai tervezéséhez ingyenes szolgáltatást biztosít a Rákóczi Szövetség minden kérelmezőnek. A Szövetség nyelvi, szakmai partnere a Pro Civis Polgári Társulás.

Pályázhatnak olyan vállalkozások (természetes és jogi személyek) és civil szervezetek, amelyek szlovákiai bejegyzéssel rendelkeznek. A Rákóczi Szövetség a pályázatokat 2016. február 22-ig bírálja el.

A pályázat és a szolgáltatás elektronikus

adatlapja a Rákóczi Szövetség honlapján érhető el: http://www.rakocziszovetseg.org/palyazati_husk_hu

PÁLYÁZATI KIÍRÁS

Az érthetőbb Dél-Szlovákiáért céllal ingyenes fordítási és grafikai szolgáltatást indít a Rákóczi Szövetség a szlovákiai vállalkozások és civil szervezetek részére, a magyar nyelvhasználat előmozdításáért. A kétnyelvű feliratok kivitelezésére 1000 euró értékben nyújthatnak be pályázatot a Rákóczi Szövetséghez az érdeklődők.

A pályázat elektronikus adatlapja a Rákóczi Szövetség honlapján érhető el: http://www.rakocziszovetseg.org/palyazati_adatlap_husk

1. A pályázat célja
A pályázat célja, hogy anyagi, nyelvi fordítási és grafikai támogatás révén elősegítse a szlovákiai magyar nyelvhasználat minél szélesebb körű alkalmazását a vállalkozások és civil szervezetek közvetítésével.

2. A pályázat tárgya
Pályázni lehet kétnyelvű cégtábla, gépjármű és kirakat feliratának, szórólap, étlap, címke, termék-leírás, kulturális, sport és egyéb területek szövegeinek

- feliratainak költségeire. A szövegek fordításához és grafikai tervezéséhez ingyenes szolgáltatást biztosít a Rákóczi Szövetség minden kérelmezőnek.

3. A támogatás formája és a rendelkezésre álló forrás mértéke

a) Rendelkezésre álló keretösszeg 10 millió forint, vissza nem térítendő támogatás formájában.

Jelen pályázati kiírásra minden pályázó csak egy pályázatot nyújthat be, amelyre maximum 1000 EUR támogatás nyújtható.

b) A Rákóczi Szövetség a Pro Civis Polgári Társulással közösen ingyenes nyelvi/fordítási szolgáltatást nyújt a pályázóknak szlovák nyelvről magyar nyelvre és magyar nyelvről szlovák nyelvre.

c) A Rákóczi Szövetség ingyenes grafikai szolgáltatást nyújt a pályázóknak. Az elnyert összegtől függetlenül minden pályázó ingyenes nyelvi és grafikai szolgáltatásra jogosult a pályázat tárgyát illetően.

4. A pályázók köre
Olyan vállalkozások (természetes és jogi személyek) és civil szervezetek, melyek szlovákiai bejegyzéssel rendelkeznek.

5. Pályázatok benyújtásának követelményei

A pályázathoz az alábbi dokumentumok kitöltése és benyújtása szükséges:

- Kitöltött és beküldött pályázati űrlap. A pályázati űrlap elektronikus úton tölthető ki a Rákóczi Szövetség honlapján.
- A vállalkozás vagy civil szervezet bejegyzését igazoló, 6 hónapnál nem régebbi dokumentum másolatának csatolása elektronikus formában.
- A pályázat részletes költségvetésnek csatolása elektronikus formában.

6. A pályázatban be kell mutatni

- A pályázati tevékenység, cél rövid leírását, végrehajtását, várható eredményeit
- A program költségvetését

5. A pályázatok elbírálásának kritériumai

A Rákóczi Szövetség Elnöksége dönt a pályázatokról.

A döntés szempontjai:

- Kreativitás, ötletesség
- Funkcionalitás
- Hasznosság
- Esztétikum

6. A pályázatok benyújtásának módja, helye és ideje

A pályázatokat elektronikus formá-

ban kell benyújtani a következő címen: http://www.rakocziszovetseg.org/palyazati_adatlap_husk

A pályázatok beérkezésének határideje: 2016. február 15.

7. A pályázat érvényességének vizsgálata

A pályázatok a beérkezést követően formai ellenőrzésre kerülnek, amely során a Rákóczi Szövetség a pályázat időbeni beérkezését, a szükséges dokumentumok-melléletek meglétét, valamint a pályázónak a pályázat benyújtására való jogosultságát vizsgálja. Hiányosság esetén hiánypótlásra nincs lehetőség, ezért kérjük a pályázókat, hogy a pályázat benyújtását megelőzően ellenőrizzék a szükséges anyagok meglétét és a benyújtási határidőt.

8. Az elbírálás határideje, pályázók kiértesítése

A Rákóczi Szövetség a pályázatokat 2016. február 22-ig bírálja el. A nyertesek és az elutasított pályázók ezt követően kerülnek kiértetésre elektronikus úton. A nyertes pályázók listája a Rákóczi Szövetség honlapjára is felkerül.

9. A támogatás folyósítása és felhasz-

nálása

A Rákóczi Szövetség a megítélt támogatást a szerződésalkötést követő 10 munkanapon belül utalja át a támogatott által megjelölt bankszámlaszámra. A támogatott vállalja, hogy a támogatást 2016. június 30-ig felhasználja, a pályázatban megjelölt tervet megvalósítja és ezt tartalmi és pénzügyi beszámolóval alátámasztja.

10. A támogatás elszámolása és ellenőrzése

A támogatott a támogatás felhasználásáról a támogatási szerződésnek megfelelően és az abban meghatározott határidőig, 2016. július 31-ig köteles tartalmi és pénzügyi beszámolót küldeni a Rákóczi Szövetség részére a program megvalósulásáról.

11. Pályázatokkal kapcsolatos információ:

Katona Csilla - tel: 0036-1/201 30 67, fax: 0036-1/212 8891, e-mail: husk@rakocziszovetseg.hu

Budapest, 2015. november 30.

Dr. Halzl József,
a Rákóczi Szövetség elnöke

A Tt. 180/2014. számú törvénye

A VÁLASZTÓJOG GYAKORLÁSÁNAK FELTÉTELEIRŐL, VALAMINT EGYES TÖRVÉNYEK MÓDOSÍTÁSÁRÓL ÉS KIEGÉSZÍTÉSÉRŐL (II. rész)

HARMADIK RÉSZ Az Európai Parlamentbe történő választások

72. § Választójog

(1) A Szlovák Köztársaság területén zajló európai parlamenti választásokon a Szlovák Köztársaság azon állampolgára gyakorolhatja választójogát, aki állandó lakhellyel rendelkezik a Szlovák Köztársaság területén, és az Európai Unió más tagországa polgára, aki a Szlovák Köztársaság területén állandó lakhellyel rendelkezik (a továbbiakban, „más tagországi polgára”).

(2) A Szlovák Köztársaság polgára, aki nem rendelkezik állandó lakhellyel a Szlovák Köztársaság területén, sem az Európai Unió más tagországa területén, akkor gyakorolhatja választójogát, ha a választások napján a Szlovák Köztársaság területén tartózkodik.

ság területén tartózkodik.

(3) A Szlovák Köztársaság területén zajló európai parlamenti választásokon nem gyakorolhatja választójogát az Európai Unió más tagországa azon polgára, aki meg lett fosztva a választójogától az Európai Unió azon tagországaiban, amelyek állampolgára.

(4) Az Európai Parlamentbe választani ugyanazokon a választásokon csak az Európai Unió egy tagországaiban lehet.

73. § Választhatóság joga

(1) Az Európai Parlament képviselőjévé választható

a) a Szlovák Köztársaság polgára, aki legkésőbb a választások napján betölti 21. életévét,

b) más tagországi polgára, aki legkésőbb a választás napján betölti 21. életévét, és akit nem fosztottak meg választásjogától az Európai Unió azon tagországaiban, amelyeknek állampolgára.

(2) Az Európai Parlament képviselőjelöltjeként ugyanazokon a választásokon csak az Európai Unió egy tagországaiban lehet fellépni.

(3) Az Európai Parlament képviselőit ötéves megbízási időszakra választják, amely az Európai Parlament választásokat követő első ülése napjától számítódik.

74. § Választókerület

A Szlovák Köztársaság területe az Európai Parlamentbe történő választások szempontjából egy választókerületnek tekintendő.

75. § Más tagország polgárának bejegyzése a választói névjegyzékbe

(1) Más tagország polgárát saját kérvénye alapján az a község jegyzi be a választói névjegyzékbe, amely területén állandó lakhellyel rendelkezik; a kérvényt legkésőbb 40 nappal a választások napja előtt be kell nyújtania, másképp elveszíti a választói névjegyzékbe való bejegyzése jogát.

(2) A más tagország polgára a kérvényében feltünteti

- a) utónevét és családi nevét, nők esetében a születési családi nevét is,
- b) személyazonosító számát, személyazonosító szám hiányában a születése dátumát,
- c) születése helyét,
- d) nemét.

(3) A más tagország polgára kérvényéhez nyilatkozatot csatol, amelyben feltünteti

- a) állampolgárságát és állandó lakhelyét a Szlovák Köztársaság területén,
- b) utolsó lakhelye címét az Európai Unió tagországa területén, amelynek állampolgára,
- c) a választókerületet, amely választói listáján legutolsó alkalommal szerepelt, az Európai Unió azon tagországa területén, amelynek állampolgára,
- d) hogy csak a Szlovák Köztársaság területén gyakorolja választójogát,
- e) hogy nem volt megfosztva választójoga gyakorlásától az Európai Unió azon tagországa területén, amelynek állampolgára.

(4) A választói névjegyzékbe való bejegyzés kérvénymintáját a község számára a belügyminisztérium biztosítja a járási hivatalok közreműködésével, valamint közzéteszi saját honlapján is.

(5) A választói névjegyzékbe való bejegyzésről vagy be nem jegyzésről a község haladéktalanul informálja a kérvényezőt. Az óvási eljárásra a 10. § vonatkozik.

(6) A község választói névjegyzékébe bejegyzett, más tagország polgárainak névjegyzékét a 2. és 3. bekezdés szerinti adatokkal a község az 1. bekezdés szerinti határidő letelte után kézbesíti a belügyminisztériumnak, amely kézbesíti az Európai Unió illetékes tagországnak. Ha az illetékes tagország értesíti a belügyminisztériumot, hogy a kézbesített választói névjegyzékben szereplő állampolgárai

közül valamelyik nem élhet a választójogával az európai parlamenti választásokon, a belügyminisztérium haladéktalanul értesíti erről a tényről azt a községet, amelynek területén ez a személy állandó lakhellyel rendelkezik.

(7) A belügyminisztérium ellenőrzi a Szlovák Köztársaság azon állampolgára nyilatkozatát, aki az Európai Unió más tagországa területén kérvényezte a választói névjegyzékbe történő bejegyzését, hogy a Szlovák Köztársaság területén nem fosztották-e meg választójogától és az ellenőrzés eredményét a kérvény kézbesítését követő öt napon belül elküldi az Európai Unió tagországa illetékes szervének, melynek területén a Szlovák Köztársaság állampolgára kérvényezte a választói névjegyzékbe történő bejegyzését.

(8) A belügyminisztérium haladéktalanul értesíti a községet, amely területén a Szlovák Köztársaság állampolgárának állandó lakhelye van az ilyen polgár bejegyzéséről az Európai Unió más tagországa választói névjegyzékébe. A község a belügyminisztérium jelentése alapján törli a választói névjegyzékből a Szlovák Köztársaság állampolgárát, aki be van jegyezve az Európai Unió más tagországa választói névjegyzékébe.

(9) A község az Európai Unió más tagországa polgárát az 1. bekezdés szerinti névjegyzékből saját kérvénye alapján törli, amelyet kötelező okirat formájában kézbesíteni a községnek, és aminek tartalmaznia kell a 2. bekezdés szerinti adatokat.

76. § Szavazói igazolvány

A szavazói igazolványra a 46. § rendelkezései vonatkoznak.

77. § Járási választási bizottság

(1) A járási választási bizottságba nyilvántartásba vett jelöltlistával rendelkező politikai párt vagy koalíció egy tagot és egy póttagot delegálhat. A delegálásról szóló értesítést a politikai párt vagy koalíció a járási hivatal előjárójának kézbesíti a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül.

(2) A tag és póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

- a) a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési

címét, amelyre iratok kézbesíthetőek, b) a póttag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek, c) azon személy aláírását, aki jogosult a politikai párt nevében eljárni és a politikai párt bélyegzőjének lenyomatát; amennyiben koalícióról van szó, az összes, koalíciót alkotó párt nevében eljárni jogosult személy utónevét és családi nevét és aláírását, valamint a koalíció bélyegzőjének lenyomatát.

(3) A tag és póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikus úton kézbesíthető. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben a járási választási bizottság nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha tagjainak száma öt alá csökken, és póttaggal nem rendelkezik, a hiányzó tagokat a járási hivatal előjárója nevezi ki.

(5) A járási választási bizottság első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést a járási hivatal előjárója hívja össze.

(6) A politikai párt vagy koalíció jelöltlistája visszavonása esetén az adott politikai párt vagy koalíció elveszíti tagságát a járási választási bizottságból.

(7) A járási választási bizottsági tagság egyaránt megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek a járási választási bizottság elnökének a tag visszahívásáról az őt delegáló párt vagy koalíció részéről, vagy a választási bizottsági tagnak a járási választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. A járási választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le a fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez nem érinti a póttagot.

(8) A járási választási bizottság

- a) felügyeli a választókerzeti választási bizottságok felkészültségét jelen törvény rendelkezéseibe foglalt feladataik ellátására,
- b) megvitatja a járási hivatal információit a választások szervezési és technikai előkészítéséről,
- c) megvitatja a szavazatösszesítő testületi működése biztosításáról szóló informáci-

ókat,
d) felügyeli a szavazás eredményei feldolgozását,
e) jegyzőkönyvet készít választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményeiről,

(9) A járási választási bizottság illetékeségi területe megegyezik a járási hivatal illetékességi területével.

78. § A járási választási bizottság jegyzője

A járási választási bizottság jegyzőjét a járási hivatal előljárója nevezi ki és hívja vissza.

79. § Választókörzeti választási bizottság

(1) A választókörzeti választási bizottságba nyilvántartásba vett jelöltlistával rendelkező politikai párt vagy koalíció egy tagot és egy póttagot delegálhat. A delegálásról szóló értesítést a politikai párt vagy koalíció a község polgármesterének kézbesíti a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül.

(2) A tag és póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

a) a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek,
b) a póttag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek,
c) azon személy aláírását, aki jogosult a politikai párt nevében eljárni és a politikai párt bélyegzőjének lenyomatát; amennyiben koalícióról van szó, a koalíciót alkotó összes párt nevében eljárni jogosult személy utónevét és családi nevét és aláírását, valamint a koalíció bélyegzőjének lenyomatát.

(3) A tag és póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikus úton kézbesíthető. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben a választókörzeti választási bizottság nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha annak tagjai száma öt alá csökken, és póttaggal nem rendelkezik, a hiányzó tagokat a község polgármestere nevezi ki.

(5) A választókörzeti választási bizottság első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést a község polgármestere hívja össze.

(6) A politikai párt vagy koalíció jelöltlistája visszavonása esetén az adott politikai párt vagy koalíció elveszíti tagságát a választókörzeti választási bizottságban.

(7) A választókörzeti választási bizottsági tagság egyaránt megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek a választókörzeti választási bizottság elnökének a tag visszahívásáról az öt delegáló párt vagy koalíció részéről, vagy a választási bizottsági tagnak a választókörzeti választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. A választókörzeti választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le a fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez nem érinti a póttagot.

(8) A választókörzeti választási bizottság
a) biztosítja a szavazás rendes menetét,
b) a választások napján bejegyzi a választókat a választói névjegyzékbe,
c) összeszámálja a szavazatokat, és jegyzőkönyvet készít választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről,
d) a választási dokumentumokat megőrzésre átadja a községnek.

80. § Jelöltlista

(1) Jelöltlistát külön törvényi rendelkezés alapján bejegyzett politikai párt nyújthat be. A politikai párt a jelöltlistát az általa meghatalmazott személy közreműködésével okirat formájában és elektronikus formában nyújtja be legkésőbb 90 nappal a választások napja előtt az állami bizottság jegyzőjének. A jelöltlista benyújtásának határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja leteltével jár le. A fentiekben meghatározott módtól eltérő módon kézbesített, valamint a határidő letelte után kézbesítésre kerülő jelöltlistákat nem veszik figyelembe.

(2) A politikai pártok a választások céljára koalíciót alakíthatnak ki és közös jelöltlistát nyújthatnak be az 1. bekezdés szerint. Koalíció részét képező politikai párt nem nyújthat be önálló jelöltlistát.

(3) A jelöltlista tartalmazza
a) a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok megnevezését,

b) a jelöltek névjegyzékét, amely tartalmazza az utónevet és családi nevet, tudományos címet, a születése dátumát, a jelölt aktuális foglalkozását a jelöltlista benyújtása idején,

c) az állandó lakhelye címét és a sorszámmot a jelöltlistán arab számjeggyel minden egyes jelölt esetében,

d) az utónevet és családi nevet, tisztséget, azon személy aláírását, aki a politikai párt nevében eljárhat és a politikai párt bélyegzőjének lenyomatát; amennyiben koalícióról van szó, az összes, koalíciót alkotó párt nevében eljárni jogosult személy utónevét és családi nevét, tisztségét és aláírását, valamint a koalíciót alkotó összes politikai párt bélyegzőjének lenyomatát.

(4) A jelöltlistához csatolni kell
a) a bizonylatot a 17 000 eurós választási letét (a továbbiakban, „letét”) befizetéséről,

b) értesítést a politikai párt vagy koalíció meghatalmazottjáról és helyetteséről, azok utóneve, családi neve és postai értesítési címe feltüntetésével, amelyre iratok kézbesíthetőek; a meghatalmazott eljárása a választásokkal kapcsolatban a politikai párt vagy koalícióra nézve kötelező érvényű, mindemellett a meghatalmazott vagy annak helyettese nem lehet jelölt,
c) a jelöltlistán szereplő minden jelölt saját kezűleg aláírt nyilatkozatát, amelyben

1. a Szlovák Köztársaság állampolgára feltünteti az utónevét és családi nevét, tudományos címét, születése helyét, állandó lakhelyének címét, hogy jelölésével egyetért, nem jelölteti magát más párt jelöltlistáján a Szlovák Köztársaság területén és az Európai Unió más tagországa területén sem és nincs akadályoztatva választójoga gyakorlásában,

2. a más tagország polgára feltünteti az utónevét, vagy -neveit, családi nevét, születése dátumát és helyét, állandó lakhelye címét a Szlovák Köztársaság területén, utolsó lakhelye címét az Európai Unió tagországa területén, amelynek állampolgára, a választókerületet, amely választói névjegyzékébe legutóbb be volt jegyezve, az Európai Unió azon tagországa területén, amelynek állampolgára, hogy jelölésével egyetért, nem jelölteti magát más párt jelöltlistáján a Szlovák Köztársaság területén és az Európai Unió más tagországa területén sem, nincs akadályoztatva választójoga gyakorlásában és nem volt megfosztva választóhatósági joga gyakorlásától az Európai Unió azon tagországa területén, amelynek állampolgára.

(5) A politikai párt vagy koalíció legfeljebb annyi jelöltet tüntethet fel jelöltlistáján, ahány európai parlamenti képviselő megválasztható a Szlovák Köztársaságból az Európai Parlamentbe.

(6) A jelöltlistán a politikai párt vagy koalíció feltüntetheti a grafikai jelét; a koalíció jelöltlistáján feltüntethető az összes, a koalíciót alkotó politikai párt grafikai jele.

(7) Az állami bizottság jegyzője megvizsgálja, hogy a benyújtott jelöltlisták tartalmazzák-e a 3. bekezdés szerinti tartalmi és alaki kellékeket, és hogy mellékelték-e hozzájuk a 4. bekezdés szerinti iratokat. Amennyiben ez nem így van, az állami bizottság jegyzője felszólítja a politikai párt vagy koalíció meghatalmazottját, hogy a megszabott határidőn belül a jelöltlistát módosítsa vagy egészítse ki. Az állami bizottság jegyzője az állami bizottság első ülésén a jelöltlistákat felülvizsgálatra és nyilvántartásba vételre beterjeszti a bizottságnak.

(8) A jelöltlista benyújtását követően nincs mód a jelöltlista további jelöltekkel történő kiegészítésére vagy a jelöltek sorrendje módosítására.

(9) Ha a politikai párt vagy koalíció jelöltlistáján más tagország állampolgárát tüntette föl jelöltként, az állami bizottság ezt a tényt haladéktalanul közli a belügyminisztériummal. A belügyminisztérium haladéktalanul információt küld az Európai Unió más tagországának az állampolgára jelöltségéről a Szlovák Köztársaság területén és kérvényezi azon állítása ellenőrzését, hogy nem volt megfosztva választhatósági joga gyakorlásától az Európai Unió azon tagországa területén, amelynek állampolgára.

(10) A belügyminisztérium ellenőrzi a Szlovák Köztársaság azon állampolgára nyilatkozatát, aki az Európai Unió más tagországa területén jelölteti magát, hogy a Szlovák Köztársaság területén nem fosztották meg választhatósági jogától, és az ellenőrzés eredményét a kérvény kézbesítésétől számított öt napon belül elküldi az Európai Unió tagországának, melynek területén a Szlovák Köztársaság állampolgára jelölteti magát.

(11) A letétet költségvetésen kívüli számlára utalják, melyet e célra a minisztérium hoz létre; ezt a számlaszámot a belügyminisztérium közzéteszi a saját honlapján. A belügyminisztérium a befizetett letétet

a választások eredményének kihirdetését követő egy hónapon belül visszafizeti a politikai pártnak vagy koalíciónak, amely jelöltlistája nem volt bejegyezve, vagy ha a politikai párt vagy koalíció legalább 2 százalékot szerzett az összes leadott érvényes szavazatból. A vissza nem térített letétek az állami költségvetés bevételeként képezik.

81. § A jelöltlisták felülvizsgálata

(1) Az állami bizottság legkésőbb 80 nappal a választások napja előtt felülvizsgálja az előterjesztett jelöltlistákat. A jelöltlisták felülvizsgálatát az állami bizottság a saját szavazatösszesítő testülete közreműködésével végzi. Azt a jelöltlistát, melyhez nincs csatolva a letét befizetéséről szóló nyilatkozat, az állami bizottság nem vizsgálja.

(2) Az állami bizottság törli a jelöltlistáról a jelöltet,

a) aki akadályoztatva van választhatósági joga gyakorlásában a 6.§ szerint,

b) aki nem felel meg a 73. §-ban meghatározott követelményeknek,

c) akinek a 80. § 4. bek. c) pontja szerinti nyilatkozata nincs mellékelve a jelöltlistához,

d) akinek a 80. § 4. bek. c) második pontja szerinti nyilatkozata nincs összhangban a 80. § 9. bek. szerinti ellenőrzés eredményével,

e) ha több politikai párt vagy koalíció olyan jelöltlistáján is fel van tüntetve, amelyhez nincs mellékelve a 80. § 4. bek.

a) pont szerinti nyilatkozat; amennyiben a jelölt több jelöltlistához írt alá nyilatkozatot, minden jelöltlistáról törlik,

f) aki az Európai Unió más tagországának jelöltlistáján szerepel, vagy

g) aki a jelöltlistán az 80. § 5. bekezdésben megszabott jelöltszámot meghaladó helyen szerepel.

82. § A jelöltlisták nyilvántartásba vétele

(1) Az állami bizottság legkésőbb 70 nappal a választások napja előtt nyilvántartásba veszi a jelöltlistákat, melyek összhangban állnak e törvénnyel, valamint azokat a jelöltlistákat, amelyek módosítva lettek a 81.§ 2. bekezdése szerint. A jelöltlista nyilvántartásba vétele a szavazólapok kinyomtatásának feltétele.

(2) Az állami bizottság az 1. bekezdés szerint elutasítja annak a jelöltlistának a nyilvántartásba vételét, amely nem áll

összhangban e törvénnyel, valamint azt a jelöltlistát is, amelyet nem lehet a 81.§ 2. bekezdése értelmében módosítani.

(3) A jelöltlista nyilvántartásba vételéről, a módosított jelöltlista nyilvántartásba vételéről, vagy nyilvántartásba vétele elutasításáról az állami bizottság haladéktalanul határozatot készít, melyet annak elnöke ír alá, majd felszólítja a politikai pártokat és koalíciókat, hogy a határozatot 24 órán belül vegyék át. Ha a politikai párt vagy koalíció a megadott határidőn belül a határozatot nem veszi át, úgy tekintenek rá, mintha az átvételre került volna.

(4) Az állami bizottság, a 81. § 2. bekezdés szerint módosított jelöltlista nyilvántartásba vételét eldöntő és a jelöltlista nyilvántartásba vételét elutasító határozata ellen az érintett politikai párt vagy koalíció a jelölt jelöltlistán való megtartásának vagy a jelöltlista nyilvántartásba vételének kimondása érdekében bírósági indítványt nyújthat be az illetékes bírósághoz.

(5) Ha a bíróság kimondja a jelölt jelöltlistán való meghagyását vagy a jelöltlista nyilvántartásba vételét, az állami bizottság a bírósági határozat kézhezvételétől számított 24 órán belül a határozatot végrehajtja és a nyilvántartásba vételt a jelöltlistán feltünteti.

(6) Az állami bizottság a jelöltlisták nyilvántartásba vétele után a jelöltek politikai pártok és koalíciók szerinti névjegyzékét benyújtja a belügyminisztériumnak, amely bebiztosítja a névjegyzék megfelelő számban történő nyomtatását, és a járási hivatalok közreműködésével legkésőbb 40 nappal a választások napja előtt kézbesíti a községeknek. A járási hivatal külön törvényi rendelkezés alapján nemzeti kisebbség nyelvén írt címlappal is kézbesíti ezt a névjegyzéket a községeknek. A községek bebiztosítják, hogy a jelöltek névjegyzéke legkésőbb 25 nappal a választások megkezdése előtt kézbesítésre kerüljön minden háztartásba. A névjegyzékben szerepel a jelöltlista kisorsolt sorszáma, a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok megnevezése, a jelölt sorszáma, utóneve és családi neve, tudományos címe, életkora, foglalkozása a jelöltlistában foglaltak értelmében és állandó lakhelye településneve. Ha a politikai párt vagy koalíciót alkotó politikai pártok a jelöltlistájukon feltüntették a grafikai jelüket, a jelöltek névjegyzékén is fel kell tüntetni a grafikai jelet.

(7) A belügyminisztérium kommunikációs központ szerepét tölti be el az Európai Unió más tagországaival való kölcsönös információcserénél.

(8) Az Európai Unió más tagországa azon polgárainak névjegyzékét, akik a nyilvántartott jelöltlistákon szerepelnek a 75. § 2. és 3. bek. a) – d) pontjai szerinti adatokkal, a belügyminisztérium legkésőbb 30 nappal a választások napja előtt kézbesíti az Európai Unió illetékes tagországnak.

(9) Az Európai Unió más tagországában jelöltként fellépő Szlovák Köztársaság állampolgárainak névjegyzékét a belügyminisztérium az Európai Unió más tagországa illetékes szerve értesítése alapján haladéktalanul benyújtja az állami bizottságnak.

(10) Ha az állami bizottság megállapítja, hogy nyilvántartott jelöltlistán feltüntetett jelölt az Európai Unió más tagországában is jelölteti magát, haladéktalanul bebiztosítja e tény a közzétételét a szavazóhelyiségekben és a belügyminisztérium honlapján. A jelölt adatai a szavazólapon maradnak, de a mandátumok elosztásánál nem veszik figyelembe.

(11) Ha az Európai Unió más tagországa által lefolytatott ellenőrzés eredményéből az állami bizottság tudomására jut, hogy az Európai Unió más tagországnak nyilvántartott jelöltlistán szereplő polgára az Európai Unió más tagországában, amelynek állampolgára, meg lett fosztva a választhatósági jogától, haladéktalanul bebiztosítja ennek a ténynek a közzétételét a szavazóhelyiségekben és a belügyminisztérium honlapján. A jelölt adatai a szavazólapon maradnak, de a mandátumok elosztásánál nem veszik figyelembe.

83. § A jelöltlisták számozása

Az állami bizottság a jelöltlisták nyilvántartásba vételét követően sorsolással haladéktalanul meghatározza a számot, amellyel minden politikai párt vagy koalíció jelöltlistáját megjelölik. Annak a jelöltlistának, amely bírósági határozat alapján van nyilvántartásba véve, az állami bizottság határozza meg a számát, mely a legmagasabb kisorolt szám után következő szám lesz. A jelöltlisták kisorolt sorszámaikat az állami bizottság azonnali hatállyal közzéteszi a belügyminisztérium honlapján.

84. § A jelöltlista visszavonása, a jelölt lemondása vagy visszahívása

(1) A politikai párt vagy koalíció legkésőbb 48 órával a választások kezdete előtt meghatalmazottján keresztül írásban visszavonhatja jelöltlistáját.

(2) A jelölt a legkésőbb 48 órával a választások kezdete előtt visszaléphet a jelöltségétől; visszalépését írásos dokumentum formájában kell közölnie, és az aláírásának hatóságilag hitelesítésre kell kerülnie. Legkésőbb 48 órával a választások kezdete előtt a jelölt jelölését visszavonhatja meghatalmazottja által a politikai párt vagy koalíció is, mely őt jelölte.

(3) A jelöltlista politikai párt vagy koalíció általi visszavonását, a jelöltségről való lemondást vagy visszahívást az állami bizottság elnökének kötelező kézbesíteni, aki bebiztosítja ennek közzétételét a szavazóhelyiségekben és a belügyminisztérium honlapján. A jelöltlista politikai párt vagy koalíció általi visszavonását, a jelöltségről való lemondást vagy visszahívást visszavonni nem lehet.

(4) Ha a jelölt a jelöltlista nyilvántartásba vételét követően lép vissza vagy kerül visszahívásra, az adatai a jelöltlistán maradnak, de a mandátumok elosztásánál nem veszik figyelembe.

85. § A szavazólapok

(1) Szavazólapot minden politikai pártnak és koalíciónak készítenek, melynek jelöltlistáját nyilvántartásba vették.

(2) A belügyminisztérium a nyilvántartásba vett jelöltlisták alapján bebiztosítja a megfelelő mennyiségű szavazólap készítését.

(3) A szavazólapon fel kell tüntetni a jelöltlista kisorsolt sorszámát, a választások napját, a politikai párt vagy koalíciót alkotó politikai pártok megnevezését, a sorszámot, a jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, életkorát, foglalkozását a jelöltlistában foglaltak értelmében és állandó lakhelye településnévét. A jelöltek sorrendjének a szavazólapon azonosnak kell lennie a jelöltlistán szereplő sorrenddel. Ha a politikai párt vagy koalíció a jelöltlistán feltüntetette grafikai jelét, azt a szavazólapon is fel kell tüntetni. A szavazólapokon feltüntetett adatok helyességét az állami bizottság ellenőrzi,

majd a szavazólap eredeti példányát hivatalos bélyegzője lenyomatával látja el. A szavazólap eredeti példánya szolgál mintaként a szavazólapok nyomtatásánál.

(4) A szavazólapokat azonos betűtípussal és azonos nagyságú betűkkel kell kinyomtatni, azonos színű, minőségű és méretű papíron.

(5) Amennyiben a politikai párt a nevében nagybetűket alkalmaz, a nevét a szavazólapon ugyanolyan módon tüntetik fel, mint a többi politikai párt nevét.

(6) A belügyminisztérium legkésőbb 40 nappal a választások napja előtt, a járási hivatalok közreműködésével eljuttatja a szavazólapokat a községek polgármestereinek. A községek polgármesterei biztosítják, hogy a szavazólapok legkésőbb a választások napján kézbesítésre kerüljenek a választókörzetek választási bizottságai részére.

(7) A választópolgár a szavazólapot a választás napján a szavazóhelyiségben kapja kézhez.

(8) Ha a politikai párt vagy koalíció visszavonja a jelöltlistáját vagy a politikai pártot vagy koalíció részét képező politikai pártot betiltják a jelöltlista nyilvántartásba vételét követően, e párt szavazólapjait nem nyomtatják ki, és ha már kinyomtatásra kerültek, a választókörzeti választási bizottságok garantálják, hogy a választópolgároknak a szavazóhelyiségekben ne kerüljenek kiosztásra; amennyiben már kiosztásra kerültek, a szavazatok összeszámlálásakor nem veszik őket figyelembe.

86. § A választások kiírása

(1) A választásokat a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke az Európai Unió Tanácsa határozata alapján, legkésőbb 110 nappal a választások előtt kiírja. A kiírásban szerepel a képviselők száma, akiket az Európai Parlamentbe a Szlovák Köztársaság területén lehet megválasztani.

(2) Ha a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága érvénytelennek nyilvánította a választásokat vagy megsemmisítette a választások eredményét, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke választásokat ír ki az Európai Parlamentbe 30 napon belül azután, hogy a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága határo-

zatát kézbesítik a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának.

87. § A szavazás módja

(1) A választópolgárt, aki a választások napján szavazói igazolvánnyal érkezett a szavazóhelyiségbe, a választókörzeti választási bizottság a személyi igazolványa vagy az Európai Unió állampolgára számára kiadott tartózkodási kártya bemutatása után bejegyzik a választói névjegyzékbe. A választókörzeti választási bizottság a szavazói igazolványt csatolja a választói névjegyzékhez és kiadja a választópolgárnak a szavazólapokat és az üres borítékot.

(2) A választópolgárt, aki a választások napján felkereste az állandó lakhelye szerinti illetékes szavazóhelyiséget és nem szerepel a választói névjegyzékben, a választókörzeti választási bizottság a személyi igazolványa, vagy az Európai Unió állampolgára számára kiadott tartózkodási kártya bemutatása után bejegyzik a választói névjegyzékbe. A választókörzeti választási bizottság kiadja a választópolgárnak a szavazólapokat és az üres borítékot.

(3) A választópolgárt, aki a választások napján felkereste az állandó lakhelye szerinti illetékes szavazóhelyiséget és a 10. § 2. bek. értelmében meghozott bírósági határozatot mutat fel, a választókörzeti választási bizottság a személyi igazolványa vagy az Európai Unió állampolgára számára kiadott tartózkodási kártya bemutatása után bejegyzik a választói névjegyzékbe. A választókörzeti választási bizottság kiadja a választópolgárnak a szavazólapokat és az üres borítékot.

(4) A választópolgár kérésére a választókörzeti választási bizottság a helytelenül kitöltött szavazólapok helyett másokat bocsát a rendelkezésére. A helytelenül kitöltött szavazólapokat a választópolgár a fel nem használt, vagy helytelenül kitöltött szavazólapok elhelyezésére kijelölt urnába helyezi.

(5) A Szlovák Köztársaság polgárát, aki legkésőbb a választás napján betölti 18. életévét, nem rendelkezik állandó lakhellyel a Szlovák Köztársaság területén, sem az Európai Unió más tagországa területén és a választások napján felkereste a szavazóhelyiséget, szlovákiai úti okmány és külföldi állandó lakhelyről

szóló becsületbeli nyilatkozat bemutatása után a választókörzeti választási bizottság bejegyzik a választói névjegyzékbe; a becsületbeli nyilatkozat mintáját a belügyminisztérium közzéteszi a honlapján. A választói névjegyzékbe való bejegyzés tényét a választókörzeti választási bizottság jelzi a választópolgár úti okmányában. A választókörzeti választási bizottság kiadja a választópolgárnak a szavazólapokat és az üres borítékot.

(6) A választópolgár egy szavazólapot helyez a borítékba a szavazólapok kitöltésére kijelölt, elkülönített területen. A szavazólapon, melyet a borítékba helyez, az egy szavazólapon feltüntetett jelöltek közül legtöbb két jelölt esetében elsőbbségi szavazatot adhat le a neve előtt álló sorszám bekarikázásával.

88. § Szavazatszámolás a választókörzeti választási bizottság által

A szavazólapok borítékból való kivételét követően a választókörzeti választási bizottság a szavazólapokat politikai pártok és koalíciók szerint csoportosítja. Megszámlálja az egyes politikai pártokra vagy koalíciókra leadott szavazólapokat, kizárja közülük az érvénytelen szavazólapokat, és megállapítja, hogy hány választópolgár adott le elsőbbségi szavazatot a politikai pártra vagy koalícióra. Ezt követően a választókörzeti választási bizottság összeszámolja az elsőbbségi szavazatokat, amelyeket az egyes jelöltekre adtak le a szavazólapokon. Az eredményeket a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és végeredményéről szóló jegyzőkönyvben tünteti fel.

89. § A szavazólapok érvényességének elbírálása

(1) Ha a borítékban több szavazólap található, ezek a szavazólapok mind érvénytelenek. Érvénytelennek minősülnek azok a szavazólapok is, amelyek nem az előírt formanyomtatvány alapján készültek és a politikai párok és koalíciók szavazólapjai a 85. § 8. bekezdése szerint.

(2) Ha a választópolgár a szavazólapon több mint két jelöltre adott le elsőbbségi szavazatot, az ilyen szavazólap a politikai párt vagy koalíció javára érvényes, de az elsőbbségi szavazatokat nem veszik figyelembe.

90. § A választókörzeti választási bizottság jegyzőkönyve

(1) A választókörzeti választási bizottság a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről készített jegyzőkönyvben feltünteti

- a szavazás kezdetének és befejezésének, esetleg felfüggesztésének időpontját,
- a választói névjegyzékbe bejegyzett választópolgárok számát,
- a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,
- az egyes politikai pártokra és koalíciókra leadott érvényes szavazatok számát,
- a politikai pártokra vagy koalíciókra elsőbbségi szavazatot leadó választópolgárok számát,
- az egyes jelöltekre leadott érvényes elsőbbségi szavazatok számát politikai pártok vagy koalíciók szerint.

(2) A választókörzeti választási bizottság a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről készített jegyzőkönyv egy eredeti példányát haladéktalanul kézbesíti a járási választási bizottságnak. A választókörzeti választási bizottság a járási választási bizottság utasítására fejezi be tevékenységét.

91. § A jegyzőkönyvek felülvizsgálata a járási választási bizottság által

A járási választási bizottság a választások eredményét a választókörzeti választási bizottságok a választókörzeti választások menetéről és eredményéről szóló jegyzőkönyvei alapján állapítja meg. Amennyiben kétségek merülnek fel a jegyzőkönyvbe foglalt adatokkal kapcsolatban, jogában áll a választókörzeti választási bizottságtól magyarázatot és egyéb adatokat kérni; a nyilvánvaló hibákat a választókörzeti választási bizottsággal együttműködve maga javítja ki, más esetekben felkéri a választókörzeti választási bizottságot, hogy küszöbölje ki a megállapításra került hiányosságokat. E tevékenységnél jelen lehetnek a választási bizottságok tagjai és jegyzői, a szavazatösszesítő testületeik szakemberei, a nemzetközi szervezetek megfigyelői és más személyek, akiknek erre a járási választási bizottság engedélyt adott.

92. § A járási választási bizottság jegyzőkönyve

(1) A járási választási bizottság a választások végeredményéről szóló jegyzőkönyvében feltünteteti

- a) a választóközrtek és a választóközrzeti választási bizottságok számát, amelyek a szavazás eredményét kézbesítették,
- b) a választói névjegyzékekbe bejegyzett választópolgárok számát,
- c) a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- d) a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,
- e) az egyes politikai pártokra és koalíciókra leadott érvényes szavazatok számát,
- f) a politikai párt vagy koalíció jelöltjeire elsőbbségi szavazatot leadó választópolgárok számát,
- g) az egyes jelöltekre leadott érvényes elsőbbségi szavazatok számát politikai pártok vagy koalíciók szerint.

(2) A járási választási bizottság a választások eredményeiről szóló aláírt jegyzőkönyvet haladéktalanul elektronikusan kézbesíti az állami bizottságnak, valamint biztosítja a jegyzőkönyv egy eredeti példányát postai úton történő kézbesítését az állami bizottság részére három napon belül. A járási választási bizottság az állami bizottság utasítására fejezi be tevékenységét. A választási dokumentumokat a járási hivatalnak megőrzésre átadja.

93. § A mandátumok elosztásának feltételei

(1) Az állami bizottság megállapítja, összesen hány érvényes szavazat volt leadva egy-egy politikai pártra vagy koalícióra.

(2) Az állami bizottság megállapítja továbbá, mely politikai párt szerzett legalább öt százalékot az összes leadott érvényes szavazatból. Azon politikai pártok és koalíciók érvényes szavazatait, amelyek kevesebb, mint öt százalékot szereztek az érvényes szavazatokból, a választások eredményének további vizsgálatánál az állami bizottság nem veszi figyelembe.

94. § A mandátumok elosztása

(1) A 93.§ 2. bek. szerint a szavazatszámítás további körébe lépő parlamenti pártokra és koalíciókra leadott érvényes sza-

vazatok összege elosztásra kerül a 86.§ 1. bek. szerinti mandátumok számával, a mandátumok számát eggyel növelve. Az így kapott, egész számra kerekített szám az országos megválaszthatósági szavazatszám.

(2) A politikai párt vagy koalíció által elért összes érvényes szavazat osztódik az országos megválaszthatósági szavazatszámra, és a politikai párt vagy koalíció annyi mandátumot kap, ahányszor a politikai párt vagy koalíció által megszerzett összes érvényes szavazat magában foglalja az országos megválaszthatósági szavazatszámot.

(3) Ha ilyen módon a lehetségesnél eggyel több mandátum kerül elosztásra, a felesleges mandátumot attól a politikai párttól vagy koalíciótól vonják meg, amely esetében az osztás maradéka a legkisebb volt. Azonos maradék esetén a mandátumot az a politikai párt vagy koalíció veszíti el, amely kevesebb szavazatot kapott. Ha a megszerzett érvényes szavazatok száma egyforma, sorsolás dönt.

(4) Ha ezzel a módszerrel nem került elosztásra az összes mandátum, vagy ha a politikai párt vagy koalíció kevesebb jelöltet állított, mint ahány mandátumra jogosult, az állami bizottság ezeket a mandátumokat azoknak a politikai pártoknak vagy koalícióknak adja, amelyek esetében az osztás maradéka a legnagyobb. Azonos maradék esetén az a politikai párt vagy koalíció kapja a mandátumot, amely több szavazatot szerzett. Ha a megszerzett érvényes szavazatok száma egyforma, sorsolás dönt.

(5) A pártokon vagy koalíciókon belül a jelöltek a kiosztott mandátumokból a szavazólapon elfoglalt sorrendben részesülnek. Ha azonban a választópolgárok, akik erre a politikai pártra vagy koalícióra adtak le érvényes szavazatot, éltek az elsőbbségi szavazatok leadásának jogával, először az a jelölt kap mandátumot, aki az e politikai pártra vagy koalícióra leadott összes érvényes szavazatból az elsőbbségi szavazatok legalább három százalékát megszerezte. Ha a politikai párt vagy koalíció több mandátumhoz jut és jelöltjei közül többen megfelelnek előző mondatban foglalt feltételnek, a mandátumokat egymást követő sorrendben kapják a megszerzett elsőbbségi szavazatok számától függően, a legtöbb kapott szavazattól kezdődően. Ha szavazategyenlőség áll fenn az elsőbbségi szavazatok számában, a jelöltlistán elfoglalt sorrend a döntő.

(6) A mandátumot nem szerzett jelöltek póttagnak minősülnek.

95. § Az állami bizottság jegyzőkönyve

(1) Az állami bizottság választások eredményéről szóló jegyzőkönyve feltünteteti

- a) a jegyzőkönyveket beküldő járási választási bizottságok számát,
- b) a választóközrtek számát,
- c) a választói névjegyzékekbe bejegyzett választópolgárok számát,
- d) a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- e) a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,
- f) a politikai pártra vagy koalícióra leadott érvényes szavazatok számát,
- g) az európai parlamenti képviselőkké választott jelöltek utónevét és családi nevét, ebből a megválasztott nők és férfiak számát, az elsőbbségi szavazás adataival együtt,
- h) a pótképviselőként szereplő jelöltek utónevét és családi nevét, az elsőbbségi szavazás adataival együtt.

(2) Az állami bizottság a választások összesített végeredményét csak az után hozza nyilvánosságra, ha az Európai Unió azon tagországában, amelynek választópolgárai utolsóként adják le szavazatukat, befejezik a választást.

(3) Az állami bizottság a választások eredményéről szóló jegyzőkönyvét átadja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elnökének, aki a Szlovák Köztársaság területén lezajlott választás eredményeit átadja az Európai Parlamentnek.

96. § A megválasztást igazoló okirat

Az állami bizottság az Európai Parlamenti képviselőkké választott jelölteknek megválasztásukat igazoló okiratot ad ki.

97. § A pótképviselők belépése

(1) Ha az Európai Parlamentben a választási időszak folyamán megüresedik egy képviselői mandátum, ugyanannak a politikai pártnak vagy koalíciónak a pótképviselője lép be olyan sorrendben, amilyenben a jelöltlistán fel volt tüntetve. Ha azonban éltek az elsőbbségi szavazatok leadásának jogával, az a jelölt lép be, aki a 94. § 5. bekezdésében foglaltak szerint megfelelő számú elsőbbségi szavazatot szerzett.

(2) Ha ugyanannak a politikai pártnak vagy koalíciónak nincs pótképviselője, a mandátum a választási időszak végéig megüresedett marad.

(3) Ha a politikai pártot betiltották, a pótképviselő nem lép be és a mandátum a választási időszak végéig megüresedett marad.

(4) A pótképviselő belépését az állami bizottság jelenti be legkésőbb 15 nappal az európai parlamenti mandátum megüresedéséről szóló értesítése kézbesítése után a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának. A pótképviselőnek igazoló okiratot ad arról, hogy az Európai Parlament képviselője lett, és melyik naptól. A pótképviselő belépését az állami bizottság haladéktalanul bejelenti a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának.

(5) A pótképviselő belépéséről a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa tájékoztatja az Európai Parlamentet legkésőbb 15 nappal az értesítés állami bizottságnak való kézbesítése után.

NEGYEDIK RÉSZ

A Szlovák Köztársaság elnökének megválasztása

98. § Választójog

A Szlovák Köztársaság elnökének (a továbbiakban „elnök”) megválasztása során választójogát gyakorolhatja a Szlovák Köztársaság azon állampolgára, aki választójogát gyakorolhatja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába való választásokkor.

99. § Szavazói igazolvány

A szavazói igazolványra a 46.§ rendelkezései vonatkoznak.

100. § Járási választási bizottság

(1) A járási választási bizottságba egy tagot és egy póttagot delegálhat az a politikai párt vagy koalíció, amely képviselteti magát a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsában és a petíciós bizottságban. A tag és póttag delegálásáról szóló értesítést a politikai párt, koalíció vagy a petíciós bizottság a járási hivatal előljárójának kézbesíti a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül.

(2) A tag és póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

- a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek,
- a póttag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek,
- azon személy utónevét és családi nevét, valamint aláírását,

- aki jogosult a politikai párt nevében eljárni és a politikai párt bélyegzőjének lenyomatát;
- aki a koalíciót alkotó összes párt nevében eljárhat, valamint a koalíció bélyegzőjének lenyomatát, amennyiben koalícióról van szó,
- aki a közigazgatási szervekkel való kapcsolattartásra van kijelölve, ha a petíciós bizottságról van szó.

(3) A tag vagy póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikus úton kézbesíthető. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben a járási választási bizottság nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha tagjainak száma öt alá csökken és póttaggal nem rendelkezik, a hiányzó tagokat a járási hivatal előljárója nevezi ki.

(5) A járási választási bizottság első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést a járási hivatal előljárója hívja össze.

(6) A járási választási bizottsági tagság megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek a járási választási bizottság elnökének a tag visszahívásáról az öt delegáló párt, koalíció vagy petíciós bizottság részéről, vagy a választási bizottsági tagnak a járási választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. A járási választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le a fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez nem érinti a póttagot.

(7) A járási választási bizottság

- felügyeli a választókörzeti választási bizottságok felkészültségét jelen törvény rendelkezéseibe foglalt feladatainak ellátására,
- megvitatja a járási hivatal információit a választások szervezési és technikai elő-

készítéséről,

- megvitatja a szavazatösszesítő testülete működése biztosításáról szóló információkat,
- felügyeli a szavazás eredményei feldolgozását,
- jegyzőkönyvet készít a szavazás eredményéről,
- a választási dokumentumokat megőrzésre átadja a járási hivatalnak

(8) A járási választási bizottság illetékeségi területe megegyezik a járási hivatal önálló jogszabályban meghatározott illetékeségi területével.

101. § Járási választási bizottság jegyzője

A járási választási bizottság jegyzőjét a járási hivatal előljárója nevezi ki és hívja vissza.

102. § Választókörzeti választási bizottság

(1) A választókörzeti választási bizottságba egy tagot és egy póttagot delegálhat az a politikai párt vagy koalíció, amely képviselteti magát a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsában, és a petíciós bizottság. A delegálásról szóló értesítést a politikai párt, koalíció, vagy petíciós bizottság a község polgármesterének kézbesíti a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül.

(2) Az tag vagy póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

- a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek,
- a póttag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek,
- azon személy utónevét és családi nevét, valamint aláírását,

- aki jogosult a politikai párt nevében eljárni és a politikai párt bélyegzőjének lenyomatát;
- aki a koalíciót alkotó összes párt nevében eljárhat, valamint a koalíció bélyegzőjének lenyomatát, amennyiben koalícióról van szó,
- aki a közigazgatási szervekkel való kapcsolattartásra van kijelölve, ha a petíciós bizottságról van szó.

(3) A tag és póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikus úton kézbesíthető. A kézbesítés

határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben a választókerzeti választási bizottság nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha tagjainak száma öt alá csökken, és póttaggal nem rendelkezik, a hiányzó tagokat a község polgármestere nevezi ki.

(5) A választókerzeti választási bizottság első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést a község polgármestere hívja össze.

(6) A választókerzeti választási bizottsági tagság megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek választókerzeti választási bizottság elnökének a tag visszahívásáról az őt delegáló párt, koalíció vagy petíciós bizottság részéről, vagy a választási bizottsági tagnak a választókerzeti választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. A választókerzeti választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le a fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez nem érinti a póttagot.

(7) A választókerzeti választási bizottság
a) biztosítja a szavazás rendes menetét,
b) a választások napján bejegyzi a választókat a választói névjegyzékbe,
c) összeszámolja a szavazatokat és jegyzőkönyvet készít a választókerzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről,
d) a választási dokumentumokat megőrzésre átadja a községnek.

103. § Jelöltállítás

(1) A jelöltállító javaslatnak tartalmaznia kell

a) a jelölt utónevét és családi nevét és tudományos címét,
b) születése dátumát,
c) aktuális foglalkozását a javaslat benyújtása idején,
d) a jelölt állandó lakhelye címét,
e) a jelölt arra vonatkozó, saját kezűleg aláírt nyilatkozatát, hogy jelölésével egyetért és megfelel az elnökjelöltekre vonatkozó feltételeknek.

(2) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a kézbesítéstől számított hét napon belül megvizsgálja, hogy az

jelöltállító javaslat tartalmazza-e a törvény által meghatározott adatokat; petíció esetében azt vizsgálja meg, hogy a petíció tartalmazza-e az 1. bekezdés szerinti tartalmi és alaki kellékeket, illetve azt is, hogy a petíció megfelel-e a külön törvényben meghatározott követelményeknek, illetve, hogy minden petíciós ív alapján egyértelmű-e, hogy az adott jelöltre vonatkozó petícióról van szó. Ha a javaslat eleget tesz a meghatározott feltételeknek, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a javaslatot elfogadja; egyéb esetben elutasítja azt. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a javaslat elfogadásáról szóló értesítést közzéteszi a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa honlapján és ezt követően kézbesíti az elnökjelöltnek az általa megjelölt címre, egyéb esetben az állandó lakhelye címére. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a javaslat elutasításáról szóló értesítést a javaslat elutasításától számított 24 órán belül kézbesíti az elnökjelöltnek az általa megjelölt címre, egyéb esetben az állandó lakhelye címére és ezzel egy időben közzéteszi a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa honlapján; amennyiben az elnökjelölt nem veszi át az értesítést vagy nem tartózkodik az általa megadott címen vagy az állandó lakhelye címen, a kézbesítés idejének az az időpont minősül, amikor az ilyen értesítés közzé lett téve a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa honlapján.

(3) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a jelöltállító javaslat elfogadását követő 24 órán belül értesíti az állami bizottságot a jelölt utónevéről és családi nevééről, tudományos címéről, életkoráról, foglalkozásáról, állandó lakhelye címéről.

(4) A jelöltállító javaslat elutasítása ellen az érintett jelölt a jelöltállító javaslata elfogadása érdekében bírósági indítványt nyújthat be az illetékes bírósághoz.

(5) Ha a bíróság a jelöltállító javaslat elfogadása mellett határoz, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a határozat kézhezvételétől számított 24 órán belül értesíti az állami bizottságot a 3. bekezdés szerinti tényekről.

104. § A jelöltségről való lemondás

(1) Az elnökjelölt írásban lemondhat a jelöltségről. A jelöltségről való lemondásról szóló nyilatkozatot a jelölt legkésőbb 48 órával az első választási forduló kez-

dete előtt kézbesíti a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elnökének. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke haladéktalanul közli ezt a tényt az állami bizottsággal, amely bebiztosítja a lemondásról szóló nyilatkozat közzétételét a szavazóhelyiségekben és a belügyminisztérium honlapján. A jelöltségről való lemondást visszavonni nem lehet.

(2) Ha a köztársaságielnök-jelölt a szavazólapok elkészítése után lépett vissza a jelöltségtől, az adatai a szavazólapon maradnak.

105. § Szavazólap

(1) Egy közös szavazólap készül valamennyi jelölt feltüntetésével, akik jelöltállítási javaslata el lett fogadva. A szavazólapon szerepel a választások napja, valamint a jelöltek ábécésorrendben a sorszámuk, az utónevük és családi nevük, tudományos címük, életkoruk, aktuális foglalkozásuk a jelöltlista benyújtása idején és az állandó lakhelyük szerinti község feltüntetésével. A jelöltek a szavazólapon családnévük szerinti betűrendben vannak feltüntetve.

(2) A belügyminisztérium elegendő mennyiségű szavazólapot biztosít be.

(3) A szavazólapon feltüntetett adatok helyességét az állami bizottság ellenőrzi és az eredeti szavazólapot hivatalos bélyegzőjének lenyomatával látja el. A szavazólap eredeti példánya szolgál mintaként a szavazólapok nyomtatásánál.

(4) A szavazólapokat azonos betűtípussal és azonos nagyságú betűkkel kell kinyomtatni, azonos színű, minőségű és méretű papíron.

(5) A belügyminisztérium a járási hivatalok közreműködésével eljuttatja a szavazólapokat a községeknek. A községek bebiztosítják, hogy a szavazólapokat legkésőbb a választások napján kézbesítésre kerüljenek a választókerzetek választási bizottságai részére.

(6) A választópolgár a szavazólapot a választás napján a szavazóhelyiségben kapja kézhez.

106. § A választások kiírása

(1) Az elnökválasztást a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elnöke írja ki

legkésőbb 55 nappal a választások napja előtt.

(2) Amennyiben a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága érvénytelennek nyilvánította a választásokat vagy megsemmisítette a választások eredményét, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke köztársaságielnök-választást ír ki 30 napon belül az után, hogy a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága határozatát kézbesítik a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elnökének.

107. §

A szavazás módja

(1) A választópolgárt, aki a választások napján szavazói igazolvánnyal érkezett a szavazóhelyiségbe, személyazonossági igazolványa bemutatása után a választókörzeti választási bizottság bejegyzi a választói névjegyzékbe. A választókörzeti választási bizottság a szavazói igazolványt csatolja a választói névjegyzékhez és átadja a választópolgárnak a szavazólapot és az üres borítékot.

(2) A választópolgárt, aki a választások napján felkereste az állandó lakhelye szerinti szavazóhelyiséget és nincs bejegyezve a választói névjegyzékbe, a választókörzeti választási bizottság a személyi igazolványa felmutatását követően bejegyzi a választói névjegyzékbe. Ezt követően a választókörzeti választási bizottság a választópolgárnak átadja a szavazólapot és az üres borítékot.

(3) A választópolgárt, aki a választások napján felkeresi az állandó lakhelye szerinti illetékes szavazóhelyiséget és a 10. § 2. bek. értelmében meghozott bírósági határozatot mutat fel, a választókörzeti választási bizottság a személyi igazolványa felmutatását követően bejegyzi a választói névjegyzékbe. Ezt követően a választókörzeti választási bizottság a választópolgárnak átadja a szavazólapot és az üres borítékot.

(4) A Szlovák Köztársaság polgárát, aki legkésőbb a választás napján betöltötte 18. életévét, nem rendelkezik állandó lakhellyel a Szlovák Köztársaság területén és a választások napján felkereste a szavazóhelyiséget, szlovákiai úti okmány és külföldi állandó lakhelyről szóló becsületbeli nyilatkozat bemutatása után a választókörzeti választási bizottság bejegyzi a választói névjegyzékbe; a becsületbeli nyilatkozat mintáját a belügyminisztérium közlésezi

a honlapján. A választói névjegyzékbe való bejegyzés tényét a választókörzeti választási bizottság jelzi a választópolgár úti okmányában és a külföldi állandó lakhelyről szóló becsületbeli nyilatkozatot csatolja a választói névjegyzékhez. A választókörzeti választási bizottság kiadja a választópolgárnak a szavazólapot és az üres borítékot.

(5) A választópolgár a szavazólapok kitöltésére kijelölt, elkülönített területen szavazólapot helyez a borítékba. A szavazólapon csak egyetlen jelölt sorszámát karikázza be.

108. §

Szavazatszámolás a választókörzeti választási bizottság által

A szavazólapok borítékokból való kivételét követően a választókörzeti választási bizottság kizárja az érvénytelen szavazólapokat és megállapítja az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát. Az eredményeket a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és végeredményéről szóló jegyzőkönyvben tünteti fel.

109. §

A szavazólapok érvényességének elbírálása

A szavazólap érvénytelen, ha nem az elrendelt módon van kitöltve. Ha a borítékban több szavazólap található, ezek a szavazólapok mind érvénytelenek. Érvénytelennek minősülnek azok a szavazólapok is, amelyek nem az előírt formanyomtatvány alapján készültek.

110. §

A választókörzeti választási bizottság jegyzőkönyve

(1) A választókörzeti választási bizottság a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről készített jegyzőkönyvben feltünteti

- a) a szavazás kezdetének és befejezésének, esetleg felfüggesztésének időpontját,
- b) a választói névjegyzékbe bejegyzett választópolgárok számát,
- c) a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- d) a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,
- e) az összes jelöltre leadott érvényes szavazat számát,
- f) az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát,
- g) a választhatósági jogát elveszített jelölt

szavazatai számát és a jelöltségéről lemondott jelölt szavazatai számát.

(2) A választókörzeti választási bizottság a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről készített jegyzőkönyv egy eredeti példányát haladéktalanul kézbesíti a járási választási bizottságnak. A választókörzeti választási bizottság a járási választási bizottság utasítására fejezi be tevékenységét.

111. §

A jegyzőkönyvek felülvizsgálata a járási választási bizottság által

A járási választási bizottság a választások eredményét a választókörzeti választási bizottságok a választókörzeti választások menetéről és eredményéről szóló jegyzőkönyvei alapján állapítja meg. Amennyiben kétségek merülnek fel a jegyzőkönyvbe foglalt adatokkal kapcsolatban, jogában áll a választókörzeti választási bizottságtól magyarázatot és egyéb adatokat kérni; a nyilvánvaló hibákat a választókörzeti választási bizottsággal együttműködve maga javítja ki, más esetekben felkéri a választókörzeti választási bizottságot, hogy küszöbölje ki a megállapításra került hiányosságokat. E tevékenységnél jelen lehetnek a választási bizottságok tagjai és jegyzői, a szavazatösszesítő testületeik szakemberei, a nemzetközi szervezetek megfigyelői és más személyek, akiknek erre a járási választási bizottság engedélyt adott.

112. §

A járási választási bizottság jegyzőkönyve

(1) A járási választási bizottság a szavazás eredményéről készített jegyzőkönyvben feltünteti

- a) a választókörzetek és a választókörzeti választási bizottságok számát, melyek a szavazás eredményét kézbesítették,
- b) a választási névjegyzékekbe bejegyzett választópolgárok számát,
- c) a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- d) a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,
- e) az összes jelöltre leadott érvényes szavazat számát,
- f) az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát,
- g) a választhatósági jogát elveszített jelölt szavazatai számát és a jelöltségéről lemondott jelölt szavazatai számát.

(2) A járási választási bizottság a választások eredményeiről szóló aláírt jegyzőkönyvet haladéktalanul elektronikusan kézbesíti az állami bizottságnak, valamint biztosítja a jegyzőkönyv egy eredeti példánya postai úton történő kézbesítését az állami bizottság részére három napon belül. A járási választási bizottság az állami bizottság utasítására fejezi be tevékenységét. A választási dokumentumokat megőrzésre átadja a járási hivatalnak.

113. § Az állami bizottság jegyzőkönyve

(1) Az állami bizottság a választások eredményéről szóló jegyzőkönyvben feltüntet

- a) a jegyzőkönyvet megküldő járási választási bizottságok számát,
- b) a választóköri számát,
- c) a jegyzőkönyvet kézbesítő választókerületi választási bizottságok számát,
- d) a választási névjegyzékekbe bejegyzett választópolgárok számát,
- e) az összes jelöltre leadott érvényes szavazat számát,
- f) a választhatósági jogát elveszített jelölt szavazatai számát és a jelöltségéről lemondott jelölt szavazatai számát,
- g) a jelöltek sorrendjét a megszerzett érvényes szavazatszám szerint,
- h) az elnökké választott jelölt utónevét és családi nevét, vagy az arra vonatkozó adatot, hogy a jelöltek egyike sem szerezte meg a megfelelő számú érvényes szavazatot.

(2) Az állami bizottság a választások eredményéről szóló jegyzőkönyvet a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának adja át.

114. § A választások eredményeinek kihirdetése

A választások eredményei kihirdetésének tartalmaznia kell

- a) az elnökké választott jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, a többi jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, az elért érvényes szavazataik számával együtt, vagy
- b) azt a megállapítást, hogy tekintettel a választások eredményeire, megrendezésre kerül a választások második fordulója, adatokat a második fordulóba került jelöltek utónevéről és családi nevééről, tudományos címéről, és a többi jelölt sorrendjét a megszerzett érvényes szavazatok száma közlésével.

115. § A választások második fordulója

(1) Ha az első fordulóban egyik jelölt sem szerezte meg a választópolgárok érvényes szavazatának több, mint felét, 14 napon belül sor kerül a választások második fordulójára. A választások második fordulóját és második forduló napját a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke írja ki.

(2) A második választási fordulóban a 99.§, 104.§, 105.§, 107-113.§ és a 114.§ a) bekezdés értelmében, megfelelően kell eljárni.

(3) A választások második fordulójának időpontjáról és helyéről a községek az adott helyen megszokott módon tájékoztatják a választópolgárokat.

(4) Az elnökjelölt az első forduló eredményeinek kihirdetése után írásban visszaléphet a jelöltségétől.

ÖTÖDIK RÉSZ Az elnök visszahívásáról szóló népszavazás

116. § Választójog

Az elnök visszahívásáról szóló népszavazáson (a továbbiakban, "népszavazás") a Szlovák Köztársaság polgára jogosult szavazni.

117. § Szavazói igazolvány

A szavazói igazolványra a 46. § rendelkezései vonatkoznak.

118. § Járási választási bizottság

(1) A járási választási bizottságba egy tagot és egy póttagot delegálhat az a politikai párt vagy koalíció, amely képviselteti magát a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsában. A delegálásról szóló értesítést a politikai párt vagy koalíció a járási hivatal előjárójának kézbesíti a választások kihirdetéséről szóló határozatban megszabott határidőn belül.

(2) Az tag és póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

- a) a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek,
- b) a póttag utónevét és családi nevét, szü-

letése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetőek,

c) azon személy utónevét és családi nevét, valamint aláírását, aki

1. jogosult a politikai párt nevében eljárni és a politikai párt bélyegzőjének lenyomatát;

2. a koalíciót alkotó összes párt nevében eljárhat, valamint a koalíció bélyegzőjének lenyomatát, amennyiben koalícióról van szó.

(3) A tag és póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikus úton kézbesíthető. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben a járási választási bizottság nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha tagjainak száma öt alá csökken, és póttaggal nem rendelkezik, a hiányzó tagokat a járási hivatal előjárója nevezi ki.

(5) A járási választási bizottság első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést a járási hivatal előjárója hívja össze.

(6) A járási választási bizottsági tagság megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek a járási választási bizottság elnökének a tag visszahívásáról az öt delegáló párt vagy koalíció részéről, vagy a választási bizottsági tagnak a járási választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. A járási választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le a fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez nem érinti a póttagot.

(7) A járási választási bizottság

- a) felügyeli a választókerületi választási bizottságok felkészültségét jelen törvény rendelkezéseibe foglalt feladataik ellátására,

- b) megvitatja a járási hivatal információit a népszavazás szervezési és technikai előkészítéséről,

- c) megvitatja a szavazatösszesítő testülete működése biztosításáról szóló információkat,

- d) felügyeli a szavazás eredményei feldolgozását,

- e) jegyzőkönyvet készít választókerületben lezajlott szavazás menetéről és eredményeiről,

f) a népszavazás dokumentumait megőrzésre átadja a járási hivatalnak.

(8) A járási választási bizottság illetékeségi területe megegyezik a járási hivatal külön törvényi rendelkezés meghatározott illetékeségi területével.

119. § A járási választási bizottság jegyzője

A járási választási bizottság jegyzőjét a járási hivatal előljárója nevezi ki és hívja vissza.

120. § Választóköri választási bizottság

(1) A választóköri választási bizottságba egy tagot és egy póttagot delegálhat az a politikai párt vagy koalíció, amely képviselteti magát a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsában. A delegálásról szóló értesítést a politikai párt vagy koalíció a község polgármesterének kézbesíti a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül.

(2) Az tag és póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

- a) a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetők,
- b) a póttag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetők,
- c) azon személy utónevét és családi nevét, valamint aláírását, aki

1. jogosult a politikai párt nevében eljárni és a politikai párt bélyegzőjének lenyomatát;

2. a koalíciót alkotó összes párt nevében eljárhat, valamint a koalíció bélyegzőjének lenyomatát, amennyiben koalícióról van szó.

(3) A tag és póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikus úton kézbesíthető. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben a választóköri választási bizottság nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha tagjainak száma öt alá csökken, és póttaggal nem rendelkezik, a hiányzó tagokat a község polgármestere nevezi ki.

(5) A választóköri választási bizottság első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést a község polgármestere előljárója hívja össze.

(6) A választóköri választási bizottsági tagság megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek a választóköri választási bizottság elnökének a tag visszahívásáról az őt delegáló párt vagy koalíció részéről, vagy a választási bizottsági tagnak a választóköri választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. A választóköri választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le a fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez nem érinti a póttagot.

(7) A választóköri választási bizottság

- a) biztosítja a szavazás rendes menetét,
- b) a választások napján bejegyzzi a választókat a választói névjegyzékbe,
- c) összeszámlálja a szavazatokat, és jegyzőkönyvet készít választóköri körzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről,
- d) a népszavazás dokumentumait megőrzésre átadja a községnek.

121. § A népszavazás kiírása

A népszavazást a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke írja ki.

122. § A szavazólap

(1) A szavazólapon kötelező feltüntetni a népszavazás napját és a következő kérdést: „Egyetért Szlovák Köztársaság elnöke tisztségéből való visszahívásával?” A kérdés mellett „igen” és „nem” válaszok vannak feltüntetve.

(2) A belügyminisztérium elegendő mennyiségű szavazólapot biztosít be.

(3) Az állami bizottság az eredeti szavazólapot hivatalos bélyegzőjének lenyomatával látja el. A szavazólap eredeti példánya szolgál mintaként a szavazólapok nyomtatásánál.

(4) A szavazólapokat azonos betűtípussal és azonos nagyságú betűkkel kell kinyomtatni, azonos színű, minőségű és méretű papíron.

(5) A belügyminisztérium a járási hivatalok közreműködésével eljuttatja a sza-

vazólapokat a községeknek. A községek biztosítják, hogy a szavazólapokat legkésőbb a választások napján kézbesítésre kerüljenek a választóköri választási bizottságai részére.

(6) A választópolgár a szavazólapot a népszavazás napján a szavazóhelyiségben kapja kézhez.

123. § A szavazás módja

(1) A választópolgárt, aki a népszavazás napján szavazói igazolvánnyal érkezik a szavazóhelyiségbe, személyazonossági igazolványa bemutatása után a választóköri választási bizottság bejegyzzi a választói névjegyzékbe. A választóköri választási bizottság a szavazói igazolványt csatolja a választói névjegyzékhez és kiadja a választópolgárnak a szavazólapot és az üres borítékot.

(2) A választópolgárt, aki a népszavazás napján felkeresi az állandó lakhelye szerinti szavazóhelyiséget és nincs bejegyezve a választói névjegyzékbe, a választóköri választási bizottság a személyi igazolványa felmutatását követően bejegyzzi a választói névjegyzékbe. A választóköri választási bizottság kiadja a választópolgárnak a szavazólapot és az üres borítékot.

(3) A választópolgárt, aki a népszavazás napján felkeresi az illetékes választási helyiséget az állandó lakhelye szerinti választóköri körzetben és a 10. § 2. bek. értelmében meghozott bírósági határozatot mutat fel, a választóköri választási bizottság a személyi igazolványa felmutatását követően bejegyzzi a választói névjegyzékbe. Ezt követően a bizottság a választópolgárnak kiadja a szavazólapot és az üres borítékot.

(4) A Szlovák Köztársaság polgárát, aki legkésőbb a népszavazás napján betöltötte 18. életévét, nem rendelkezik állandó lakhellyel a Szlovák Köztársaság területén és a népszavazás napján felkereste a szavazóhelyiséget, szlovákiai úti okmány és külföldi állandó lakhelyről szóló becsületbeli nyilatkozat bemutatása után a választóköri választási bizottság bejegyzzi a választói névjegyzékbe; a becsületbeli nyilatkozat mintáját a belügyminisztérium közzéteszi a honlapján. A választói névjegyzékbe való bejegyzés tényét a választóköri választási bizottság jelzi a választópolgár szlovákiai úti okmányában, és a külföldi állandó lakhelyről szóló

becsületbeli nyilatkozatot csatolja a választói névjegyzékhez. A választókörzeti választási bizottság kiadja a választópolgárnak a szavazólapot és az üres borítékot.

(5) A szavazólapok kitöltésére kijelölt, elkülönített területen a választópolgár szavazólapot helyez a borítékba. A szavazólapon, amelyet a borítékba helyez, az „igen” vagy a „nem” választ karikázza be.

124. § Szavazatszámolás a választókörzeti választási bizottság által

A szavazólapok borítékokból való kivételét követően a választókörzeti választási bizottság kizárja közülük az érvénytelen szavazólapokat, és megállapítja az „igen” és a „nem” szavazatok számát. Az eredményt feltünteti a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről készült jegyzőkönyvben.

125. § A szavazólapok érvényességének elbírálása

A szavazólap érvénytelen, ha nem az elrendelt módon van kitöltve. Ha a borítékban több szavazólap található, ezek a szavazólapok mind érvénytelenek. Érvénytelennek minősülnek azok a szavazólapok is, amelyek nem az előírt formanyomtatvány alapján készültek.

126. § A választókörzeti választási bizottság jegyzőkönyve

(1) A választókörzeti választási bizottság a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről készített jegyzőkönyvben feltünteti

- a) a szavazás kezdetének és befejezésének, esetleg felfüggesztésének időpontját,
- b) a választói névjegyzékbe bejegyzett választópolgárok számát,
- c) a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- d) a leadásra került borítékok számát,
- e) a leadásra került szavazólapok számát,
- f) a leadásra került érvényes szavazólapok számát,
- g) az „igen” és „nem” szavazatok számát.

(2) A választókörzeti választási bizottság a választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről készített jegyzőkönyv egy eredeti példányát ha-

ladéktalanul kézbesíti a járási választási bizottságnak. A választókörzeti választási bizottság a járási választási bizottság utasítására fejezi be tevékenységét. A népszavazás dokumentumait a megőrzésre átadja a községnek.

127. § A jegyzőkönyvek felülvizsgálata a járási választási bizottság által

A járási választási bizottság a szavazás eredményét a választókörzeti választási bizottságok a választókörzeti választások menetéről és eredményéről szóló jegyzőkönyvei alapján állapítja meg. Amennyiben kétségek merülnek fel a jegyzőkönyvbe foglalt adatokkal kapcsolatban, jogában áll a választókörzeti választási bizottságtól magyarázatot és egyéb adatokat kérni; a nyilvánvaló hibákat a választókörzeti választási bizottsággal együttműködve maga javítja ki, más esetekben felkéri a választókörzeti választási bizottságot, hogy küszöbölje ki a megállapításra került hiányosságokat. E tevékenységnél jelen lehetnek a választási bizottságok tagjai és jegyzői, a szavazatösszesítő testületeik szakemberei, a nemzetközi szervezetek megfigyelői és más személyek, akiknek erre a járási választási bizottság engedélyt adott.

128. § A járási választási bizottság jegyzőkönyve

(1) A járási választási bizottság a választások végeredményéről szóló jegyzőkönyvben feltünteti

- a) a választókörzetek és a választókörzeti választási bizottságok számát, amelyek a szavazások eredményét kézbesítették,
- b) a választói névjegyzékbe bejegyzett választópolgárok számát,
- c) a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- d) a leadásra került borítékok számát,
- e) a leadásra került szavazólapok számát,
- f) a leadásra került érvényes szavazólapok számát,
- g) az „igen” és „nem” szavazatok számát.

(2) A járási választási bizottság a szavazások eredményeiről szóló aláírt jegyzőkönyvet haladéktalanul elektronikusán kézbesíti az állami bizottságnak, valamint biztosítja a jegyzőkönyv egy eredeti példányát postai úton történő kézbesítését az állami bizottság részére három napon belül. A járási választási bizottság az állami bizottság utasítására

fejezi be tevékenységét. A népszavazás dokumentumait megőrzésre átadja a járási hivatalnak.

129. § Az állami bizottság jegyzőkönyve

(1) Az állami bizottság a népszavazásról szóló jegyzőkönyvben feltünteti

- a) a jegyzőkönyvet megküldő járási választási bizottságok számát,
- b) a választókörzeti választási bizottságok számát,
- c) a választói névjegyzékbe bejegyzett választópolgárok számát,
- d) a választásokon részt vett választópolgárok számát,
- e) a leadásra került borítékok számát,
- f) a leadásra került szavazólapok számát,
- g) a leadásra került érvényes szavazólapok számát,
- h) az „igen” és a „nem” szavazatok számát.

(2) Az állami bizottság a jegyzőkönyvet átadja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának.

130. § A népszavazás eredményének kihirdetése

A népszavazás eredményének kihirdetése magában kell, hogy foglalja

- a) a népszavazás napját,
- b) a választói névjegyzékben szereplő választópolgárok számát,
- c) a választásokon részt vett választópolgárok számát,
- d) az „igen” -nel szavazó választópolgárok számát,
- e) a „nem” -mel szavazó választópolgárok számát,
- f) annak megállapítását, hogy az elnök visszahívásra került, vagy nem került visszahívásra.

HATODIK RÉSZ

Az önkormányzati kerületi szervek megválasztása

131. § Választójog

Az önkormányzati kerületi szervek megválasztásában a Szlovák Köztársaság polgárai és azon külföldi személyek jogosultak részt venni, akiknek az önkormányzati kerület területéhez tartozó községben állandó lakhelyük van, vagy akiknek az állandó lakhelye olyan katonai körzetben van, amely az önkormányzati

kerületi szervek megválasztásának céljaira annak illetékességi területéhez tartozik (a továbbiakban „az önkormányzati kerület lakosa”).

Választhatóság joga

132. §

Az önkormányzati kerület képviselő-testületének (a továbbiakban „a képviselő-testület”) képviselőjévé az önkormányzati kerület olyan lakosa választható meg, akinek állandó lakóhelye van olyan községben vagy katonai körzetben, amely azon választási kerület illetékességi területéhez tartozik, amelyben jelölteti magát, és aki legkésőbb a választások napján betölti 18. életévét.

133. §

Az önkormányzati kerület elnökévé az önkormányzati kerület azon lakosa választható meg, aki legkésőbb a választások napján betölti 25. életévét.

134. §

Választókerületek

(1) A képviselő-testületi választások céljaira minden önkormányzati kerületben több mandátumos választókerületeket hoznak létre, melyekben a képviselő-testület képviselőit az önkormányzati kerület lakosságának arányához viszonyítva választják meg.

(2) A választókerületeket, a képviselő-testületükbe választható képviselők számát, valamint a választókerületek választási bizottságai székhelyeit a képviselő-testület a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül határozza meg és hozza nyilvánosságra.

(3) Az önkormányzati kerület a választókerületek jegyzékét, a képviselő-testületükbe választható képviselők számát, az egyes választókerületekbe tartozó községek jegyzékét, valamint a választókerületek választási bizottságai székhelyei jegyzékét haladéktalanul elküldi az állami bizottság jegyzőjének, valamint az önkormányzati kerületbe tartozó községeknek. Ezeket az adatokat egyúttal a honlapján is közzé teszi.

(4) Az önkormányzati kerület elnöke megválasztása céljából minden önkormányzati kerület egy egymandátumos választókerületet alkot.

135. §

Az önkormányzati kerület választási bizottsága

(1) Az önkormányzati kerület választási bizottságába egy tagot és egy póttagot delegál minden politikai párt vagy koalíció, amely jelöltlistát nyújt be a képviselő-testületi választásokra az önkormányzati kerület választókerületeinek legalább egy harmadában. A politikai párt vagy koalíció a tag és a póttag delegálásáról szóló értesítést a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül az önkormányzati kerület elnökének kézbesíti.

(2) A tag és a póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

- a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetők,
- a póttag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetők,
- annak a személynek az utónevét és családi nevét, valamint aláírását, aki

1. jogosult a politikai párt nevében eljárni, valamint a politikai párt bélyegzője lenyomatát,

2. koalíció esetén jogosult valamennyi, a koalíciót alkotó politikai párt nevében eljárni, valamint annak bélyegzője lenyomatát.

(3) A tag és a póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikusan kézbesíthető. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben az önkormányzati kerület választási bizottsága nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha tagjainak száma öt alá csökken, és póttaggal nem rendelkezik, a hiányzó tagokat az önkormányzati kerület elnöke nevezi ki.

(5) Az önkormányzati kerület választási bizottsága első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést az önkormányzati kerület elnöke hívja össze.

(6) Az önkormányzati kerület választási bizottsága jegyzőjét az önkormányzati kerület elnöke nevezi ki és hívja vissza.

(7) A politikai párt vagy a koalíció, a képviselő-testületi választásokra benyújtott jelöltlistája visszavonása esetén, az adott

politikai párt vagy koalíció elveszíti tagságát az önkormányzati kerületi választási bizottságnak.

(8) Az önkormányzati kerület választási bizottsági tagsága egyaránt megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek az önkormányzati kerület választási bizottsága elnökének a tag visszahívásáról az őt delegáló párt vagy koalíció részéről, vagy a választási bizottsági tagnak az önkormányzati kerületi választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. Az önkormányzati kerületi választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez a póttagra nem vonatkozik.

(9) Az önkormányzati kerület választási bizottsága az egész választási időszakra vonatkozóan kerül létrehozásra.

(10) Az önkormányzati kerület választási bizottsága

- megvizsgálja a jelöltlistákat és dönt a jelöltek nyilvántartásba vételéről,
- felügyeli a választókerületek és választókerületek választási bizottságai felkészültségét jelen törvény rendelkezéseibe foglalt feladataik ellátására,
- megvitatja az önkormányzati kerület hivatala információit a választások szervezési és technikai előkészítéséről,
- megvitatja a szavazatösszesítő testület működése biztosításáról szóló információkat,
- felügyeli a szavazás eredményei feldolgozását,
- a választások eredményéről jegyzőkönyvet készít,
- kihirdeti az önkormányzati kerületi választások eredményeit,
- a megválasztott jelölteknek a megválasztásukat igazoló okiratot ad ki,
- a választási dokumentumokat megőrzésre átadja az önkormányzati kerületnek.

136. §

Választókerületi választási bizottság

(1) A választókerületi választási bizottságba egy tagot és egy póttagot delegál minden politikai párt vagy koalíció, amely jelöltlistát nyújt be a képviselő-testületi választásokra a választókerületben. A politikai párt vagy koalíció a tag és a póttag delegálásáról szóló értesítést a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül az önkormányzati kerület elnökének kézbesíti.

(2) A tag és a póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

- a) a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint a tag postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetők,
- b) a póttag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetők,
- c) annak a személynek az utónevét és családi nevét valamint aláírását, aki
 1. jogosult a politikai párt nevében eljárni, valamint a politikai párt bélyegzője lenyomatát,
 2. koalíció esetén jogosult valamennyi, a koalíciót alkotó politikai párt nevében eljárni, valamint annak bélyegzője lenyomatát.

(3) A tag és a póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikusan kézbesíthető. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben a választókerületi választási bizottság nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha tagjainak száma öt alá csökken, és nem rendelkezik póttaggal, a hiányzó tagokat az önkormányzati kerület elnöke nevezi ki.

(5) A választókerületi választási bizottság első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést az önkormányzati kerület elnöke hívja össze.

(6) A politikai párt vagy a koalíció, a képviselő-testületi választásokra benyújtott jelöltlistája visszavonása esetén, az adott politikai párt vagy koalíció elveszíti tagságát a választókerületi választási bizottságban.

(7) A választókerületi választási bizottsági tagság egyaránt megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek a választókerületi választási bizottság elnökének a tag visszahívásáról az őt delegáló párt vagy koalíció részéről, vagy a választási bizottsági tagnak a választókerületi választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. A választókerületi választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez a póttagra nem vonatkozik.

(8) A választókerületi választási bizottság

az egész választási időszakra vonatkozóan kerül létrehozásra.

(9) A választókerületi választási bizottság a) felügyeli a választókörzeti választási bizottságok felkészültségét jelen törvény rendelkezéseibe foglalt feladataik ellátására,

b) megvitatja az önkormányzati kerület hivatala információit a választások szervezési és technikai előkészítéséről,

c) megvitatja szavazatösszesítő testülete működése biztosításáról szóló információkat,

d) felügyeli a szavazás eredményei feldolgozását,

e) a választókerületi választások eredményéről jegyzőkönyvet készít,

f) kihirdeti a választókerület választási eredményeit,

g) a választási dokumentumokat megőrzésre átadja az önkormányzati kerületnek.

(10) A választókerületi választási bizottság illetékességi területe megegyezik a választókerületével.

137. §

A választókerület jegyzője

A választókerületi választási bizottság jegyzőjét az önkormányzati kerület elnöke nevezi ki és hívja vissza.

138. §

A választókörzeti választási bizottság

(1) A választókörzeti választási bizottságba egy tagot és egy póttagot delegál minden politikai párt vagy koalíció, amely jelöltlistát nyújt be a képviselő-testületi választásokra abban a választókerületben, melynek része az adott választókörzet. A politikai párt vagy koalíció a tag és a póttag delegálásáról szóló értesítést a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül a község polgármesterének kézbesíti.

(2) A tag és a póttag delegálásáról szóló értesítés tartalmazza

a) a tag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint a tag postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetők,

b) a póttag utónevét és családi nevét, születése dátumát, valamint postai értesítési címét, amelyre iratok kézbesíthetők,

c) annak a személynek az utónevét és családi nevét valamint aláírását, aki

1. jogosult a politikai párt nevében eljárni, valamint a politikai párt bélyegzője lenyomatát,

2. koalíció esetén jogosult valamennyi,

a koalíciót alkotó politikai párt nevében eljárni, valamint annak bélyegzője lenyomatát.

(3) A tag és a póttag delegálásáról szóló értesítés okirat formájában vagy elektronikusan kézbesíthető. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A határidő letelte után kézbesítésre kerülő értesítéseket nem veszik figyelembe.

(4) Amennyiben a választókörzet választási bizottsága nem az 1. bekezdés értelmében kerül kialakításra, vagy ha tagjainak száma ötnél kevesebb és nem rendelkezik póttaggal, a hiányzó tagokat a község polgármestere nevezi ki.

(5) A választókörzeti választási bizottság első ülését a választások kiírásáról szóló határozatban megszabott határidőn belül tartják meg; az ülést a község polgármestere hívja össze.

(6) Amennyiben a politikai párt vagy a koalíció visszavonja jelöltlistáját, melyet a képviselő-testületi választásokra nyújtott be, ennek következményeként az adott politikai párt vagy koalíció elveszíti tagságát a választókörzeti választási bizottságban.

(7) A választókörzeti választási bizottsági tagság egyaránt megszűnik azzal a nappal, amikor írásbeli értesítést kézbesítenek a választókörzeti választási bizottság elnökének a tag visszahívásáról az őt delegáló párt vagy koalíció részéről, vagy a választási bizottsági tagnak a választókörzeti választási bizottság elnökéhez benyújtott írásos lemondásával, aki póttagot rendel be. A választókörzeti választási bizottsági tagság megszűnik abban az esetben is, ha a tag nem teszi le a fogadalmát legkésőbb tíz nappal a választások napja előtt; ez nem érinti a póttagot.

(8) A választókörzeti választási bizottság a) bebiztosítja a választások szabályszerű menetét,

b) bejegyzi a választópolgárokat a választások napján a választási névjegyzékbe,

c) megszámlolja a szavazatokat és jegyzőkönyvet készít választókörzetben lezajlott szavazás menetéről és eredményéről,

d) a választási dokumentumokat megőrzésre átadja a községnek.

(9) A választókörzeti választási bizottság az egész választási időszakra vonatkozóan kerül létrehozásra.

139. §**A képviselőtestületi választások jelöltlistája**

(1) Jelöltlistát külön törvényi rendelkezés szerint bejegyzett politikai párt, valamint független jelölt nyújthat be. A politikai párt írásban, levélben, valamint elektronikus formában, meghatalmazottja közvetítésével, a független jelölt személyesen kézbesíti a jelöltlistát legkésőbb 55 nappal a választások napja előtt az önkormányzati kerület választási bizottsága jegyzőjének. A kézbesítés határideje a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A fentiekben meghatározott módtól eltérő módon, valamint a határidő letelte után kézbesítésre kerülő jelöltlistákat nem veszik figyelembe.

(2) A választások céljából a politikai pártok koalícióra léphetnek és az 1. bekezdés szerint eljárva közös jelöltlistát nyújthatnak be.

(3) Amennyiben két vagy több választókerület képviselőtestületébe választanak képviselőket, a politikai párt vagy koalíció minden választókerületben nyújthat be jelöltlistát. Ha a politikai párt önállóan nyújt be jelöltlistát egy választókerületben, ugyanabba a képviselőtestületbe más választókerületben nem nyújthat be koalíciós jelöltlistát; ha a politikai párt koalíciós jelöltlistát nyújt be, jelöltlistát ugyanabba a képviselőtestületbe más választókerületben csak ugyanazon koalíció keretein belül nyújthat be.

(4) A politikai párt vagy koalíció jelöltlistája tartalmazza

- a) a politikai párt megnevezését vagy a koalíciót alkotó politikai pártok megnevezését és a választókerület számát,
- b) a jelöltek jegyzékét, mely tartalmazza minden egyes jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, születése dátumát, aktuális foglalkozását a jelöltlista benyújtása idején, a jelölt állandó lakhelye címét, valamint sorszámát a jelöltlistán arab számmal kifejezve,
- c) a politikai párt meghatalmazottjának utónevét és családi nevét, valamint aláírását és a politikai párt bélyegzője lenyomatát; koalíció esetén minden, a koalíciót alkotó politikai párt meghatalmazottjának utó- és család nevét, aláírását és valamennyi politikai párt bélyegzője lenyomatát.

(5) A politikai párt vagy koalíció jelöltlistájához csatolni kell

- a) minden jelölt saját kezűleg aláírt nyilat-

kozátát arról, hogy a jelölésével egyetért, nem jelölteti magát más párt jelöltlistáján és nincs akadályoztatva választhatósági joga gyakorlásában,

- b) értesítést a politikai párt vagy koalíció meghatalmazottjáról és helyetteséről, azok utóneve és családi neve és postai értesítési címük feltüntetésével, amelyre iratok kézbesíthetők; a meghatalmazott eljárása a választásokkal kapcsolatban a politikai párt vagy koalícióra nézve kötelező érvényű, mindemellett a meghatalmazott vagy annak helyettese nem lehet sem jelölt, sem az önkormányzati kerület választási bizottsága jegyzője.

(6) A politikai párt legfeljebb annyi jelöltet tüntethet fel jelöltlistáján, ahány képviselő megválasztható az adott választókerület képviselő-testületébe.

(7) A független jelölt jelöltlistája tartalmazza a választókerület számát, a jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, születése dátumát, aktuális foglalkozását a jelöltlista benyújtása idején, állandó lakhelye címét és saját kezű aláírását.

(8) A független jelölt jelöltlistájához csatolni kell a jelölt saját kezűleg aláírt nyilatkozatát arról, hogy a jelölésével egyetért, nem jelölteti magát más párt jelöltlistáján és nincs akadályoztatva választhatósági joga gyakorlásában.

(9) Valamennyi független jelölt jelöltlistája részét alkotja az a külön okirat, melyet a jelöltséget támogató választópolgárok írtak alá, akik állandó lakhellyel rendelkeznek olyan községben vagy katonai körzetben, amely abba a választókerületbe tartozik, ahol jelölteti magát (továbbiakban, mint „külön okirat”), mely 400 aláírást tartalmaz. E külön okiratban minden választópolgár az aláírásán kívül feltünteti az utónevét és családi nevét, születése dátumát, az állandó lakhelye címét, mely alatt a község megnevezését, az utca megnevezését, amennyiben a község utcákra tagolódik, valamint a házszámot értjük. A külön okirat valamennyi lapján feltüntetik a jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, születése dátumát és állandó lakhelye címét. Egy külön okirattal csak egy jelölt támogatható.

(10) A képviselőtestületi képviselőjelöltnek olyan községben kell állandó lakhellyel rendelkeznie, amely azon választókerület területén van, amelyben jelölteti magát.

(11) A képviselőjelölt a képviselőtestületi választásokon csak egy választókerület-

ben indulhat.

(12) A képviselőtestület képviselőjelöltje jelöltheti magát az önkormányzati kerület elnöki tisztségére is.

(13) Az önkormányzati kerület jegyzője megállapítja, hogy a benyújtásra került jelöltlisták tartalmazzák-e a 4. és 7. bekezdés szerinti alaki és tartalmi kellékeket, valamint hogy mellékelték-e hozzájuk az 5., 8. és 9. bekezdésben meghatározott iratokat. Amennyiben nem, felszólítja a politikai párt vagy koalíció meghatalmazottját, vagy a független jelöltet, hogy az általa megszabott méltányos határidőn belül a jelöltlistát módosítsa vagy egészítse ki.

(14) A jelöltlista benyújtását követően nincs mód a jelöltlista további jelöltekkel történő kiegészítésére vagy a jelöltek sorrendje módosítására.

(15) Az önkormányzati kerület választási bizottsága jegyzője az önkormányzati kerület választási bizottsága első ülésén a jelöltlistákat felülvizsgálatra és nyilvántartásba vételre beterjeszti a bizottságnak.

(16) Az önkormányzati kerület választási bizottsága jegyzője az önkormányzati kerület hivatala közreműködésével az 1. bekezdésben meghatározott határidő elteltével haladéktalanul megküldi az egyes választási kerületek képviselőtestületi jelöltjei névjegyzékét valamennyi, az önkormányzati kerület területén megtalálható községnek.

140. §**A képviselőtestületi választások jelöltjeinek nyilvántartásba vétele**

(1) Az önkormányzati kerület választási bizottsága az előterjesztett jelöltlistákat felülvizsgálja. Az önkormányzati kerület választási bizottsága a jelöltlistákat szavatösszesítő testülete közreműködésével vizsgálja meg.

(2) Az önkormányzati kerület választási bizottsága nem veszi nyilvántartásba a jelöltet,

- a) aki nem felel meg a 132. §-ban meghatározott követelményeknek,
- b) aki választhatósági joga gyakorlásában a 6. §-ban foglaltak szerint akadályoztatva van,
- c) ha több politikai párt vagy koalíció jelöltlistáján szerepel, arról a listáról, amelyhez nincs mellékelve a nyilatkozata 139. § 5. bek. a) pontja vagy 8. bek. sze-

rint; ha a jelölt több jelöltlistához írt alá nyilatkozatot, minden jelöltlistáról törlik, d) ha a jelöltlistán a megszabott jelöltszámot meghaladó helyen szerepel, e) ha nem mellékelte a külön okiratot a 139. § 9. bek. értelmében, vagy a mellékelt külön okirata nem hiánytalan.

(3) Az önkormányzati kerület választási bizottsága a jelölteket legkésőbb 45 nappal a választások napja előtt nyilvántartásba veszi, és a nyilvántartásba vételt jelzi a jelöltlistákon. A jelöltek nyilvántartásba vétele a szavazólapok kinyomtatásának feltétele.

(4) A jelöltek nyilvántartásba vételéről vagy nyilvántartásba vétele elutasításáról az önkormányzati kerület választási bizottsága haladéktalanul határozatot készít, melyet annak elnöke ír alá, majd felszólítja a politikai pártok és koalíciók meghatalmazottjait és a független képviselőket, hogy a határozatot 24 órán belül vegyék át. Ha a politikai párt vagy a koalíció vagy a független képviselő a megadott határidőn belül a határozatot nem veszi át, úgy tekintenek rá, mintha az átvételre került volna.

(5) Az önkormányzati kerület választási bizottságának a jelölt nyilvántartásba vételét elutasító határozata ellen az érintett politikai párt, koalíció vagy az érintett független képviselő a jelölt nyilvántartásba vételének kimondása érdekében bírósági indítványt nyújthat be.

(6) Ha a bíróság kimondja a jelölt nyilvántartásba vételét, a bírósági határozat kézhezvételétől számított 24 órán belül az önkormányzati kerület választási bizottsága a határozatot végrehajtja és a nyilvántartásba vételt a jelöltlistán feltünteti.

141. §

A képviselőtestületi választások nyilvántartásba vett jelöltjeinek névjegyzéke

(1) A nyilvántartásba vett jelöltek névjegyzékében feltüntetik a jelölt sorszámát, utónevét és családi nevét, tudományos címét, életkorát, foglalkozását a jelöltlistában foglaltak értelmében, állandó lakcíme községe megnevezését és az öt jelölő politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok nevét, vagy az adatot, hogy a jelölt független, a választókerület számát, valamint az adott választókerületben választásra kerülő képviselők számát. A névjegyzékben a jelölteket családnevük szerinti betűrendben tüntetik fel.

(2) Az önkormányzati kerület választási bizottsága legkésőbb 35 nappal a választások napja előtt megküldi az állami bizottságnak és az önkormányzati kerület területén megtalálható valamennyi községnek a nyilvántartásba vett jelöltek választókerületek szerinti névjegyzékét. A szükséges számú névjegyzéket az önkormányzati kerület közreműködésével az önkormányzati kerület választási bizottsága biztosítja.

(3) A nyilvántartásba vett jelöltek névjegyzékét a község legkésőbb 25 nappal a választások napja előtt a helyi szokásoknak megfelelően nyilvánosságra hozza.

142. §

A képviselőtestületi választások jelöltlistájának visszavonása, a jelölt lemondása vagy visszahívása

(1) A politikai párt vagy koalíció legkésőbb 48 órával a választások kezdete előtt meghatalmazottján keresztül írásban visszavonhatja jelöltlistáját.

(2) A jelölt a legkésőbb 48 órával a választások kezdete előtt visszaléphet a jelöltségétől; visszalépését írásos dokumentum formájában kell közölnie, és az aláírásának hatóságilag hitelesítésre kell kerülnie. Legkésőbb 48 órával a választások kezdete előtt a jelölt jelölését visszavonhatja meghatalmazottja által a politikai párt vagy koalíció is, mely őt jelölte.

(3) A jelöltlista politikai párt vagy koalíció általi visszavonását, a jelöltségről való lemondást vagy visszahívást az önkormányzati kerület választási bizottsága elnökének kötelező kézbesíteni, aki biztosítja ennek közzétételét a szavazóhelyiségekben. A jelöltlista politikai párt vagy koalíció általi visszavonását, a jelöltségtől való visszalépést vagy visszahívást visszavonni nem lehet.

(4) Ha a jelölt a jelöltek nyilvántartásba vételét követően lép vissza vagy kerül visszahívásra, vagy ha a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai párt azt követően szűnik meg, hogy a jelölteket nyilvántartásba vették, a jelölt adatai a szavazólapon maradnak, de a mandátumok elosztásánál nem veszik figyelembe.

143. §

A képviselőtestületi választások szavazólapjai

(1) A képviselőtestületi választások esetében minden választókerületben egy

közös szavazólap készül valamennyi nyilvántartásba vett jelölt feltüntetésével. Az összes nyilvántartásba vett jelöltet kizárólag a szavazólap egyik oldalán kell feltüntetni. A szavazólapokon feltüntetett adatok helyességét az önkormányzati kerület választási bizottsága ellenőrzi, majd a szavazólap eredeti példányát hivatalos bélyegzője lenyomatával látja el. A szavazólap eredeti példányát szolgál mintaként a szavazólapok nyomtatásánál.

(2) Az 1. bekezdés szerinti szavazólapokat a szükséges mennyiségben a belügyminisztérium közreműködésével az önkormányzati kerület választási bizottsága biztosítja.

(3) A szavazólapon a választások napját, valamint a jelölteket betűrendben tüntetik fel, a sorszámuk, az utónevük és családi nevük, tudományos címük, életkoruk, foglalkozásuk a jelöltlista értelmében, az állandó lakhelyük községe, és az őket jelölő politikai párt vagy koalíciót alkotó politikai pártok megnevezésével, vagy azon adat megadásával, hogy független jelölről van szó. A szavazólapon a jelölteket a családnevük szerint betűrendben kell feltüntetni. A szavazólapon fel kell tüntetni a választókerület számát, valamint az adott választókerületben megválasztásra kerülő képviselők számát.

(4) Amennyiben a politikai párt a nevében nagybetűket alkalmaz, a nevét a szavazólapon ugyanolyan módon tüntetik fel, mint a többi politikai párt nevét.

(5) A belügyminisztérium a járási hivatalok közreműködésével biztosítja a szavazólapok kézbesítését a községeknek; úgy, hogy azok legkésőbb a választások napján kézbesítésre kerüljenek a választókerületek választási bizottságai részére.

(6) A választópolgár a szavazólapokat a választások napján a szavazóhelyiségben kapja kézhez.

144. §

Az önkormányzati kerületek elnökválasztásának jelöltlistája

(1) Jelöltlistát külön törvényi rendelkezés szerint nyilvántartott politikai párt, valamint független jelölt nyújthat be. A politikai párt okirat formájában, valamint elektronikusan, meghatalmazottja közvetítésével, a független jelölt személyesen kézbesíti a jelöltlistát legkésőbb 55 nappal a választások napja előtt az önkormányzati kerületi választási bizottság jegyzőjének. A kézbesítés határideje

a meghatározásra került időtartam utolsó napja elteltével jár le. A fentiekben meghatározott módtól eltérő módon kézbesített, valamint a határidő letelte után kézbesítésre kerülő jelöltlistákat nem veszik figyelembe.

(2) A politikai pártok a választások céljaira koalícióra léphetnek, és közös jelöltlistát nyújthatnak be az 1. bekezdés szerint eljárva. Ha a politikai párt önálló jelöltlistát nyújt be, nem nyújthat be koalíció részeként jelöltlistát az önkormányzati kerületi elnökválasztására.

(3) A politikai párt vagy koalíció jelöltlistája tartalmazza

a) a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok nevét,
b) a jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, születése dátumát, a jelöltlista benyújtása idején aktuális foglalkozását, a jelölt állandó lakhelye címét,
c) a politikai párt nevében eljárni jogosult személy utónevét és családi nevét, tisztségét, valamint aláírását és a politikai párt bélyegzője lenyomatát; koalíció esetén minden, a koalíciót alkotó minden politikai párt esetében a nevében eljárni jogosult személy utónevét és családi nevét, tisztségét, aláírását és valamennyi politikai párt bélyegzője lenyomatát, mely a koalíciót alkotja.

(4) A politikai párt vagy koalíció jelöltlistájához csatolni kell

a) a jelölt saját kezűleg aláírt nyilatkozatát arról, hogy a jelölésével egyetért, nem jelölteti magát más párt jelöltlistáján és nincs akadályoztatva választhatósági joga gyakorlásában,
b) az értesítést a politikai párt vagy koalíció meghatalmazottjáról és helyetteséről, azok utóneve és családi neve, valamint postai értesítési címük feltüntetésével, amelyre iratok kézbesíthetők; a meghatalmazott eljárása a választásokkal kapcsolatban a politikai pártra vagy koalícióra nézve kötelező érvényű, mindemellett a meghatalmazott vagy annak helyettese nem lehet sem jelölt, sem az önkormányzati kerület választási bizottsága jegyzője.

(5) A politikai párt vagy koalíció jelöltlistáján legfeljebb egy jelöltet tüntethet fel.

(6) A független jelölt jelöltlistája tartalmazza a jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, születése dátumát, aktuális foglalkozását a jelöltlista benyújtása idején, állandó lakhelye címét és saját kezű aláírását.

(7) A független jelölt jelöltlistájához csatolni kell a jelölt saját kezűleg aláírt nyilatkozatát arról, hogy a jelölésével egyetért, nem jelölteti magát más párt jelöltlistáján és nincs akadályoztatva választhatósági joga gyakorlásában.

(8) Minden független jelölt jelöltlistája részét alkotja az a külön okirat, melyet a jelöltséget támogató, a választókerületbe tartozó választópolgárok írtak alá, mely 1 000 aláírást tartalmaz. E külön okiratban minden választópolgár az aláírásán kívül feltünteti az utónevét és családi nevét, születése dátumát, az állandó lakhelye címét, mely alatt a község megnevezését, az utca megnevezését, amennyiben a község utcákra tagolódik, valamint a házszámot értjük. A külön okirat valamennyi lapján feltüntetik a jelölt utónevét és családi nevét, tudományos címét, születése dátumát és állandó lakhelye címét. Egy külön okirattal csak egy jelölt támogatható.

(9) Az önkormányzati kerület elnökjelöltjének olyan községben vagy katonai körzetben kell állandó lakhellyel rendelkeznie, amely azon választókerület területén van, amelyben jelölteti magát.

(10) Az önkormányzati kerület elnökjelöltje jelöltetheti magát a képviselő-testület képviselőjelölti tisztségére is.

(11) Az önkormányzati kerület jegyzője megállapítja, hogy a benyújtásra került jelöltlisták tartalmazzák-e a 3. és 6. bekezdés szerinti alaki és tartalmi kellemeket, valamint hogy mellékeltek-e hozzájuk a 4., 7. és 8. bekezdésben meghatározott dokumentumokat. Amennyiben nem, felszólítja a politikai párt vagy koalíció meghatalmazottját, vagy a független jelöltet, hogy az általa megszabott méltányos határidőn belül a jelöltlistát módosítsa vagy egészítse ki.

(12) Az önkormányzati kerületi választási bizottság jegyzője a jelöltlistákat felülvizsgálatra és nyilvántartásba vételre be terjeszti a bizottságnak az önkormányzati kerületi választási bizottság első ülésén.

145. § Az önkormányzati kerületi elnökválasztás jelöltjeinek nyilvántartásba vétele

(1) Az önkormányzati kerület választási bizottsága az előterjesztett jelöltlistákat felülvizsgálja. Az önkormányzati kerületi választási bizottság a jelöltlistákat szavazatösszesítő testülete közreműködésével

vizsgálja meg.

(2) Az önkormányzati kerület választási bizottsága nem veszi nyilvántartásba a jelöltet,

a) ha választhatósági joga gyakorlásának a 6. §-ban foglaltak szerint akadálya van,
b) aki nem felel meg a 133. §-ban meghatározott követelményeknek,
c) ha több politikai párt vagy koalíció jelöltlistáján szerepel, arról a listáról, amelyhez nincs mellékelve a nyilatkozata 144. § 4. bek. a) pontja vagy 7. bek. szerint; ha a jelölt több jelöltlistához írt alá nyilatkozatot, minden jelöltlistáról törlik,
d) aki a jelöltlistához nem mellékelte a külön okiratot a 144. § 8. bek. értelmében, vagy a mellékelte külön okirata nem hiánytalan.

(3) Az önkormányzati kerület választási bizottsága a jelöltek legkésőbb 45 nappal a választások napja előtt nyilvántartásba veszi, és a nyilvántartásba vételt jelzi a jelöltlistákon. A jelöltek nyilvántartásba vétele a szavazólapok kinyomtatásának feltétele.

(4) A jelöltek nyilvántartásba vételéről vagy nyilvántartásba vétele elutasításáról az önkormányzati kerület választási bizottsága haladéktalanul határozatot készít, melyet annak elnöke ír alá, majd felszólítja a politikai pártokat, koalíciókat és a független jelöltek, hogy a határozatot 24 órán belül vegyék át. Ha a politikai párt vagy a koalíció vagy a független jelölt a megadott határidőn belül a határozatot nem veszi át, úgy tekintenek rá, mintha az átvételre került volna.

(5) Az önkormányzati kerület választási bizottságának a jelölt nyilvántartásba vételét elutasító határozata ellen az érintett politikai párt, koalíció vagy az érintett független jelölt bírósági indítványt nyújthat be a jelölt nyilvántartásba vételének kimondása érdekében.

(6) Ha a bíróság kimondja a jelölt nyilvántartásba vételét, a bírósági határozat kézhezvételétől számított 24 órán belül az önkormányzati kerület választási bizottsága a határozatot végrehajtja és a nyilvántartásba vételt a jelöltlistán feltünteti.

146. § Az önkormányzati kerületi elnökválasztás nyilvántartásba vett jelöltjeinek névjegyzéke

(1) A nyilvántartásba vett jelöltek névjegyzékében feltüntetik a jelölt sorszámát,

utónevét és családi nevét, tudományos címét, életkorát, foglalkozását a jelöltlistában foglaltak értelmében, állandó lakcíme községe megnevezését és az öt jelölt politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok nevét, vagy az adatot, hogy a jelölt független. A névjegyzékben a jelöltek családnevük szerinti betűrendben tüntetik fel.

(2) Az önkormányzati kerület választási bizottsága legkésőbb 35 nappal a választások napja előtt megküldi az állami bizottságnak és az önkormányzati kerület területén megtalálható valamennyi községnek a nyilvántartásba vett jelöltek névjegyzékét. A szükséges számú névjegyzékét az önkormányzati kerület közreműködésével az önkormányzati kerület választási bizottsága biztosítja.

(3) A nyilvántartásba vett jelöltek névjegyzékét a község legkésőbb 25 nappal a választások napja előtt a helyi szokásoknak megfelelően nyilvánosságra hozza.

147. §

Az önkormányzati kerületi elnökválasztás jelöltlistájának visszavonása, a jelölt lemondása vagy visszahívása

A 142. § az önkormányzati kerületi elnökválasztás esetében is érvényben van.

148. §

Az önkormányzati kerületi elnökválasztás szavazólapjai

(1) Az önkormányzati kerületi elnökválasztás esetében valamennyi nyilvántartásba vett jelölt feltüntetésével közös szavazólap készül. Az összes nyilvántartásba vett jelöltet kizárólag a szavazólap egyik oldalán kell feltüntetni. A szavazólapokon feltüntetett adatok helyességét az önkormányzati kerület választási bizottsága ellenőrzi, majd a szavazólap eredeti példányát hivatalos bélyegzője lenyomatával látja el. A szavazólap eredeti példányát szolgál mintaként a szavazólapok nyomtatásánál.

(2) Az 1. bekezdés szerinti szavazólapokat a szükséges mennyiségben a belügyminisztérium közreműködésével az önkormányzati kerület választási bizottsága biztosítja.

(3) A szavazólapon a választások napját, valamint a jelöltek betűrendben tüntetik fel, a sorszámu, az utónevük és családi nevük, tudományos címük, életkoruk,

foglalkozásuk a jelöltlista értelmében, az állandó lakhelyük községe, és az őket jelölő politikai párt vagy koalíciót alkotó politikai pártok megnevezésével, vagy azon adat megadásával, hogy független jelöltre van szó. A szavazólapon a jelöltek a családnevük szerint betűrendben kell feltüntetni.

(4) A 143. § 4-től a 6. bekezdéséig terjedő rendelkezések az önkormányzati kerületi elnökválasztás esetében is érvényben vannak.

149. §

A választások kiírása

(1) Az önkormányzati kerületek szerveibe történő választásokat a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke legkésőbb 110 nappal azok megtartásának napja előtt kiírja.

(2) A képviselő-testületi választások és az elnökválasztás a megbízási időszak utolsó 14 napjában kerülnek megtartásra.

(3) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke akkor is kihirdeti az önkormányzati kerületek szerveibe történő választásokat, ha

- a) valamelyik önkormányzati kerületben bármilyen okból kifolyólag jelen törvény értelmében nem tartottak választásokat,
- b) a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága érvénytelenítette a választásokat vagy megsemmisítette a választások eredményét,
- c) az önkormányzati kerületi elnökválasztás második fordulójában nincs két jelölt vagy az önkormányzati kerületi elnökválasztás jelöltjei a második fordulóban azonos számú szavazatot szereztek,
- d) a képviselő-testület képviselője mandátuma megszűnt és erre a mandátumra nincs pótképviselő, vagy ha az önkormányzati kerület elnökének mandátuma megszűnt.

(4) Ha a 3. bekezdés a) pontjában foglaltak megvalósultak, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke az állami bizottság általi választási eredmények nyilvánosságra hozatalát követő 30 napon belül kiírja a választásokat.

(5) A 3. bekezdés d) pontjában foglaltak értelmében az önkormányzati kerületek szerveibe történő választásokra vonatkozó kérvényt az önkormányzati kerület a belügyminisztériumnak nyújtja be.

(6) A 3. bekezdés értelmében megtartott

választásokra vonatkozó határidőket a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elnöke választások kiírásáról szóló határozatának melléklete tartalmazza.

(7) A 3. bekezdés értelmében kiírandó, az önkormányzati kerületek szerveibe történő választásokat a választási időszak utolsó hat hónapja alatt nem tartják meg.

150. §

A szavazás módja

(1) A választópolgárt, aki a választások napján felkereste az illetékes szavazóhelyiséget az állandó lakhelye szerinti választókörzetben és a választói névjegyzékben nem szerepel, a választókörzeti választási bizottság a személyi igazolványa vagy a külföldiek tartózkodására jogosító okmánya felmutatását követően bejegyzí a választói névjegyzékbe. Ezt követően a választókörzeti választási bizottság a választópolgárnak átadja a szavazólapokat és az üres borítékokot.

(2) A választópolgárt, aki a választások napján felkereste az állandó lakhelye szerinti illetékes szavazóhelyiséget és a 10. § 2. bek. értelmében meghozott bírósági határozatot mutat fel, a választókörzeti választási bizottság a személyi igazolványa vagy a külföldiek tartózkodásra jogosító okmánya felmutatását követően bejegyzí a választói névjegyzékbe. Ezt követően a bizottság a választópolgárnak átadja a szavazólapokat és az üres borítékokot.

(3) A választópolgár a szavazólapok kitöltésére kijelölt elkülönített területen az üres borítékba helyezi a képviselő-testületi választások egy szavazólapját és az önkormányzati kerületi elnökválasztások egy szavazólapját. A képviselő-testületi választások szavazólapján szereplő jelöltek neve előtt álló sorszám bekarikázásával megjelöli azokat a jelöltek, akikre a szavazatát leadja. A választópolgár legfeljebb annyi jelöltet karikázhat be, amennyi az adott választási körzetben megválasztható. Az önkormányzati elnökválasztási szavazólapon a választópolgár a sorszám bekarikázásával jelöli ki azt az egy jelöltet, akire a szavazatát leadja.

151. §

A szavazatok összeszámolása a választókörzeti választási bizottság által

A szavazólapok borítékból való kivételét követően a választókörzeti választási bizottság különválasztja a képviselő-tes-

tületi választásokra és az elnökválasztásra leadott szavazólapokat. Ezt követően megállapítja a képviselő-testületi választáson az egyes képviselőjelöltekre leadott érvényes szavazatok számát, és az önkormányzati elnökválasztáson az egyes elnökjelöltekre leadott érvényes szavazatok számát. Az eredményeket feltünteti a választókerületben megtartott szavazás menetéről és eredményéről készült jegyzőkönyvben.

152. §

A szavazólapok érvényességének elbírálása

(1) A szavazólap érvénytelen, ha a választópolgár nem jelölt meg karikázással egy jelöltet sem, vagy ha az adott választókerületben a képviselő-testületbe megválasztható megszabott számú képviselőnél több jelöltet jelölt meg karikázással, vagy ha az önkormányzati kerületi elnökválasztáson nem jelölt meg karikázással egy jelöltet sem, vagy ha egynél többet jelölt meg karikázással az önkormányzati kerületi elnökválasztáson.

(2) Ha a borítékban a képviselő-testületi választások esetében több szavazólap található, valamennyi érvénytelen. Ha az önkormányzati kerületi elnökválasztás esetében a borítékban több szavazólap található, valamennyi érvénytelen. Érvénytelennek minősülnek azok a szavazólapok is, amelyek nem az előírt formanyomtatvány alapján készültek.

153. §

A választókerületi választási bizottság jegyzőkönyve

(1) A választókerületi választási bizottság a választókerületi választások menetéről és eredményéről szóló jegyzőkönyvben feltünteti

- a szavazás megkezdésének és befejezésének időpontját, esetleg felfüggesztésének időpontját,
- a választói névjegyzékében szereplő választópolgárok számát,
- a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,
- a képviselő-testületi választásokon az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát,
- az önkormányzati kerületi elnökválasztáson az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát.

(2) A választókerületi választási bizottság

a választókerületi választások menetéről és eredményéről szóló jegyzőkönyv egy példányát haladéék nélkül kézbesíti a választókerületi választási bizottságnak. A választókerületi választási bizottság a választókerületi választási bizottság utasítására fejezi be tevékenységét.

154. §

A választások eredményének megállapítása a választókerületi választási bizottság által

A választókerületi választási bizottság a választások eredményét a választókerületi választási bizottságok a választókerületi választások menetéről és eredményéről szóló jegyzőkönyvei alapján állapítja meg. Amennyiben kétségek merülnek fel a jegyzőkönyvbe foglalt adatokkal kapcsolatban, jogában áll a választókerületi választási bizottságtól magyarázatot és egyéb adatokat kérni; a nyilvánvaló hibákat a választókerületi választási bizottsággal együttműködve maga javítja ki, más esetekben felkéri a választókerületi választási bizottságot, hogy küszöbölje ki a megállapításra került hiányosságokat. E tevékenységénél jelen lehetnek a választási bizottságok tagjai és jegyzői, a szavazatossszesítő testületeik szakemberei, a nemzetközi szervezetek megfigyelői és más személyek, akiknek erre a választókerületi választási bizottság engedélyt adott.

155. §

A választókerületi választási bizottság jegyzőkönyve

(1) A választókerületi választási bizottság a választókerületi választások eredményéről két eredeti példányban készít jegyzőkönyvet. A választókerületi választások eredményéről szóló jegyzőkönyvet a választókerületi választási bizottság elnöke és a bizottság többi tagja aláírásával látja el. Amennyiben a választókerületi választási bizottság valamelyik tagja a jegyzőkönyvet nem írta alá, annak okait a jegyzőkönyvben feltüntetheti. A választókerületi választások eredményéről szóló jegyzőkönyv aláírásának megtagadása nem befolyásolja a jegyzőkönyv érvényességét.

(2) A választókerületi választási bizottság a választókerületi választások eredményéről szóló jegyzőkönyvben feltünteti

- a választókerület választókerületi számát és azon választókerületi választási bizottságok számát, amelyek a szavazások eredményeit megküldték,
- a választói névjegyzékekbe bejegyzett

választópolgárok számát,

- a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
- a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,
- képviselő-testületi választásokon az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát,
- azon jelöltek utónevét és családi nevét, akiket a megválasztottak a képviselő-testület képviselőjévé, a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok nevét, amelyek őket jelölték, vagy a tényt, hogy független jelöltként indultak,
- a póttagok utónevét és családi nevét, a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok nevét, amelyek őket jelölték, vagy a tényt, hogy független jelöltként indultak,
- az önkormányzati kerületi elnökválasztáson az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát.

(3) A választókerületi választási bizottság a választókerületi választások eredményéről szóló jegyzőkönyvet haladéktalanul kézbesíti az önkormányzati kerületi választási bizottságnak. A választókerületi választási bizottság az önkormányzati kerületi választási bizottság utasítására befejezi tevékenységét. A választókerületi választási bizottság a választási dokumentumokat megőrzésre átadja önkormányzati kerületnek.

156. §

Az önkormányzati kerületi választási bizottság jegyzőkönyve a választások eredményéről

(1) Az önkormányzati kerület választási bizottsága az önkormányzati kerületi választások eredményéről két eredeti példányban készít jegyzőkönyvet. A választások eredményéről szóló jegyzőkönyvet az önkormányzati kerületi választási bizottság elnöke, valamint többi tagja az aláírásával látja el. Amennyiben az önkormányzati kerületi választási bizottság valamelyik tagja a jegyzőkönyvet nem írta alá, annak okait a jegyzőkönyvben feltüntetheti. A választások eredményéről szóló jegyzőkönyv aláírásának megtagadása nem befolyásolja a jegyzőkönyv érvényességét.

(2) Az önkormányzati kerület választási bizottsága a választások eredményéről szóló jegyzőkönyvben feltünteti

- a választókerületek számát és a választókerületi választási bizottságok számát,
- a választói névjegyzékekbe bejegyzett választópolgárok számát,

- c) a szavazáson részt vett választópolgárok számát,
 d) a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,
 e) a képviselő-testületi választásokon az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát,
 f) azon jelöltek utónevét és családi nevét, akiket a megválasztottak a képviselő-testület képviselőjévé választókerületek szerint, ebből a megválasztott nők és a megválasztott férfiak számát, a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok nevét, amely őket jelölte, vagy a tény, hogy független jelöltként indultak,
 g) választókerületenként a póttagok utónevét és családi nevét, a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok nevét, amely őket jelölte, vagy a tény, hogy független jelöltként indultak,
 h) az önkormányzati kerületi elnökválasztáson az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát,
 i) az önkormányzati kerület megválasztott elnöke utónevét és családi nevét, a politikai párt vagy a koalíciót alkotó politikai pártok nevét, amelyek őt jelölték, vagy a tény, hogy független jelöltként indult.

(3) Az önkormányzati kerületi választási bizottság az önkormányzati kerületi választások eredményeiről szóló aláírt jegyzőkönyvet haladéktalanul elektronikusan kézbesíti az állami bizottságnak, valamint biztosítja a jegyzőkönyv egy eredeti példányát postai úton történő kézbesítését az állami bizottság részére három napon belül. Az önkormányzati kerületi választási bizottság az állami bizottság utasítására fejezi be tevékenységét. A választási dokumentumokat az önkormányzati kerületnek megőrzésére átadja.

157. § A választások eredménye

- (1) A képviselő-testület képviselőjévé azokat a jelölteket választják meg, akik a választókerületben sorrendben a legtöbb érvényes szavazatot kapták.
- (2) Amennyiben a választókerületben ugyanazon párt vagy koalíció két vagy több jelöltje azonos számú érvényes szavazatot szerez, a jelölt az érintett politikai párt vagy koalíció jelöltlistáján elfoglalt sorrendje szerint válik képviselővé.

(3) Amennyiben a választókerületben több politikai párt, koalíció több jelöltje azonos számú érvényes szavazatot szerez, az önkormányzati kerületi választási bizottság a képviselő-testület képviselőjé-

ről sorsolással dönt.

(4) Az önkormányzati kerület elnökévé azt a jelöltet választják meg, aki megszerezte az érvényes szavazatok több, mint a felét.

158. § A választások eredményének nyilvánosságra hozatala

(1) Az önkormányzati kerületi választási bizottság a képviselő-testületi választások és az önkormányzati kerületi elnökválasztás eredményét az önkormányzati kerületben szokásos módon közzéteszi. A választások eredményét egyúttal az önkormányzati kerület honlapján is közzé teszi.

(2) Az önkormányzati kerület a képviselő-testületi választások és az önkormányzati kerületi elnökválasztás eredményét megküldi minden egyes községnek, mely az önkormányzati kerület illetékességi területéhez tartozik. A községek helyileg szokásos módon biztosítják a választások eredményének közzétételét.

159. § A megválasztást igazoló okirat

Az önkormányzati kerület választási bizottsága a megválasztásukat igazoló okiratot ad ki a képviselő-testület megválasztott képviselőinek és az önkormányzati kerületi megválasztott elnökének.

160. § Póttagok

(1) Ha a képviselő-testületben megüresedik egy mandátum, a képviselő-testület képviselője póttagként az a jelölt lesz, aki a legtöbb szavazatot kapta abban a választókerületben, amelyben a mandátum megüresedett. Szavazategyenlőség esetén a 157. § 2. és 3. bekezdése értelmében járnak el.

(2) A póttag hivatalba lépését a képviselő-testület 15 nappal az után hirdeti ki az önkormányzati kerület hirdetőtábláján, hogy a mandátum megüresedett, és átadja a póttagnak az igazoló okiratot arról, hogy képviselő lett. Az igazoló okiratot az önkormányzati kerület elnöke írja alá.

161. § Az állami bizottság jegyzőkönyve

Az állami bizottság a választások eredményéről szóló jegyzőkönyvben feltünteti a) az önkormányzati kerületi választási bizottságok számát, amelyek a választá-

sok eredményéről szóló jegyzőkönyvet kézbesítették,

b) a választói névjegyzékekbe bejegyzett választópolgárok számát,

c) a szavazáson részt vett választópolgárok számát,

d) a választópolgárok számát, akik borítékot adtak le,

e) a képviselő-testületi választásokon az egyes politikai pártok, koalíciók jelöltjei, valamint a független jelöltek számát, ebből a megválasztott nők és a megválasztott férfiak számát,

f) az önkormányzati kerületek számát, ahol a képviselő-testület megválasztására sor került,

g) az önkormányzati kerületek elnökei számát az egyes politikai pártok, koalíciók megválasztott jelöltjei, valamint a független jelöltek közül.

162. § Az önkormányzati kerületi elnökválasztás második fordulója

(1) Ha az önkormányzati kerületi elnökválasztás első fordulójában egyetlen jelölt sem szerezte meg az érvényes szavazatoknak több, mint a felét, 14 napon belül második választási fordulót tartanak. A választások második fordulóját és annak napját a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke írja ki, haladéktalanul a választások eredményének az állami bizottság általi kihirdetését követően.

(2) A második fordulóba az a két jelölt jut be, aki a legtöbb érvényes szavazatot szerezte meg az első fordulóban. Amennyiben a jelöltek valamelyike, aki bejutott a második választási fordulóba, már elveszítette elnökké váló megválaszthatóságát vagy visszalépett a jelöltségtől, a választások második fordulójába az a jelölt jut be, aki az első fordulóban sorrendben a további legtöbb szavazatot szerezte meg. Ha a második választási fordulóra nem marad két jelölt, a 149. § 3. bek. c) pontja szerint kell eljárni.

(3) A második választási fordulóban a 147. § és a 148. § értelmében kell eljárni. A 150. §-tól a 156. §-ig, a 158. §, a 159. § és a 161. § rendelkezései arányosan alkalmazandók.

(4) Az önkormányzati kerületi elnökválasztás második fordulójában az az elnökjelölt kerül megválasztásra, aki a legtöbb érvényes szavazatot szerezte.

(A törvény befejező részét következő számunkban közöljük.)

*Áldott, szép karácsonyt
és békés, boldog
új esztendőt!*

PR CIVIS

OBČIANSKE ZDRUŽENIE |
POLGÁRI TÁRSULÁS

